

---

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** maandag 18 januari 2021 16:14  
**Aan:** 10.2.e  
**CC:** 10.2.e  
**Onderwerp:** Re: Input voor regeerakkoord

Hoi 10.2.e,

Wat mij betreft akkoord.

Het is goed dat partijen zich bij ons melden. Zo houden we een beetje overzicht van wat er zoal richting de formateur gaat C.q. kunnen we proberen daarop wat regie te zetten

Buiten reikwijdte verzoek

Gr. 10.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPad

Op 18 jan. 2021 om 15:24 heeft 10.2.e  
10.2.e @minInv.nl> het volgende geschreven:

Ha 10.2.e,

Hierover berichtte ik jullie afgelopen donderdag. Krijn Poppe, Jan Willem Erisman, Cees Veerman en Willem Lageweg zouden dit graag met jullie bespreken. Zal ik dit met jullie secretariaat opnemen?

10.2.e

---

**Van:** Willem Lageweg 10.2.e  
**Verzonden:** vrijdag 15 januari 2021 11:52  
**Aan:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Onderwerp:** Input voor regeerakkoord

Reeds openbaar

---

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** dinsdag 9 februari 2021 12:02  
**Aan:** 10.2.e  
**Onderwerp:** FW: Prangende vraag over het RA-voorstel

Zie vorige mail

---

**Van:** 10.2.e @minlnv.nl>  
**Verzonden:** donderdag 21 januari 2021 17:10  
**Aan:** 10.2.e @minlnv.nl>  
**Onderwerp:** Fwd: Prangende vraag over het RA-voorstel

Dag 10.2.e,  
Lijkt me goed je deze mailwisseling met je te delen. Ik ken Willem goed genoeg om te weten dat hij prudent om zal gaan met mijn zorg...  
Groet, 10.2.e

Begin doorgestuurd bericht:

**Van:** Willem Lageweg 10.2.e  
**Datum:** 21 januari 2021 om 17:04:27 CET  
**Aan:** "10.2.e" @minlnv.nl>  
**Onderwerp:** RE: Prangende vraag over het RA-voorstel

Dag 10.2.e. Veel dank voor je waardevolle feedback. We zullen nog eens goed nadenken hoe we tegemoet kunnen komen aan je terechte zorg mbt de regierol van de rijksoverheid.

Hartelijke groeten,

Willem Lageweg  
06-10.2.e

---

**Van:** 10.2.e @minlnv.nl>  
**Verzonden:** donderdag 21 januari 2021 16:47  
**Aan:** Willem Lageweg 10.2.e  
**Onderwerp:** Prangende vraag over het RA-voorstel

Dag Willem,  
Het zal je niet verbazen dat 10.2.e mij ook het stuk heeft laten lezen dat oa jij hebt gemaakt voor het volgende regeerakkoord. Goede zaak dat de groep die je gevormd hebt dit zo opgeschreven heeft.  
Bij het lezen kwam 1 vraag voortdurend naar boven die ik je langs deze weg voorleg.

Het is eigenlijk vooral een diepe zorg: kán deze overheid doen wat jullie hier voorstellen?

10.2.g



10.2.g



Hopelijk kun je hier iets mee.

Groet,  
10.2.e



Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.


**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** dinsdag 9 februari 2021 12:03  
**Aan:** 10.2.e  
**Onderwerp:** FW: Opinierecht Trouw

Zie vorige mails

---

**Van:** Willem Lageweg 10.2.e  
**Verzonden:** vrijdag 5 februari 2021 10:07  
**Aan:** 10.2.e @minInv.nl>  
**cc:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Onderwerp:** RE: Opinierecht Trouw


Reeds openbaar



---

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Verzonden:** donderdag 4 februari 2021 16:06  
**Aan:** Willem Lageweg 10.2.e  
**cc:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Onderwerp:** RE: Opinierecht Trouw

Reeds openbaar





Reeds openbaar

---

**Van:** Willem Lageweg 10.2.e

**Verzonden:** donderdag 4 februari 2021 10:59

**Aan:** 10.2.e <[10.2.e@minlnv.nl](mailto:10.2.e@minlnv.nl)>

**Onderwerp:** FW: Opinieartikel Trouw

Reeds openbaar

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** dinsdag 9 februari 2021 12:20  
**Aan:** 10.2.e  
**Onderwerp:** FW: Input voor regeerakkoord  
**Bijlagen:** Concept 2 tbv Regeerakkoord versie 14 januari.docx

Zie vorige mails: voor zover je het stuk zelf nog niet had....

---

**Van:** Willem Lageweg 10.2.e  
**Verzonden:** vrijdag 15 januari 2021 11:52  
**Aan:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Onderwerp:** Input voor regeerakkoord

Reeds beoordeeld in dit verzoek

---

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** dinsdag 9 februari 2021 14:09  
**Aan:** 10.2.e  
**CC:** 10.2.e  
**Onderwerp:** RE: gesprek met Veerman/ Erisman/ Poppe en Lageweg

Prima. Plan jij wat in?

---

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Verzonden:** dinsdag 9 februari 2021 13:10  
**Aan:** 10.2.e @minInv.nl>  
**CC:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Onderwerp:** RE: gesprek met Veerman/ Erisman/ Poppe en Lageweg

Hoi 10.2.e,

Goed dat je mailt. Ik denk ook dat meegevers voor 10.2.e hierop van tevoren nuttig zijn. Zullen we bijv. donderdagmiddag even (video)bellen met 10.2.e jij en ik over wat we vooraf aan 10.2.e en 10.2.e willen meegeven? Ik CC meteen ook 10.2.e, hij is (met collega's NVLG) Buiten reikwijdte verzoek

Goed om dat alles samen te pakken.

Groet!

10.2.e

---

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Verzonden:** dinsdag 9 februari 2021 11:59  
**Aan:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Onderwerp:** gesprek met Veerman/ Erisman/ Poppe en Lageweg

Hoi 10.2.e,

Dinsdag a.s. is er een gesprek van 10.2.e (en ons en 10.2.e) naar aanleiding van het stuk van bovenstaande heren. 10.2.e zal dit vooral willen beoordelen in relatie tot onze strategische agenda. Heeft hij jou gevraagd iets voor te bereiden? 10.2.e en ik hebben afzonderlijk al naar Willen gereageerd. (Ik vooral op het artikel in Trouw laatst). Ik stuur je e.e.a. door. Zou je daar kennis van willen nemen? Dan overleggen we vervolgens even hoe we 10.2.e eventueel kunnen voorbereiden.

10.2.e

---

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** dinsdag 9 februari 2021 15:31  
**Aan:** 10.2.e  
**Onderwerp:** RE: voorbereiding overleg Lageweg, Veerman, Poppe en Erisman 16/2

Zal ik doen

---

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Verzonden:** dinsdag 9 februari 2021 15:29  
**Aan:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Onderwerp:** RE: voorbereiding overleg Lageweg, Veerman, Poppe en Erisman 16/2

Ok 10.2.e, zag je feedback op mail ook al voorbij komen.  
Laat het gerust weten als je verdere meegevers hebt.  
10.2.e

-----Oorspronkelijke afspraak-----

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Verzonden:** dinsdag 9 februari 2021 15:21  
**Aan:** 10.2.e  
**cc:** 10.2.e  
**Onderwerp:** Geweigerd: voorbereiding overleg Lageweg, Veerman, Poppe en Erisman 16/2  
**Tijd:** donderdag 11 februari 2021 16:00-16:45 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.  
**Locatie:** webex (volgt)

Dag 10.2.e,  
Dit lukt me helaas niet, moet voorrang geven aan andere zaken. Zonder mij lukt het ook prima!  
Groet, 10.2.e

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** woensdag 10 februari 2021 12:11  
**Aan:** 10.2.e  
**Onderwerp:** FW: Overleg lageweg

-----Oorspronkelijk bericht-----

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Verzonden:** woensdag 20 januari 2021 11:08  
**Aan:** 10.2.e @minezk.nl>  
**CC:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Onderwerp:** FW: Overleg lageweg

Hoi 10.2.e ,

Wil je 10.2.e toevoegen aan de genodigden voor 16-2?!

10.2.e

-----Oorspronkelijk bericht-----

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Verzonden:** woensdag 20 januari 2021 10:18  
**Aan:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Onderwerp:** Re: Overleg lageweg

Ja Dank

Verstuurd vanaf mijn iPad

> Op 20 jan. 2021 om 10:08 heeft 10.2.e @minInv.nl> het volgende geschreven:

>

> Hoi 10.2.e ,

>

> Bedoel je de bijeenkomst van de 16-e? Dat lijkt mij prima. Regel ik.

>

> 10.2.e

>

> -----Oorspronkelijk bericht-----

> **Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
> **Verzonden:** woensdag 20 januari 2021 10:04  
> **Aan:** 10.2.e @minInv.nl>  
> **Onderwerp:** Overleg lageweg

>

>

> Hoi 10.2.e ,

>

> Ik zou hier 10.2.e graag bij hebben aangezien Buiten reikwijdte verzoek en zeker op de thema's die deze heren zullen willen bespreken het centrale punt is ook richting andere delen van het ministerie.

>

> Groet 10.2.e

> Verstuurd vanaf mijn iPad

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** woensdag 10 februari 2021 12:12  
**Aan:** 10.2.e  
**Onderwerp:** FW: gesprek met Veerman/ Erisman/ Poppe en Lageweg

Dit en de vorige e-mail is het enige dat ik weet.  
Nog niet verder kunnen oriënteren ivm andere prioriteiten

---

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Verzonden:** dinsdag 9 februari 2021 13:10  
**Aan:** 10.2.e @minInv.nl>  
**cc:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Onderwerp:** RE: gesprek met Veerman/ Erisman/ Poppe en Lageweg  
Reeds beoordeeld in dit verzoek

---

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** woensdag 10 februari 2021 14:39  
**Aan:** 10.2.e  
**Onderwerp:** RE: gesprek met Veerman/ Erisman/ Poppe en Lageweg

Mooi, dank alvast!

---

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Verzonden:** woensdag 10 februari 2021 14:39  
**Aan:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Onderwerp:** Re: gesprek met Veerman/ Erisman/ Poppe en Lageweg

Hoi 10.2.e,

Stuur ik je zo toe.

10.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 10 feb. 2021 om 14:37 heeft 10.2.e @minInv.nl> het volgende geschreven:

Zijn er ook stukken om me te oriënteren? Het stuk van Veerman en Erisman (in Trouw) heb ik gezien, maar is waarschijnlijk niet alles.

10.2.e

---

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Verzonden:** dinsdag 9 februari 2021 13:10  
**Aan:** 10.2.e @minInv.nl>  
**cc:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Onderwerp:** RE: gesprek met Veerman/ Erisman/ Poppe en Lageweg

Reeds beoordeeld in dit verzoek



# 10

**Van:** 10.2.e [redacted]  
**Aan:** 10.2.e [redacted]  
**Cc:** 10.2.e [redacted]  
**Onderwerp:** Fwd: Input voor regeerakkoord  
**Datum:** woensdag 10 februari 2021 14:39:50  
**Bijlagen:** [image001.jpg](#)  
[Concept 2 tbv Regeerakkoord versie 14 januari.docx](#)

---

Ziehier.

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Begin doorgestuurd bericht:

**Van:** 10.2.e [redacted]  
10.2.e [redacted] @minlnv.nl>  
**Datum:** 18 januari 2021 om 15:24:42 CET  
**Aan:** "10.2.e [redacted] @minlnv.nl>," 10.2.e [redacted]  
10.2.e [redacted] @minlnv.nl>  
**Onderwerp: FW: Input voor regeerakkoord**

Reeds beoordeeld in dit verzoek

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** maandag 15 februari 2021 12:50  
**Aan:** 10.2.e 10.2.g @minlnv.nl; 10.2.e 10.2.g  
**CC:** 10.2.e 10.2.e  
**Onderwerp:** voorbereiding overleg Veerman, Erisman, Poppe en Lageweg 16/2 12:30  
**Bijlagen:** Bijlage - Oproep aan de politiek en het nieuwe kabinet versie 14 febr.docx; Advies gesprek Veerman Erisman Poppe en Lageweg 16 februari 2021.docx

Goedemiddag 10.2.e ,


Zoals afgelopen vrijdag aangekondigd ontvangen jullie hierbij ook onze annotatie voor het overleg morgen met de heren Veerman, Erisman, Poppe en Lageweg (12:30-13:30).  
Tevens bijgevoegd de laatste versie van het plan (14 febr.) van de coalitie die zij aanvoeren.

Cees Veerman liet ons vanochtend weten mogelijk verhinderd te zijn vanwege uitloop van een ander overleg. Hij wenst ons in ieder geval een vruchtbare bespreking toe.

Groeten,

10.2.e

Buiten reikwijdte verzoek



# 11b

Advies voor gesprek met Veerman, Erisman, Poppe en Lageweg,  
16 februari 2021, 12:30-13:30

Aan: 10.2.e

Van: 10.2.e

NB bericht 15 februari: dhr. Veerman mogelijk verhinderd vanwege uitloop andere afspraak.

*Context:* Veerman, Erisman, Poppe en Lageweg vormen de voorhoede van een coalitie van prominenten uit de wereld van landbouw, natuur en voedsel. Het gezelschap biedt voor een nieuw Regeerakkoord een visie en instrumentering aan met als titel: 'Werken aan duurzaam voedsel uit een vitaal platteland'. Begin februari publiceerden Veerman en Erisman hierover al een opiniërend artikel in [Trouw](#). De laatste versie van hun werkdocument (14 februari) met ook inzicht in verdere deelnemers, is bijgevoegd.

*Kernpunten:*

- Ambitie is een landelijk gebied met gezonde bodems waar klimaatneutraal en gezond voedsel wordt geproduceerd in een gevarieerd landschap dat rijk is aan biodiversiteit. Te bereiken voor een shift van middel naar doelsturing; sturen op bedrijfsniveau. Als afgeleide van wettelijk vastgelegde doelen op het gebied van klimaat, lucht (stikstof), bodemgezondheid, water en landschap en de regionale doorvertaling daarvan.
- Instrumenten:
  - een **gebiedsgerichte aanpak** binnen ruimtelijke kaders die zijn afgeleid van de wettelijk vastgelegde langetermijn doelen;
  - een **Stikstoffonds** met financiële middelen voor doelgerichte maatregelen vooral in die gebieden waar de belasting van Natura 2000-gebieden het grootst is;
  - een **Grondbank** waarmee grond kan worden aangekocht, afgewaardeerd of geruild, zodat bedrijven kunnen extensiveren;
  - een **krediet- en garantieregeling** om boeren te ondersteunen bij de financiering van de omslag naar duurzame landbouw (bijv. via een Borgstellingsfonds);
  - een **systeem van beloningen en heffingen** naar rato van de bijdrage van boeren en andere ketenspelers aan genoemde doelen, o.a. ondersteund door een digitaal dashboard waarmee boeren via de KPI-systematiek (Kritische Prestatie Indicatoren) aanspraken op beloning voor geleverde prestaties kunnen onderbouwen;
  - **beloningen en heffingen om de verduurzaming van de consumptie te stimuleren**, bijvoorbeeld door belastingen te verschuiven van arbeid naar consumptie en daarin ook de milieu- en gezondheidseffecten mee te wegen.
- Dit vraagt *governance* vanuit een maatschappelijk breed gedragen **akkoord** binnen het eerste jaar van de nieuwe regeerperiode, een **coördinerend minister** op het gebied van ruimte, landbouw en natuur alsmede de aanstelling van een **landschapscommissaris** die langjarig en met voldoende middelen de implementatie van de nieuwe visie kan borgen.

*Advies:* Buiten reikwijdte verzoek

adviseren wij de volgende punten in bespreking te brengen:

- **Waardering** voor het feit dat deze mensen hun nek willen uitsteken en voor het feit dat een brede coalitie van partijen voor de ideeën wordt gezocht!
- **Herkenbare elementen:** o.a. doelsturing, meten en sturen op bedrijfsniveau, ruimtelijke doorvertaling en regie die nodig is om functies te (her)ordenen, via gebiedsprocessen inspelen op regionale omstandigheden. Beprijzing van externe effecten aan primaire productiekant **Buiten reikwijdte verzoek**, resoneert wisselend bij politieke partijen (vooral progressief en -nog wat aarzelend- CDA).
- **Maar, instrumenten kunnen concreter en vragen reality check uitvoerbaarheid:** met meetsystemen KPI's, nieuwe fondsen, een grondbank en beprijzen worden veel nieuwe en complexe instrumenten geïntroduceerd. Met een coördinerend minister en commissaris. Bovenop wat in deze kabinetsperiode op gang is gekomen. Roept de vraag op of dat alles, voor zowel sector als overheid, snel uitvoerbaar (en ook: handhaafbaar) is. Waarbij het antwoord de facto 'nee' is voor zover het over de volgende kabinetsperiode gaat. Daar komt bij dat onvoldoende duidelijk is hoe de instrumenten oplossingen bieden voor problemen. Meer concreet inzicht is nodig in welke doelen/grenzen men wil hanteren voor emissies (en inputs?). Men zal daarvoor vooral naar het Rijk kijken: **Buiten reikwijdte verzoek**
- **De maatschappelijke opgave is breder dan agro, voedsel, natuur en landelijk gebied:** op de formatietafel zullen opgaven ingebed zijn in een breder palet met (meer) aandacht voor woningbouw en duurzame energie, zie verkiezingsprogramma's. In het stuk en vooral de gebiedsprocessen mag deze samenhang meer doorklinken, met streven naar brede welvaart centraal. Vanuit herinrichting natuur en landbouw kan ook een aanbod gedaan worden voor andere ruimtelijke functies (zie ook verkiezingsprogramma's).
- Buiten reikwijdte verzoek

*Verdere toelichting:*

- In een eerder stadium is ook al met Cees Veerman gesproken over zijn plannen (van eind 2019) voor een landbouwcommissaris / landbouwcommissie. Los van de vraag of het startpunt landbouw, landschap of wat anders moet zijn, is de vraag of zo'n aanpak past bij de opgave(n). Bij water (deltaprogramma, ruimte voor de rivier) is het startpunt toch

wat anders: er is meer begrip voor het probleem en voor de oplossingsrichting. Het heeft daarmee minder dimensies die voor complexiteit kunnen zorgen.

- Als de vraag is: hoe borgen we het belang van de landbouw (voedselproductie, economische bedrijvigheid), dan zijn er andere routes denkbaar om richting te geven. Denk aan zonering en bescherming van specifieke gebieden.

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** maandag 15 februari 2021 13:05  
**Aan:** 10.2.e  
**CC:** 10.2.e 10.2.g @minlnv.nl; 10.2.g ; 10.2.e  
10.2.e  
10.2.e  
**Onderwerp:** Re: voorbereiding overleg Veerman, Erisman, Poppe en Lageweg 16/2 12:30

Bedankt!  
Groet, 10.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPad

Op 15 feb. 2021 om 12:49 heeft 10.2.e @minlnv.nl> het volgende geschreven:

Reeds beoordeeld in dit verzoek

Reeds beoordeeld in dit verzoek



---

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** maandag 15 februari 2021 15:38  
**Aan:** 10.2.e  
**Onderwerp:** RE: voorbereiding overleg Veerman, Erisman, Poppe en Lageweg 16/2 12:30

top

---

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Verzonden:** maandag 15 februari 2021 15:37  
**Aan:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Onderwerp:** RE: voorbereiding overleg Veerman, Erisman, Poppe en Lageweg 16/2 12:30

Ik ben er bij. Heb ook meegeschreven aan de annotatie.

---

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Verzonden:** maandag 15 februari 2021 15:37  
**Aan:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Onderwerp:** FW: voorbereiding overleg Veerman, Erisman, Poppe en Lageweg 16/2 12:30

Ben je er bij morgen of moet ik daar nog achteraan?

---

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Verzonden:** maandag 15 februari 2021 12:50  
**Aan:** 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.g @minInv.nl>; 10.2.e  
10.2.e ; 10.2.g @minInv.nl>  
**cc:** 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>;  
10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e  
10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>

**Onderwerp:** voorbereiding overleg Veerman, Erisman, Poppe en Lageweg 16/2 12:30

Reeds beoordeeld in dit verzoek

Reeds beoordeeld in dit verzoek

---

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** zondag 21 maart 2021 20:39  
**Aan:** 10.2.e  
**CC:** 10.2.e  
**Onderwerp:** RE: Samen werken aan regie op ruimte tbv het nieuwe regeerakkoord

Dank.

Aanvullend:

- Goed dat in dit verhaal ook aandacht is voor beloning/beprijzing van ontwikkelingen die we willen aanmoedigen Buiten reikwijdte verzoek
- Buiten reikwijdte verzoek
- Buiten reikwijdte verzoek

Ten aanzien van proces en de weg vooruit; de toon is constructief en positief van aard en dat maakt het ook een aantrekkelijke boodschap. Kunnen we daar ook nog wat mee?

Hartelijke groet,

10.2.e

---

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Verzonden:** vrijdag 19 maart 2021 11:12  
**Aan:** 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>  
**cc:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Onderwerp:** FW: Samen werken aan regie op ruimte tbv het nieuwe regeerakkoord

Ter info. Goed verhaal dit.

10.2.e

---

**Van:** Erisman, J.W. 10.2.e  
**Verzonden:** vrijdag 19 maart 2021 08:22  
**Aan:** 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @rijksoverheid.nl>  
**CC:** Cees Veerman 10.2.e ; Krijn Poppe 10.2.e Willem Lageweg 10.2.e  
**Onderwerp:** Samen werken aan regie op ruimte tbv het nieuwe regeerakkoord

Reeds openbaar



**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** maandag 22 maart 2021 17:39  
**Aan:** 10.2.e  
**Onderwerp:** RE: samen werken aan regie op ruimte tbv het nieuwe regeerakkoord

Hoi 10.2.e,

Dit is exact de vraag die ik ook aan 10.2.e heb gesteld.  
Hij heeft hier nog niet op gereageerd, ik zal dat in de gaten houden.  
Ik zie dat het paper van de groep Lageweg grotendeels dezelfde lijnen en boodschappen kent als het stuk van half februari. Buiten reikwijdte verzoek  
Ook hierover zijn we met 10.2.e in gesprek.

10.2.e

---

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Verzonden:** maandag 22 maart 2021 16:55  
**Aan:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Onderwerp:** FW: samen werken aan regie op ruimte tbv het nieuwe regeerakkoord

Ha 10.2.e,

Zie onder: wie verzorgt het contact met Willem, waar 10.2.e over spreekt? Willem meldt dat er ook contacten zijn met 10.2.e en 10.2.e. Willen wij dat stroomlijnen of zo laten?

10.2.e

---

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Verzonden:** vrijdag 19 maart 2021 10:00  
**Aan:** 'Willem Lageweg' 10.2.e  
**cc:** 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>;  
10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>;  
10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>

**Onderwerp:** RE: samen werken aan regie op ruimte tbv het nieuwe regeerakkoord

Reeds openbaar

---

**Van:** Willem Lageweg 10.2.e  
**Verzonden:** donderdag 18 maart 2021 22:04  
**Aan:** 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e  
10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e  
10.2.e @minInv.nl>  
**CC:** 'Veerman, C.P.' 10.2.e; k.j.poppe 10.2.e  
10.2.e 10.2.e @gerbrandy.eu; 10.2.e @frieslandcampina.com; 10.2.e

10.2.e [@cosun.com](mailto:10.2.e@cosun.com)>; 10.2.e [@nioo.knaw.nl](mailto:10.2.e@nioo.knaw.nl)>; 10.2.e [@zlto.nl](mailto:10.2.e@zlto.nl)>; 10.2.e  
10.2.e [@boerennatuur.nl](mailto:10.2.e@boerennatuur.nl)>

**Onderwerp:** samen werken aan regie op ruimte tbv het nieuwe regeerakkoord

Reeds openbaar



---

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** dinsdag 23 maart 2021 13:50  
**Aan:** 10.2.e  
**Onderwerp:** FW: samen werken aan regie op ruimte tbv het nieuwe regeerakkoord  
**Bijlagen:** Oproep aan politiek en het nieuwe kabinet - Samen werken aan regie op ruimte.pdf

Ter info

---

**Van:** Willem Lageweg 10.2.e  
**Verzonden:** donderdag 18 maart 2021 22:04  
**Aan:** 10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e  
10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e  
10.2.e @minlnv.nl>  
**CC:** 'Veerman, C.P.' 10.2.e ; k.j.poppe 10.2.e  
10.2.e | 10.2.e @gerbrandy.eu; 10.2.e @frieslandcampina.com; 10.2.e  
10.2.e @cosun.com>; 10.2.e @nioo.knaw.nl>; 10.2.e @zlto.nl>; 10.2.e  
10.2.e @boerennatuur.nl>

**Onderwerp:** samen werken aan regie op ruimte tbv het nieuwe regeerakkoord

Reeds openbaar



---

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** maandag 29 maart 2021 08:25  
**Aan:** 10.2.e  
**Onderwerp:** RE: Samen werken aan regie op ruimte tbv het nieuwe regeerakkoord

11.1

---

**Van:** 10.2.e @minlnv.nl>  
**Verzonden:** vrijdag 26 maart 2021 10:16  
**Aan:** 10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e @minlnv.nl>  
**Onderwerp:** RE: Samen werken aan regie op ruimte tbv het nieuwe regeerakkoord

11.1

Mooi stuk! Zeker nuttig en kende het nog niet. Kernpunten: lange termijn perspectief nodig (10-15 jaar is eigenlijk te kort), heldere (regionale) doelen voor de leefomgeving (biodiversiteit, bodem, water, stikstof, klimaat, landschap), kaders voor de ruimtelijke ordening (vanwege schaarste), gebiedsgerichte maar ook bovenregionale aanpak, KPI's op bedrijfsniveau gekoppeld aan beloningen en heffingen en ook 'true pricing' van voedsel aan de consumentenkant.

Groet, 10.2.e

---

**Van:** 10.2.e @minlnv.nl>  
**Verzonden:** donderdag 25 maart 2021 20:17  
**Aan:** 10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e @minlnv.nl>  
**Onderwerp:** FW: Samen werken aan regie op ruimte tbv het nieuwe regeerakkoord

Ha 10.2.e ,

Ietwat laat doorgestuurd, maar kennen jullie dit verhaal (al)? Goed om als achtergrond te hebben en je al dan niet (nog) te laten inspireren met het oog op discussie die we vanmorgen hadden. Stuk is nog niet gepubliceerd volgens mij, dus graag prudent mee omgaan.

Fijne avond,

10.2.e

---

**Van:** 10.2.e @minlnv.nl>  
**Verzonden:** vrijdag 19 maart 2021 11:12  
**Aan:** 10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e @minlnv.nl>  
**cc:** 10.2.e @minlnv.nl>  
**Onderwerp:** FW: Samen werken aan regie op ruimte tbv het nieuwe regeerakkoord

Reeds beoordeeld in dit verzoek

---

**Van:** Erisman, J.W. 10.2.e  
**Verzonden:** vrijdag 19 maart 2021 08:22  
**Aan:** 10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e @rijksoverheid.nl>  
**CC:** Cees Veerman 10.2.e ; Krijn Poppe 10.2.e ; Willem Lageweg

10.2.e

Onderwerp: Samen werken aan regie op ruimte tbv het nieuwe regeerakkoord

Reeds beoordeeld in dit verzoek

---

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** maandag 29 maart 2021 14:11  
**Aan:** 10.2.e  
**Onderwerp:** FW: Sturen op doelen  
**Bijlagen:** Persbericht regie op ruimte.docx

Ter info. Column en persbericht zijn los van elkaar. Buiten reikwijdte verzoek

10.2.e

---

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Verzonden:** maandag 29 maart 2021 12:15  
**Aan:** 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>  
**Onderwerp:** FW: Sturen op doelen

Ter info!

Mooi dit hoor.

---

**Van:** Willem Lageweg 10.2.e  
**Verzonden:** maandag 29 maart 2021 08:42  
**Aan:** 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>  
**CC:** Erisman, J.W. 10.2.e ; Veerman, C.P. 10.2.e ; k.j.poppe 10.2.e  
**Onderwerp:** FW: Sturen op doelen

Reeds openbaar

Reeds openbaar



**Van:** 10.2.g  
**Verzonden:** dinsdag 30 maart 2021 08:49  
**Aan:** 10.2.e )  
**CC:** 10.2.g  
**Onderwerp:** FW: Samen werken aan regie op ruimte tbv het nieuwe regeerakkoord

Ho 10.2.e

Onderstaande is gepland op wo. 28/04. Jij en 10.2.e zitten hier ook bij.  
Wie kan voorbereiden?

Met vriendelijke groet,  
10.2.e

10.2.e  
Secretariaat 10.2.e  
10.2.e  
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit  
E: 10.2.g @minlnv.nl  
T: +31 6 10.2.e , +31 6 10.2.e

.....  
**Directie Bedrijfsvoering werkt voor**  
- **Ministerie van Economische Zaken en Klimaat**  
- **Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit**  
Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag |  
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag  
[www.rijksoverheid.nl/ezk](http://www.rijksoverheid.nl/ezk)  
.....

---

**Van:** 10.2.e @minlnv.nl>  
**Verzonden:** vrijdag 26 maart 2021 17:22  
**Aan:** 10.2.g @minlnv.nl>  
**Onderwerp:** Fwd: Samen werken aan regie op ruimte tbv het nieuwe regeerakkoord

Willen jullie plannen? Graag met 10.2.e erbij van onze kant.

Tx!

10.2.e

Begin doorgestuurd bericht:

**Van:** 10.2.e @minlnv.nl>  
**Datum:** 26 maart 2021 om 17:20:19 CET  
**Aan:** "Erisman, J.W." 10.2.e  
**Kopie:** Willem Lageweg 10.2.e  
**Onderwerp:** Antw: Samen werken aan regie op ruimte tbv het nieuwe regeerakkoord

Reeds openbaar







---

**Van:** 10.2.g  
**Verzonden:** dinsdag 30 maart 2021 09:38  
**Aan:** 10.2.e  
**CC:** 10.2.e | 10.2.g  
**Onderwerp:** RE: Samen werken aan regie op ruimte tbv het nieuwe regeerakkoord  
**Bijlagen:** Oproep aan politiek en het nieuwe kabinet - Samen werken aan regie op ruimte.pdf

En bijgevoegd het rapport  
Gr. 10.2.e

---

**Van:** 10.2.g @minInv.nl>  
**Verzonden:** dinsdag 30 maart 2021 09:09  
**Aan:** 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>  
**cc:** 10.2.g @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>  
**Onderwerp:** FW: Samen werken aan regie op ruimte tbv het nieuwe regeerakkoord

Goedemorgen 10.2.e ,

Zie mailwisseling hieronder. Overleg is gepland wo. 28/04 a.s.  
Van DGS sluit naast 10.2.e in elk geval 10.2.e aan. 10.2.e zou aansluiten, maar tijdens het plannen is bekend geworden dat ze net die week vrij heeft genomen. Er wordt gekeken of zij vervangen kan worden of de afspraak alsnog verplaatst moet worden. Wanneer het overleg verplaatst wordt, informeren wij jullie uiteraard.

In elk geval moet dit overleg voorbereid worden en we hebben begrepen van 10.2.e dat jullie dit doen, hierbij 😊

Met vriendelijke groet,  
10.2.e

10.2.e  
Secretariaat 10.2.e  
10.2.e  
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit  
E: 10.2.g @minInv.nl  
T: +31 6 10.2.e +31 6 10.2.e  
.....  
**Directie Bedrijfsvoering werkt voor**  
- **Ministerie van Economische Zaken en Klimaat**  
- **Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit**  
Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag |  
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag  
[www.rijksoverheid.nl/ezk](http://www.rijksoverheid.nl/ezk)  
.....

---

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Verzonden:** vrijdag 26 maart 2021 17:22  
**Aan:** 10.2.g @minInv.nl>  
**Onderwerp:** Fwd: Samen werken aan regie op ruimte tbv het nieuwe regeerakkoord

Reeds beoordeeld in dit verzoek

Reeds beoordeeld in dit verzoek

Reeds beoordeeld in dit verzoek

---

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** dinsdag 30 maart 2021 15:09  
**Aan:** 10.2.e  
**Onderwerp:** RE: Sturen op doelen

prima

---

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Verzonden:** dinsdag 30 maart 2021 14:12  
**Aan:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Onderwerp:** RE: Sturen op doelen

Hoi 10.2.e,

Dank voor je signaal.

Ik ga het opnieuw onder de aandacht brengen bij 10.2.e en wat meer aandringend, omdat het volgens mij heel nuttig en belangrijk is gesprek met Willem en collega's te hebben, ook nu zij bewegen richting influentials in/rondom formatie. Ik vind de podcast van Veerman en 10.2.e erg inspirerend 11.1 11.1. Een kans om samen op te trekken dus.

Buiten reikwijdte verzoek  
Ik zal je CC sturen.

Groet,

10.2.e

---

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Verzonden:** dinsdag 30 maart 2021 11:23  
**Aan:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Onderwerp:** FW: Sturen op doelen

Hoi 10.2.e,

Zie onder. Willem Lageweg hoort niet meer van ons (en wel van 10.2.e). Zo laten of wil 10.2.e ook nog van zich laten horen.....?

10.2.e

---

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Verzonden:** maandag 29 maart 2021 21:37  
**Aan:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Onderwerp:** Fwd: Sturen op doelen

Dag 10.2.e,

Zie mijn korte correspondentie met Willem.

Groet, 10.2.e

**Van:** Willem Lageweg 10.2.e  
**Datum:** 29 maart 2021 om 21:19:45 CEST  
**Aan:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Onderwerp:** RE: Sturen op doelen

Dank voor je reactie 10.2.e Ik moet de podcast nog afluisteren. We hebben inderdaad een mooi en stevig gezelschap bij elkaar. En doen op dit moment ons uiterste best om bij allerlei partijen en zeker ook CDA en VVD draagvlak te krijgen voor ons verhaal. We hebben al met diverse kamerleden gesproken (o.a. CDA, VVD, D66, Groen Links, CU en PvdA) en staan ook in direct contact met mensen als Wopke Hoekstra, VVD influential Jozias van Aartsen en natuurlijk de SER commissie die het landbouwakkoord verkent. Ook belangrijk dat de top van LNV na een eerste gesprek enthousiast blijft. 10.2.e zou via 10.2.e nog een vervolgesprek regelen maar het blijft hierover al even stil. 10.2.e tonen veel interesse.

Hartelijke groeten,

Willem Lageweg  
06-10.2.e

---

Van: 10.2.e @minlnv.nl>

Verzonden: maandag 29 maart 2021 13:37

Aan: Willem Lageweg 10.2.e

Onderwerp: RE: Sturen op doelen

Dag Willem,

Dank, mooi stuk! Vanmorgen las ik ook het artikel in Nieuwe oogst, over het interview met Veerman en 10.2.e . Ook de podcast heb ik beluisterd: 11.1

11.1 ! Goed dat hij ok aangeeft dat het gedachtengoed voortkomt uit samenwerking die begonnen is bij Boerenraad en TcV (terecht noemt 10.2.e jouw naam expliciet). Hoopgevende ontwikkelingen hoor!

Groet, 10.2.e

---

Van: Willem Lageweg 10.2.e

Verzonden: maandag 29 maart 2021 08:42

Aan: 10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e

10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e

10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e

10.2.e @minlnv.nl>

CC: Erisman, J.W. 10.2.e ; Veerman, C.P.

10.2.e ; k.j.poppe 10.2.e

Onderwerp: FW: Sturen op doelen

Reeds openbaar



---

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** dinsdag 30 maart 2021 16:02  
**Aan:** 10.2.e  
**CC:** 10.2.e  
10.2.e  
10.2.e  
10.2.e  
10.2.g @minInv.nl;  
**Onderwerp:** Buiten reikwijdte + vervolg gesprek coalitie Lageweg  
**Bijlagen:** Buiten reikwijdte verzoek

Goedemiddag 10.2.e ,  
Buiten reikwijdte verzoek

Tenslotte, je zult ongetwijfeld gelezen hebben over het pamflet dat Cees Veerman namens een bredere coalitie van partijen presenteerde (morgen ook artikel in Volkskrant van Veerman en 10.2.e + een heel aardige podcast van Veerman en 10.2.e op de site van Nieuwe Oogst). Stille kracht achter de schermen is Willem Lageweg van de Transitie Coalitie Voedsel. Hij vroeg via 10.2.e of er nog een vervolgesprek komt na contact dat we in februari met een deel van het gezelschap hadden. Lijkt mij nuttig om dat met hen te organiseren, ook nu deze groep met pamflet optrekt naar mensen die straks aan of dichtbij formatietafel zitten. Voorstel: zal ik jouw secretariaat vragen om in overleg met Willem tot een nieuw moment te komen? Met ook 10.2.e daarbij? Buiten reikwijdte verzoek

We zijn benieuwd naar jouw reactie.

Groeten,

10.2.e



**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** woensdag 31 maart 2021 08:59  
**Aan:** 10.2.e  
**Onderwerp:** RE: <sup>Buiten reikwijdte</sup> + vervolg gesprek coalitie Lageweg

Goeiemorgen 10.2.e

Ik ga Willem melden dat we afspraak gaan plannen.

10.2.e

---

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Verzonden:** dinsdag 30 maart 2021 20:01  
**Aan:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Onderwerp:** Fwd <sup>Buiten reikwijdte</sup> + vervolg gesprek coalitie Lageweg

Hoi 10.2.e

Gelet op jullie lopende contacten handig als 10.2.e of jij even signaal geven naar Willem dat we graag de afspraak in gaan plannen? Ik zal dan aan de secretariaten vragen dat te doen. In ieder geval met jou erbij, 10.2.e ? Kan breder, maar zou een Poolse landdag willen voorkomen. We kunnen delegatie ook aanstaande dinsdag 10.2.e nog even meenemen. <sup>Buiten reikwijdte verzoek</sup>

Groeten,  
 10.2.e

Begin doorgestuurd bericht:

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Datum:** 30 maart 2021 om 16:38:20 CEST  
**Aan:** 10.2.e 10.2.e@minInv.nl>  
**Kopie:** "10.2.e 10.2.e@minInv.nl>, 10.2.e @minInv.nl>, 10.2.e @minInv.nl>, 10.2.e @minInv.nl>, 10.2.e @minInv.nl>, 10.2.e @minInv.nl>, 10.2.g @minInv.nl>, 10.2.e @minInv.nl>  
**Onderwerp:** Antw <sup>Buiten reikwijdte verzoek</sup> + vervolg gesprek coalitie Lageweg

Hoi 10.2.e,

Dank <sup>Buiten reikwijdte verzoek</sup> .  
 Buiten reikwijdte verzoek

(akkoord om gesprek te organiseren:

Buiten reikwijdte verzoek

Gr. 10.2.e



Verstuurd vanaf mijn iPad

Reeds beoordeeld in dit verzoek

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** woensdag 31 maart 2021 09:05  
**Aan:** 'Willem Lageweg'  
**CC:** 10.2.e  
**Onderwerp:** FW: Sturen op doelen

Reeds openbaar



---

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Verzonden:** maandag 29 maart 2021 21:37  
**Aan:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Onderwerp:** Fwd: Sturen op doelen

Reeds beoordeeld in dit verzoek

Reeds beoordeeld in dit verzoek

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** woensdag 31 maart 2021 09:32  
**Aan:** Secretariaat BBR & BPZ  
**Onderwerp:** afspraak LNV met coalitie Willem Lageweg

Hoi 10.2.e

Zoals net al even telefonisch besproken wil ik vragen of jullie een afspraak willen plannen van drie kwartier/uur, bij voorkeur in de komende twee-drie weken.

Onderwerp: overleg inzet aankomende kabinetsperiode

Deelnemers LNV:

In ieder geval: 10.2.e  
Indien mogelijk agendatechnisch: 10.2.e

Deelnemers extern: het gaat om een coalitie van meerdere personen. Willem Lageweg is daarvan de contactpersoon, hij kan aangeven wie op het te plannen moment van deze coalitie aanwezig kunnen zijn:  
10.2.e , 06-10.2.e

Kunnen jullie hiermee uit de voeten? Laat het mij graag weten als jullie vragen hebben.

Groeten,

10.2.e

10.2.e  
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit  
Directie Bestuurlijke en Politieke Zaken  
10.2.e @minlnv.nl  
0610.2.e

---

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** dinsdag 6 april 2021 12:17  
**Aan:** 10.2.e  
**CC:** 10.2.e  
**Onderwerp:** RE: Inplannen overleg inzet aankomende kabinetsperiode

Hallo 10.2.e,

Dank voor het nagaan! Dan stel ik voor dat we dit overleg van 10.2.e benutten en niet nog een tweede overleg apart inplannen.

10.2.e nodigde 10.2.e zojuist ook andere 10.2.e al uit om aan dit al geplande overleg deel te nemen.

Wil jij aan het secretariaat van 10.2.e willen vragen of zij gelegenheid heeft deel te nemen op 15 april? Je kunt verwijzen naar dat dit vanochtend 10.2.e is besproken, 10.2.e weet er dus van.

Ik CC hierbij ook 10.2.e zodat zij weten en eveneens kunnen nagaan of zij aanwezig willen/kunnen zijn op de 15e.

10.2.e is er dan niet bij, hij gaf in 10.2.e aan het initiatief voor deze afspraak bij 10.2.e te laten. Hij richt zich dan op (in ieder geval) de leden van de Kamercommissie LNV.

Tenslotte, wil je Willem laten weten dat we dan uitgaan van dit al geplande overleg met hem en Erisman op 15 april? De reservering voor de 19<sup>e</sup> kan dan komen te vervallen.

Groeten,

10.2.e

---

**Van:** 10.2.e @minezk.nl>  
**Verzonden:** dinsdag 6 april 2021 12:01  
**Aan:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Onderwerp:** RE: Inplannen overleg inzet aankomende kabinetsperiode

10.2.e,

In de agenda van 10.2.e staat op 15 april van 9.00-10.00 uur een afspraak met Willem Hogeweg, dhr. Erisman en 10.2.e. Zonder 10.2.e.

Onderwerp: Samenwerking aan regie op ruimte tbv het nieuwe Regeerakkoord.

Is dat de afspraak die je bedoelt?

10.2.e

---

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Verzonden:** dinsdag 6 april 2021 11:50  
**Aan:** 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.g @minezk.nl>  
**Onderwerp:** RE: Inplannen overleg inzet aankomende kabinetsperiode

Goedemorgen 10.2.e,

In 10.2.e zojuist werd melding gedaan van een overleg dat 10.2.e over 1 of 2 weken al zouden hebben staan met Willem Lageweg en Jan-Willem Erisman. Wil jij bij hun secretariaten nagaan of dat klopt en of we dat overlegmoment zouden kunnen benutten? 10.2.e wil dan volgende week maandag definitief beslissen wie er namens hen (aanvullend) bij zijn.

Groeten,

10.2.e

Van: 10.2.e @minezk.nl>

Verzonden: donderdag 1 april 2021 10:46

Aan: 10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.g @minezk.nl>;

10.2.e @minezk.nl>

cc: 10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.g

10.2.g @minlnv.nl>

Onderwerp: RE: Inplannen overleg inzet aankomende kabinetsperiode

Geen probleem 10.2.e Ik heb Willem Lageweg gemeld met jou in de cc.

Groeten,

10.2.e

Van: 10.2.e @minlnv.nl>

Verzonden: donderdag 1 april 2021 10:05

Aan: 10.2.g @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>

cc: 10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e

10.2.e @minlnv.nl>

Onderwerp: RE: Inplannen overleg inzet aankomende kabinetsperiode

Goedemorgen collega's,

Na overleg en op verzoek van 10.2.e graag het plannen van dit overleg met de coalitie Lageweg even aanhouden tot na de Bestuursraad van aanstaande dinsdag.

Daar zullen namelijk verdere afspraken worden gemaakt over wie vanuit LNV bij welk gesprek met stakeholders aan zal schuiven.

Willen jullie aan Willem Lageweg laten weten dat wij intern nog even ruggespraak hebben wie er namens LNV bij zullen zijn en dan weer contact met hem opnemen? De reservering voor de 19<sup>e</sup> kan dan wat mij betreft wel blijven staan.

Excuses voor de onduidelijkheid aan onze kant. Ik kom op de lijn zodra ik meer duidelijkheid heb.

Groeten,

10.2.e

Van: Secretariaat BBR & BPZ

Verzonden: woensdag 31 maart 2021 12:14

Aan: 10.2.e

CC: Secretariaat BBR & BPZ ; Secretariaat PAV ; 10.2.e

Onderwerp: Inplannen overleg inzet aankomende kabinetsperiode

Goedemiddag Willem,

Zoals telefonisch besproken stuur ik hierbij de mail met alle informatie omtrent de afspraak die gepland moet worden.

Graag verneem ik van u, wie van de coalitie bij de afspraak zal aanschuiven.

Onderwerp: Overleg inzet aankomende kabinetsperiode

Tijd: 1 uur

Hieronder een tabel met de genodigde en de beschikbaarheid:

	19/4 16:00-17:00u
10.2.e	JA
10.2.e	Wacht op reactie
10.2.e	JA
10.2.e	Misschien (waarschijnlijk 10.2.e )
10.2.e	Misschien (waarschijnlijk 10.2.e )

Ik wacht uw reactie af.

Alvast bedankt.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

10.2.e

10.2.e

.....  
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat  
Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag  
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

.....  
T +31 70 10.2.e

10.2.g [@minezk.nl](mailto:minezk.nl)

Werkdagen: maandag en dinsdag.

Let op! Bij bezoek aan het ministerie geldt een legitimatieplicht.



---

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** dinsdag 6 april 2021 12:36  
**Aan:** 'Willem Lageweg'  
**CC:** k.j.poppe; Erisman, J.W.; 'Veerman, C.P.'; Secretariaat Veerman Consulting; 10.2.e  
10.2.e Secretariaat BBR & BPZ  
**Onderwerp:** RE: Inplannen overleg inzet aankomende kabinetsperiode

Geachte heer Lageweg, beste Willem,

Op 15 april van 9.00-10.00 uur hebben u en uw collega mw./dhr. Erisman een soortgelijk overleg met 10.2.e 10.2.e van LNV. 10.2.e stelt voor om uit te gaan van dit overleg. Het overleg op 19 april vervalt hierbij. Wilt u dat ik het secretariaat van 10.2.e vraag om daarvoor ook dhr./mw. Veerman en dhr./mw. Poppe uit te nodigen?

Hartelijke groet,  
10.2.e  
Secretariaat 10.2.e  
070 10.2.e / 06 10.2.e

.....  
Ministerie van Landbouw, Natuur & Voedselkwaliteit  
Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag | BP.02.C12  
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

.....  
10.2.e [@minezk.nl](mailto:10.2.e@minezk.nl)

---

**Van:** 10.2.e [@minezk.nl](mailto:10.2.e@minezk.nl)>  
**Verzonden:** donderdag 1 april 2021 10:44  
**Aan:** 'Willem Lageweg' 10.2.e 10.2.g [@minezk.nl](mailto:10.2.e@minezk.nl)>  
**CC:** k.j.poppe 10.2.e ; Erisman, J.W. <10.2.e> ; 'Veerman, C.P.'  
10.2.e ; Secretariaat Veerman Consulting 10.2.g  
**Onderwerp:** RE: Inplannen overleg inzet aankomende kabinetsperiode

Willem,

Intern wordt dinsdag 6 april nog even ruggespraak gehouden wie er namens LNV bij zullen zijn. Ik kan de afspraak daarom nog niet definitief inplannen, maar wel voorlopig.

Hartelijke groet,  
10.2.e  
06 10.2.e

---

**Van:** 10.2.e [@minezk.nl](mailto:10.2.e@minezk.nl)>  
**Verzonden:** donderdag 1 april 2021 07:58  
**Aan:** 'Willem Lageweg' 10.2.e 10.2.g [@minezk.nl](mailto:10.2.e@minezk.nl)>  
**CC:** k.j.poppe 10.2.e ; Erisman, J.W. 10.2.e 'Veerman, C.P.'  
10.2.e ; Secretariaat Veerman Consulting 10.2.g  
**Onderwerp:** RE: Inplannen overleg inzet aankomende kabinetsperiode

Beste Willem,

Hartelijke dank, de MS Teams uitnodiging volgt zo snel mogelijk!



Vriendelijke groet,

10.2.e

Secretariaat 10.2.e

070 10.2.e

Ministerie van Landbouw, Natuur & Voedselkwaliteit

Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag | BP.02.C12

Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

10.2.e [@minezk.nl](mailto:10.2.e@minezk.nl)

---

**Van:** Willem Lageweg 10.2.e

**Verzonden:** woensdag 31 maart 2021 23:56

**Aan:** 10.2.g [@minezk.nl](mailto:10.2.g@minezk.nl)>

**CC:** k.j.poppe 10.2.e ; Erisman, J.W. 10.2.e 'Veerman, C.P.'

10.2.e ; Secretariaat Veerman Consulting 10.2.g

**Onderwerp:** RE: Inplannen overleg inzet aankomende kabinetsperiode

Beste 10.2.e,

Datum is akkoord. Van onze kant zullen de heren Veerman, Erisman, Poppe en ondergetekende deelnemen. Zie hun mailadressen in cc zodat u hen de inloggegevens kunt sturen.

Hartelijke groeten,

Willem Lageweg

Transitiecoalitie Voedsel

06-10.2.e

---

**Van:** Secretariaat BBR & BPZ

**Verzonden:** woensdag 31 maart 2021 12:15

**Aan:** Willem Lageweg

**CC:** Secretariaat BBR & BPZ

**Onderwerp:** Inplannen overleg inzet aankomende kabinetsperiode

Goedemiddag Willem,

Zoals telefonisch besproken stuur ik hierbij de mail met alle informatie omtrent de afspraak die gepland moet worden.

Graag verneem ik van u, wie van de coalitie bij de afspraak zal aanschuiven.

**Onderwerp:** Overleg inzet aankomende kabinetsperiode

**Tijd:** 1 uur

Hieronder een tabel met de genodigde en de beschikbaarheid:

	19/4 16:00-17:00u
10.2.e	JA
10.2.e	Wacht op reactie
10.2.e	JA
10.2.e	Misschien (waarschijnlijk 10.2.e )
10.2.e	Misschien (waarschijnlijk 10.2.e )
Willen Lageweg	JA

Ik wacht uw reactie af.

Alvast bedankt.

Met vriendelijke groet,

10.2.e  
Secretariaat 10.2.e  
10.2.e

.....  
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat  
Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag  
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag  
.....

T +31 70 10.2.e  
10.2.g @minezk.nl  
Werkdagen: maandag en dinsdag.

Let op! Bij bezoek aan het ministerie geldt een legitimatieplicht.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** maandag 26 april 2021 10:03  
**Aan:** 10.2.g ; 10.2.e  
**Onderwerp:** RE: Samen werken aan regie op ruimte tbv het nieuwe regeerakkoord  
**Bijlagen:** Persbericht-regie-op-ruimte-def.pdf; Aanbevelingen-aan-het-nieuwe-kabinet-Samen-werken-aan-regie-op-ruimte-31-maart\_def.pdf; Annotatie oproep transitiecoalitie voedsel samen werken aan regie op ruimte.docx

Goedemorgen,

Hierbij de annotatie en de andere twee relevante stukken voor onderstaand overleg.

Groet, 10.2.e

---

**Van:** 10.2.g  
**Verzonden:** dinsdag 30 maart 2021 09:08  
**Aan:** 10.2.e  
**cc:** 10.2.g ; 10.2.e  
**Onderwerp:** FW: Samen werken aan regie op ruimte tbv het nieuwe regeerakkoord

Reeds beoordeeld in dit verzoek





**Annotatie oproep transitiecoalitie voedsel 'samen werken aan regie op ruimte'**

Woensdag 28 april - 10.2.e Jan Willem Erisman en Willem Lageweg

Op 29 maart heeft de zogenaamde 'transitiecoalitie voedsel' (o.a. bestaande uit Jan Willem Erisman, Cees Veerman, Willem Lageweg, Krijn Poppe, 10.2.e) een oproep gedaan aan een nieuw kabinet om samen te werken aan regie op ruimte en een aanpak voor de stikstof-, landbouw- en ruimtecrisis op te nemen in het regeerakkoord waarbij een vitaal platteland, gezonde bodems en duurzame voedselproductie centraal staat. Dit overleg is ingepland na een voorstel van Jan Willem Erisman en Willem Lageweg om de oproep verder toe te lichten. Een centrale vraag voor het gesprek kan zijn hoe de transitiecoalitie naar regie en kaderstelling kijkt vanuit het Rijk, hoe ver moet die gaan en wat zou volgens de coalitie wel/niet maatschappelijk onderhandelbaar moeten zijn.

**Kernpunten***De betrokken partijen*

- In zijn mail op 19 maart gaf Erisman aan dat gesprekken met LTO en Agractie liepen en dat ze de visie en voorstellen op hoofdlijnen ondersteunden, maar nog niet zo ver waren om nu al mee te tekenen. Uit nieuwsartikelen van de afgelopen tijd blijkt echter dat deze partijen zich enigszins tegen de oproep hebben gekeerd, mede vanwege mediaoptredens van de initiatiefnemers waarin wordt gepleit voor krimp van de veestapel.
  - ➔ Jullie kunnen vragen of gesprekken met agrarische organisaties nog steeds lopen en hoe zij tegen deze oproep aankijken.
  - ➔ Jullie kunnen vragen of er nog andere organisaties zijn die (op hoofdlijnen) steun hebben uitgesproken voor de oproep, al dan niet publiekelijk.
  - ➔ Jullie kunnen vragen op welke manier banken (Rabobank, Triodos) en bedrijven (o.a. Friesland-Campina) die hun ondersteuning uitspreken, zijn betrokken. Welke rol zien zij voor zichzelf o.a. i.r.t. de financiering van de omslag die deels van private partijen zou moeten komen?

*De formatie*

- In zijn mail op 19 maart heeft Erisman ons verzocht hun denklijn in te brengen op het moment dat er bij de formatiebesprekingen over landbouw, stikstof en/of ruimte wordt gesproken.
  - ➔ Jullie kunnen vragen of ze ook van plan zijn om zelf hun denklijn in te brengen en/of wat hun plannen zijn voor de komende tijd.
  - ➔ Buiten reikwijdte verzoek

*De oproep*

- Een brede coalitie van boeren, natuurorganisaties, wetenschappers en bestuurders pleiten in deze oproep voor een integraal en langjarig uitvoeringsprogramma (denk aan 20 jaar) voor het landelijk gebied, waarin gezonde bodems en een gevarieerd en biodivers landschap centraal staan. Hiermee moet de basis worden gelegd voor de verdeling van schaarse ruimte en toekomstbestendige productie van duurzaam voedsel. Het programma moet bestaan uit een langjarig maatschappelijk akkoord en maatregelen die nu al ingezet moeten worden.
- **Middelen:** Om de noodzakelijke transitie mogelijk te maken stelt de coalitie dat jaarlijks en over een lange periode een bedrag van 1,5-2 miljard euro nodig zou zijn, te financieren uit grotendeels publieke en deels private middelen.
  - ➔ Jullie kunnen vragen hoe de coalitie tot deze inschatting is gekomen. Mochten we het (deels) willen overnemen voor een formatiefiche dan moeten deze middelen idealiter gekoppeld kunnen worden aan concrete maatregelen.
- **Visie:** De coalitie pleit voor het opstellen van een integrale lange termijn visie (een maatschappelijk akkoord) in het eerste jaar van het nieuwe kabinet, met wettelijk vastgelegde doelen op het gebied van klimaat, biodiversiteit, lucht (stikstof), bodemgezondheid, water en landschap. Dit biedt de basis voor een doelenbeleid met afrekenbare doelen waarmee het tot nu toe gevoerde middelgerichte beleid kan worden verlaten.
  - ➔ Jullie kunnen vragen of zij voor zich zien dat de doelen maatschappelijk onderhandeld worden en of dit niet tot vertraging leidt. In het verlengde daarvan kunnen jullie vragen hoe zij er tegen aan kijken dat de doelen zonder maatschappelijke akkoord maatschappelijke vast zouden worden gelegd.
  - ➔ Jullie kunnen vragen hoe zij voor zich zien dat de nationale doelen naar regionale doelen worden vertaald.
  - ➔ Jullie kunnen vragen of zij eenzelfde akkoord als het klimaatakkoord voor zich zien.

- **Uitgangspunten:** In deze visie zullen uitgangspunten moeten worden vastgelegd voor de verdeling van de schaarse ruimte en daarmee voor het beheer en gebruik van grond (landinrichting 3.0). 'Functie volgt bodem' – met bodemgezondheid en biodiversiteit voorop – zal daarin een leidend principe moeten zijn, aangevuld met water en landschap als bepalende uitgangspunten.
  - ➔ Ook hierbij kunnen jullie de vraag stellen in hoeverre dergelijke uitgangspunten maatschappelijk onderhandeld moeten worden of dat het juist wenselijk is dat de (rijks)overheid dit als kaders neerzet.
- **Maatregelen:** gezien de urgentie op het gebied van klimaat, stikstof en biodiversiteit kan het kabinet – vooruitlopend op de visie – nu al beginnen met de volgende concrete maatregelen:
  - Een integrale gebiedsgerichte lange termijn aanpak binnen ruimtelijke kaders die zijn afgeleid van de hierboven genoemde wettelijk vastgelegde lange termijn doelen;
    - ➔ Jullie kunnen vragen hoe deze direct te nemen maatregel zich verhoudt tot het te sluiten akkoord.
  - Een stikstoffonds met financiële middelen vanuit overheid en bedrijfsleven voor doelgerichte maatregelen vooral in die gebieden waar de belasting van Natura 2000-gebieden het grootst is;
    - ➔ Jullie kunnen aangeven dat dergelijke fondsen tot nu toe door het Ministerie van Financiën als onwenselijk worden geacht vanwege gebrek aan concreetheid over hoe de middelen besteed gaan worden.
  - Een groundbank waarmee grond kan worden aangekocht, afgewaardeerd of geruild, zodat bedrijven kunnen extensiveren;
    - ➔ Jullie kunnen aangeven dat we hier mee bezig zijn en dat er ook al een pilot is waarmee dit onderzocht zal worden.
  - Een krediet- en garantieregeling om boeren te ondersteunen bij de financiering van de omslag naar duurzame landbouw (bijv. via een borgstellingsfonds);
    - ➔ **Buiten reikwijdte verzoek**
  - Een systeem van waardering, beloningen en heffingen naar rato van de bijdrage van boeren, landeigenaren en ketenspelers aan genoemde doelen. O.a. ondersteund door een digitaal dashboard waarmee boeren via een KPI-systematiek aanspraken op beloning voor geleverde prestaties kunnen onderbouwen;
    - ➔ **Buiten reikwijdte verzoek**
  - Beloningen en heffingen om de verduurzaming van de consumptie te stimuleren, bijv. door belastingen te verschuiven van arbeid naar consumptie door daarin ook de milieu- en gezondheidseffecten mee te wegen.
    - ➔ Jullie kunnen vragen of zij het beeld delen dat dit gegeven de internationale context van de voedselconsumptie ingewikkeld ligt, omdat een groot deel van onze afzetmarkt in het buitenland ligt en veel voedsel in Nederland geïmporteerd is en omwille van vrije marktwerking niet zo maar belast mag worden.
- **Regie en uitvoering:** de nieuwe regering moet een plan maken voor een maatschappelijk breed gedragen lange termijn akkoord dat binnen het eerste jaar van de nieuwe regeerperiode bovengenoemde aanpak verder uitwerkt. Op Rijksniveau worden de doelen en kaders voor ruimtelijke ordening vastgesteld en samen met de provincies geregionaliseerd. Vervolgens zorgen de provincies voor de uitvoering. Zelforganisatie en co-creatie tussen maatschappelijke actoren worden beloofd en zullen als belangrijk middel worden ingezet voor richting, draagvlak en verbinding. Het kabinet kan op basis van dit akkoord vervolgens wetgeving synchroniseren met de aangescherpte doelen en uitgangspunten. Twee bestuurlijke maatregelen worden als essentieel geacht voor het realiseren van de ambitieuze maar noodzakelijke maatregelen:
  - Het aanstellen van een coördinerend minister voor het beleid op het brede gebied van Ruimte, Landbouw en Natuur;
    - ➔ Jullie kunnen vragen hoe dit verhoudt tot het pleidooi dat de doelen en kaders voor alle functies gelden (ruimte wordt zo direct verbonden aan landbouw en natuur).
  - Een krachtige uitvoeringsorganisatie en het benoemen van een landschapscommissaris (naar analogie van de Deltacommissaris) inclusief voldoende middelen om de uitvoering en het onderling leren op alle schaalniveaus te borgen. Zonder een dergelijke op de lange termijn gerichte stevige uitvoeringskracht (denk aan 20-30 jaar) is de kans op terugval in korte termijn denken en handelen te groot.
    - ➔ Jullie kunnen aangeven dat het een interessant aanbeveling is om een landschapscommissaris te benoemen en vragen wat zij als rol voor ogen hebben.
    - ➔ Jullie kunnen aangeven de behoefte aan lange termijn uitvoeringskracht te onderschrijven, maar dat het zowel wettelijk als financieel ingewikkeld is om doelen en middelen voor de lange termijn vast te leggen zonder concrete invulling hiervan.



**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** woensdag 28 april 2021 10:31  
**Aan:** 10.2.e  
**CC:** 10.2.e 10.2.g  
**Onderwerp:** RE: Aanvullende noties gesprek 'Samen werken aan regie op ruimte' (Erisman, Lageweg, 28 april 2021)

Dank! Heb vanochtend ook nog even met 10.2.e gesproken die eerder al JW en Willem hierover sprak. Zoals uit de annotatie van 10.2.e blijkt trekken we goed samen op en is het ook van belang vanmiddag te kijken hoe we elkaar kunnen versterken.  
 10.2.e

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Verzonden:** woensdag 28 april 2021 10:28  
**Aan:** 10.2.e @minInv.nl>  
**cc:** 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>;  
 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.g @minInv.nl>  
**Onderwerp:** Aanvullende noties gesprek 'Samen werken aan regie op ruimte' (Erisman, Lageweg, 28 april 2021)

Ha 10.2.e,

Ik heb zojuist het stuk 'Samen werken aan regie op ruimte' van Erisman, Lageweg et. al. nog een keer goed doorgelezen ter voorbereiding op ons gesprek vanmiddag. Buiten reikwijdte verzoek hierbij nog een aantal aanvullende observaties en vragen (niet uitputtend) in aanvulling op de voorbereiding die je reeds hebt ontvangen:

- In de visie van Erisman en Lageweg is het vastleggen van duidelijke doelen een belangrijke pijler. De Wsn voorziet daar voor stikstof in, behalve dan dat er (nog) geen doorvertaling op gebiedsniveau wordt gemaakt. Buiten reikwijdte verzoek
- Daarnaast gaan ze uit van Functie volgt bodem. Buiten reikwijdte verzoek

De visie van Erisman en Lageweg is daarbij, ook ten aanzien van regie grotendeels dus ondersteunend.

Vragen:

- Stikstoffonds: Erisman en Lageweg pleiten voor een stikstoffonds waarin middelen zitten om doelgericht maatregelen te treffen in gebieden waar belasting van N2000-gebieden het hoogst is. Hoe zien zij dit qua governance voor zich? Onze middelen lopen nu gekoppeld aan maatregelen. Zien zij analogie met het Mobiliteitsfonds (Infrafonds), of jaarlijkse toewijzing van middelen aan ingezette maatregelen met een beoordelingscommissie?
- Afrekenbaarheid: Uit onder andere Normeren en Beprijzen is naar voren gekomen dat afrekenbare doelstellingen (op bedrijfsniveau) echt nog in de kinderschoenen staat en op zijn vroegst in 2025 mogelijk zou zijn (en sommigen zeggen dat dit erg optimistisch is) en voor bepaalde activiteiten überhaupt niet goed mogelijk is (zoals bepaalde akkerbouwactiviteiten). Hoe verhoudt deze gereserveerdheid zich tot het feit dat afrekenbaarheid zo centraal staat in de benadering van Erisman en Lageweg?
- Omvang transformatie: Als de draagkracht van de bodem de aard van (landbouw)activiteiten dicteert, hoe groot is naar hun inschatting de vereiste transitie van het landelijk gebied? Is dit een operatie gelijk aan de herverkaveling uit het verleden? Waar moet de agrosector zich dan voor gaan opmaken? En wat zijn concrete ingrepen? Bedrijfsbeëindiging, verplaatsing door het land heen? En wat betekent dit in tijd? Hoeveel tijd hebben we hier voor nodig?
- Professie: Buiten reikwijdte verzoek

In hoeverre kunnen we van boeren verwachten dat ze naast boeren voor productie ook verantwoordelijk worden voor natuurbeheer/grote bijdrage aan natuurgesteldheid. Is dat reëel en te doen voor boeren (met oog op tijd, kennis, verdienvermogen)?

Kortom, genoeg gespreksstof.



Groet,

10.2.e

10.2.e

10.2.e

---

**DG Stikstof**

**Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselveiligheid**

E: 10.2.e [@minlnv.nl](mailto:10.2.e@minlnv.nl)

T: +31 (0)6 10.2.e

Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag

Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** maandag 3 mei 2021 14:28  
**Aan:** 10.2.e  
**Onderwerp:** Oproep aan politiek en het nieuwe kabinet - Samen werken aan regie op ruimte.pdf  
**Bijlagen:** Oproep aan politiek en het nieuwe kabinet - Samen werken aan regie op ruimte.pdf;  
ATT00001.txt

En hierbij de notitie. Groet, 10.2.e

---

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** donderdag 6 mei 2021 15:56  
**Aan:** 10.2.g Secretariaat SK&I  
**CC:** 10.2.e  
**Onderwerp:** Annotatie overleg samenwerken aan regie op ruimte; aanbevelingen aan kabinet (ma 10/5 17-18u)  
**Bijlagen:** Annotatie gesprek 10.2.e 10052021.docx; Oproep aan politiek en het nieuwe kabinet - Samenwerken aan regie op ruimte.pdf; Buiten reikwijdte verzoek

Dag allen,  
Bijgesloten de annotatie / agenda en bijlagen (pdf is de bijdrage van de gesprekspartners, Buiten reikwijdte verzoek Buiten reikwijdte verzoek voor het overleg van ma a.s. met Cees Veerman, Willem Lageweg en 10.2.e  
De agenda is eerder 10.2.e met Willem Lageweg besproken.  
Ik begreep dat 10.2.e (ook) vanuit haar 10.2.e kolom een annotatie krijgt.  
Hartelijke groet,  
10.2.e

-----Oorspronkelijke afspraak-----

**Van:** 10.2.e @minezk.nl> Namens 10.2.e  
**Verzonden:** maandag 19 april 2021 10:32  
**Aan:** 10.2.e 'Willem Lageweg';  
10.2.g ; 10.2.e  
**cc:** 10.2.e 10.2.g  
**Onderwerp:** overleg samenwerken aan regie op ruimte; aanbevelingen aan kabinet  
**Tijd:** maandag 10 mei 2021 17:00-18:00 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.  
**Locatie:** teams

Reeds beoordeeld in dit verzoek

## Geannoteerde Agenda gesprek 10.2.e met Veerman, Lageweg en 10.2.e (10/5 17-18u)

Er is medio februari 10.2.e met Lageweg, Erisman en Poppe gesproken, recent hebben Veerman en Lageweg gesproken met 10.2.e en korte tijd later met 10.2.e. Daarbij is in potlood een agenda opgesteld. Deze kan voor dit gesprek worden aangehouden.

### 1. Opening

### 2. Samenwerken aan regie op ruimte (titel van hun bijdrage)

- a. Toelichting door de initiatiefnemers
- b. Verhelderende vragen vanuit LNV  
*Met name goed om stil te staan bij de vragen met wie zij het gesprek hebben aangeknoopt en hoe er op wordt geflecteerd*  
Buiten reikwijdte verzoek [redacted].

3 Buiten reikwijdte verzoek

Buiten reikwijdte verzoek [redacted]

- a. Buiten reikwijdte verzoek [redacted]
- b. Buiten reikwijdte verzoek [redacted]

### 4. Gesprek over belangrijkste overeenkomsten, verschillen en aandachtspunten, zoals mogelijksterwijs:

Overeenkomsten:

- a. Er zijn veel overeenkomsten, zoals uitgaan van 'functie volgt bodem' en het beseft dat met verandering in de landbouw diverse urgente maatschappelijke doelen (zoals stikstof en klimaat) gediend kunnen worden, en een gebiedsgerichte benadering van problemen en oplossingen.
- b. Beide gaan uit van een meerjarige aanpak Buiten re kw jdt e verzoek [redacted] met sturen op doelen als perspectief.  
*Daarbij is sturen op doelen niet van vandaag op morgen ingevoerd en kan het geen kwaad te wisselen over op welke doelen wordt gestuurd*

Verschillen:

- c. Buiten reikwijdte verzoek [redacted]
- d. Buiten reikwijdte verzoek [redacted]
- e. Ze gaan uit van co-financiering door bedrijfsleven. Zien ze dat als een soort extern salderen? Ze koersen ook op beprijzing.  
*Hoe zien ze samenloop tussen co-financiering vanuit bedrijfsleven en regie vanuit rijk?  
Hoe zien ze samenloop tussen beprijzen milieu-effecten en ook bij consument sturen op gezondheid en milieu?*

## 5. Vervolgafspraken / hoe verder?

20/5 staat er een gesprek gepland met MLNV 10.2.e.  
Wat zijn de agendapunten voor dat overleg?  
Zijn er plannen om (nogmaals) naar buiten te treden?

### Toelichting

Bijlagen 2: plannen gezelschap, Buiten reikwijdte verzoek

#### Eerdere gesprekken

Onderwerpen die in eerdere gesprekken ter sprake zijn gekomen:

- Verhouding tussen de verschillende plannen, samenhang met bijv. landbouwakkoord. Buiten reikwijdte verzoek
- De opstellers zijn begonnen met stikstof-, klimaat-, en wateropgaven. Dat geeft een eerste ordening van gebieden. Daarop hebben zij opgaven gelegd zoals woningbouw en datacenters; dan ontstaat er meer spanning. Vervolgens: welke principes zorgen voor oplossingen. En vervolgens wat zijn kosten en opbrengsten ervan.
- Buiten reikwijdte verzoek Hun kaart wordt vooral aestuurd door stikstof (Erisman), de beperkingen die stikstofuitstoot met zich meebrengt overlappen niet altijd met bodempotentieel. Buiten reikwijdte verzoek  
Kan het tot elkaar komen of zit het verschil vooral in aanpak?
- Er is eerder ook gewisseld over KPI's voor de landbouw / doelsturing Buiten reikwijdte verzoek
- Buiten reikwijdte verzoek

#### Toelichting op hun plannen

- Buiten reikwijdte verzoek
- Qua maatregelen stellen ze onder meer voor een stikstoffonds gevoed vanuit overheid én bedrijfsleven voor doelgerichte maatregelen in gebieden waar druk op N2000 hoog is. Verder een grondbank voor aankoop, afwaardering, ruil om te kunnen extensiveren.
- Verder stellen ze onder meer ook voor om een systeem van waardering, belonen/heffen op primaire producenten en ketenspelers te leggen en daarbij gebruik te maken van dashboards en beloning voor KPI's. (NB. Ze zijn vrij optimistisch over tijdshorizon waarbinnen zo'n systeem kan draaien).
- Ook stellen ze voor richting consumenten te beprijzen rond gezondheid en milieu-effecten. NB dit zou mogelijk tot dubbele heffingen kunnen leiden.
- Qua regie wordt, na een maatschappelijk akkoord (vgl landbouwakkoord?), uitgegaan van rijksdoelen en -kaders die met provincies worden vertaald en ook door die laatste wordt uitgevoerd.
- Coördinatie op rijksniveau zou bij een minister van ruimte, landbouw en natuur moeten liggen.
- Een krachtige uitvoeringsorganisatie met een landschapscommissaris (deltacommissaris) aan het hoofd. Verantwoordelijk voor uitvoering en leren.
- Financieel komen ze uit op een jaarlijkse reeks 1,5-2 mld. Dat is een langjarig reeks Buiten reikwijdte verzoek

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** vrijdag 7 mei 2021 20:08  
**Aan:** 10.2.e  
**CC:** 10.2.g  
**Onderwerp:** Re: Aanvullingen op annotatie overleg samenwerken aan regie op ruimte; aanbevelingen aan kabinet (ma 10/5 17-18u)

Hi <sup>10.2.e</sup>

Dank voor de aanvulling, goede punten, sommige had ik al in mijn hoofd zitten. Fijn de andere nog even mee te krijgen en sowieso het bij elkaar te hebben.

Voor nu fijn weekend en wordt maandag vervolgd,

10.2.e

Op 7 mei 2021 om 16:45 heeft 10.2.e @minInv.nl> het volgende geschreven:

Hi 10.2.e,

In aanvulling op de door SKI opgestelde geannoteerde agenda, wil ik je nog een paar punten vanuit onze kant meegeven waar je mogelijk wat aan hebt tijdens het gesprek. Sommige punten heb ik uit de vorige annotatie gehaald.

- Herinrichting: er zijn op dit moment meerdere visies over hoe de 'herinrichting van het landelijk gebied' er het beste uit kan zien. Buiten reikwijdte verzoek  
 Erisman constateerde tijdens jullie overleg dat stikstof de meest bepalende opgave zou moeten zijn Buiten reikwijdte verzoek Je kan vragen hoe de andere leden aankijken tegen de verschillende herinrichtingskaarten die er momenteel zijn, of zij deze als wezenlijk anders achten, maar ook hoe er daadwerkelijk op deze herinrichting gestuurd zou kunnen worden.
- Stikstoffonds: Erisman en Lageweg pleiten voor een stikstoffonds waarin middelen zitten om doelgericht maatregelen te treffen in gebieden waar belasting van N2000-gebieden het hoogst is. Je kan vragen hoe de leden dit qua governance voor zich zien? Onze middelen lopen nu gekoppeld aan maatregelen. Zien zij analogie met het Mobiliteitsfonds (Infrafonds), of jaarlijkse toewijzing van middelen aan ingezette maatregelen met een beoordelingscommissie?
- Afrekenbaarheid: Uit onder andere Normeren en Beprijzen is naar voren gekomen dat afrekenbare doelstellingen (op bedrijfsniveau) echt nog in de kinderschoenen staat en op zijn vroegst in 2025 mogelijk zou zijn (en sommigen zeggen dat dit erg optimistisch is) en voor bepaalde activiteiten überhaupt niet goed mogelijk is (zoals bepaalde akkerbouwactiviteiten). Hoe verhoudt deze gereserveerdheid zich tot het feit dat afrekenbaarheid zo centraal staat in de benadering van Erisman en Lageweg?
- Maatregelen: Buiten reikwijdte verzoek  
 Interessant is echter dat zij ook een maatregel 'ecosysteemcontract van 25 jaar' hebben, waar 1/3<sup>e</sup> van de middelen naartoe zouden moeten gaan. Dit lijkt dus erg op het belonen van investeringen in ecosysteemdiensten, zoals agrarisch natuurbeheer of het koppelen van betalingen aan KPI's. Wat verstaan zij onder een 'ecosysteemcontract'?
- Maatschappelijk akkoord: het voorstel van de coalitie leunt erg op een maatschappelijk akkoord, maar tegelijkertijd wordt voorgesteld heldere kaders te stellen vanuit het Rijk. Wat achten de leden maatschappelijk onderhandelbaar en wat niet? En wat zien zij als noodzakelijke stappen in

de tussentijd aangezien het sluiten van een akkoord wel even kan duren (bijv. wat te doen met het maatregelenpakket en de benodigde ontwikkelruimte)?

- Draagvlak: je kan vragen welke sectoren en organisaties steunen de oproep wel/niet, zowel publiekelijk als 'achter gesloten deuren'? Zo waren een paar agrarische belangenorganisaties negatief/terughoudend n.a.v. media-uitlatingen over krimp van de veestapel.

Groet,

10.2.e

---

**Van:** 10.2.e

**Verzonden:** donderdag 6 mei 2021 15:56

**Aan:** 10.2.g

[Secretariaat SK&I](#)

**cc:** 10.2.e

10.2.e

**Onderwerp:** Annotatie overleg samenwerken aan regie op ruimte; aanbevelingen aan kabinet (ma 10/5 17-18u)

Reeds beoordeeld in dit verzoek





---

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** maandag 10 mei 2021 13:28  
**Aan:** Secretariaat SK&I  
**Onderwerp:** Re: Annotatie overleg samenwerken aan regie op ruimte; aanbevelingen aan kabinet (ma 10/5 17-18u)

Yes

Op 10 mei 2021 om 13:08 heeft 10.2.g @minInv.nl> het volgende geschreven:

Hoi 10.2.e,  
Zoals je wrschl al wel weet zal 10.2.e niet aansluiten bij het overleg aan het einde van de middag.  
Groet,  
10.2.e

---

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Verzonden:** donderdag 6 mei 2021 15:56  
**Aan:** 10.2.g @minInv.nl>; 10.2.g  
10.2.g @minez.nl>; 10.2.g @minInv.nl>;  
10.2.g @minInv.nl>  
**cc:** 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e  
10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e  
10.2.e @minInv.nl>

Reeds beoordeeld in dit verzoek



---

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** maandag 10 mei 2021 18:56  
**Aan:** 10.2.e ; 10.2.g  
**Onderwerp:** RE: Aanvullingen op annotatie overleg samenwerken aan regie op ruimte; aanbevelingen aan kabinet (ma 10/5 17-18u)

Hi 10.2.e,  
Weinig nieuws uit dit gesprek tov ons eerdere gesprek met Erisman en Lageweg. Roep om herinrichting landelijk gebied, langjarig commitment, meer nationale regie. Buiten reikwijdte verzoek .  
Schakel voor bredere terugkoppeling even met 10.2.e die erbij was.  
Fijne avond,  
10.2.e

---

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Verzonden:** vrijdag 7 mei 2021 16:46  
**Aan:** 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.g  
10.2.g @minInv.nl>  
**Onderwerp:** Aanvullingen op annotatie overleg samenwerken aan regie op ruimte; aanbevelingen aan kabinet (ma 10/5 17-18u)

Mail van 10.2.e staat als Annotatie 10.2.e in I-babs.

---

Hi 10.2.e,

Reeds beoordeeld in dit verzoek





---

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** dinsdag 11 mei 2021 18:34  
**Aan:** 10.2.e  
**Onderwerp:** FW: Annotatie overleg samenwerken aan regie op ruimte; aanbevelingen aan kabinet (ma 10/5 17-18u)

Ook voor jullie de staccato terugkoppeling van gisteren.

---

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** dinsdag 11 mei 2021 18:33  
**Aan:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Onderwerp:** RE: Annotatie overleg samenwerken aan regie op ruimte; aanbevelingen aan kabinet (ma 10/5 17-18u)  
Was een interessant gesprek. Uiteindelijk waren er vijf gasten: Veerman, Poppe, Erisman, 10.2.e (RFC) en 10.2.e (COSUN).

De highlights, wat staccato:

- gedeeld beeld van wat er moet gebeuren, 11.1
- ze hebben kort geleden met Lto en Agractie gesproken. Die delen hun analyse grotendeels (grote transitie nodig, besef van of stappen zetten of stoppen), woordkeuze wordt nog wat aangepast.
- op aantal punten lopen zo ook uiteen, maar niet zozeer op de milieu- en klimaatpunten
- Buiten reikwijdte verzoek
- hun aanpak:
  - o Rijk zet doelen neer
  - o In geb. proces verder uitwerken
  - o Commissaris doet uitvoering (depolitiseren, uit de begroting halen, autoriteit)
  - o Bevoegdheden: vooral BBL gerelateerd (grondbank) ivm mobiliteit over provincies, met kennis er kunde
  - o Rijksgeld trekt provincies wel over de streep om mee te doen ('landbouw is nooit van de provincies geweest, dus kun je ook niet weghalen')
- Buiten reikwijdte verzoek
- 10.2.e gaf nog aan dat stikstof leidend is / moet zijn. 11.1

---

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Verzonden:** dinsdag 11 mei 2021 17:25  
**Aan:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Onderwerp:** RE: Annotatie overleg samenwerken aan regie op ruimte; aanbevelingen aan kabinet (ma 10/5 17-18u)  
Ha 10.2.e,  
Nog bedankt voor de voorbereiding! Ik kreeg van 10.2.e een beknopte terugkoppeling, voornamelijk dat we op één lijn zitten qua denken over sturing. Heb jij nog meer details van het gesprek?  
Groet, 10.2.e

---

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Verzonden:** donderdag 6 mei 2021 15:56  
**Aan:** 10.2.g @minInv.nl>; 10.2.g @minez.nl>;  
10.2.g @minInv.nl>; 10.2.g @minInv.nl>  
**cc:** 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e  
10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e  
10.2.e @minInv.nl>

Reeds beoordeeld in dit verzoek



---

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** woensdag 12 mei 2021 08:46  
**Aan:** 10.2.e  
**Onderwerp:** FW: Annotatie overleg samenwerken aan regie op ruimte; aanbevelingen aan kabinet (ma 10/5 17-18u)

T.i.

---

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Verzonden:** dinsdag 11 mei 2021 18:33  
**Aan:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Onderwerp:** RE: Annotatie overleg samenwerken aan regie op ruimte; aanbevelingen aan kabinet (ma 10/5 17-18u)

Reeds beoordeeld in dit verzoek





---

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** woensdag 19 mei 2021 14:28  
**Aan:** 10.2.e  
**Onderwerp:** gesprek minister met veerman cs morgen

Gesprek over regie op ruimte stond op de rollende agenda die we maandag in MT hadden maar mij stond er verder niets van bij. 10.2.e werd door 10.2.e vandaag aangesproken. 10.2.e gaat annotatie doen (stukken die voor gesprek van deze groep met 10.2.e op 10 mei jl kunnen gebruikt). Buiten reikwijdte verzoek

groet

10.2.e  
10.2.e

**Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,  
Directie Strategie, Kennis en Innovatie (SK&I-DG Agro)  
Tel: 06 10.2.e**

Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag | B-Passage 4<sup>e</sup> etage  
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

**Van:** 10.2.e  
**Aan:** 10.2.e  
**Cc:** 10.2.e  
**Onderwerp:** annotatie gesprek MLNV met Veerman cs  
**Datum:** woensdag 19 mei 2021 15:54:00  
**Bijlagen:** [Oproep aan politiek en het nieuwe kabinet - Samen werken aan regie op ruimte.pdf](#)  
[DOMUS:10.2.g -Gesprek met Veerman cs over regie op ruimte .DOCX](#)  
Buiten reikwijdte verzoek

---

Dag 10.2.e ,

Zoals eerder toegezegd, hierbij annotatie voor het gesprek van morgenochtend. Daarbij ook twee bijlagen als aangekondigd in de nota. Het plan van Veerman cs. en Buiten reikwijdte verzoek

@10.2.e: jij bent morgen ook bij het gesprek

@10.2.e : het komt ook automatisch bij 10.2.e?

Groet,  
10.2.e

## TER INFORMATIE

Aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit  
10.2.e

**Directoraat-generaal Agro**  
Directie Strategie, Kennis en  
Innovatie

**Auteur**

10.2.e

T 070 10.2.e

10.2.e minInv.nl

**Datum**

19 mei 2021

**Kenmerk**

DGA-SKI / 10.2.g

## nota

Gesprek met Veerman cs over 'regie op ruimte'

**Kopie aan****Bijlage(n)**

1. Plan coalitie

Buiten reikwijdte verzoek

**Parafenroute**

10.2.e

BPZ

**Aanleiding**

U heeft donderdag 20 mei van 10.00-11.00u een afspraak met Cees Veerman, Willem Lageweg (TCV) en 10.2.e (Deltaplan). 10.2.e zijn ook bij het gesprek aanwezig. Dat gesprek gaat over de voorstellen rond 'Samen werken aan regie op ruimte: Naar een vitaal platteland, gezonde bodems en duurzame voedselproductie.' Het betreft een plan van een brede coalitie van maatschappelijke partijen, experts en prominenten en partijen uit het agro- en natuurdomein. Buiten reikwijdte verzoek

**Advies**

- U kan vragen om een toelichting op de plannen van de coalitie.
- U kan indien gewenst doorvragen over aspecten als draagvlak, kosten en rol rijk en andere partijen.
- U kan vragen over de indeling in gebieden die ze voorstaan en hoe ze verschillen in perspectief en timing van gebiedsprocessen zien. Met name ook hoe ze in gebieden met goede landbouwgrond ruimtelijk perspectief bewaken en verplaatsers kunnen faciliteren.
- U kan desgewenst doorvragen over het brede maatschappelijke akkoord (Landbouwakkoord?) dat ze voorstaan en wie daar bij betrokken zouden moeten zijn.

**Kernpunten**Korte samenvatting plannen coalitie (zie ook bijlage)

- De coalitie staat een aanpak voor waarbij perspectief voor het landelijk gebied, en landbouw daarbinnen, vooropstaat. Perspectief dat nodig is na, onder meer, het opkomen van de stikstofproblematiek. Daarbij gaan ze uit van gebiedsgericht denken en het stellen van duidelijke, wettelijk vastgelegde,

Ontvangen BPZ

doelen. Doelenbeleid dat het huidige middelenbeleid kan vervangen en bijdraagt aan ondernemerschap.

- Ze constateren dat er sprake is van een samenloop van grote opgaven in het landelijk gebied, met ook grote ruimtelijke impact. Denk aan klimaat, energietransitie, stikstof, water, bouwopgave, gezonde leefomgeving en perspectief voor boeren. Door samenloop en complexiteit komen oplossingen niet vanzelf tot stand.
- Ze stellen een aantal uitgangspunten voor als randvoorwaarden om verder te komen:
  - Herinrichting landelijk gebied vanuit het Rijk via een nationaal ruimtelijk ontwikkelingsplan met kaderstellende doelen dat de uitvoering (deels) aan decentrale overheden, maatschappelijke organisaties en private partijen laat.
  - Functie volgt bodem, niet alleen binnen de landbouw maar ook breder in de ruimtelijke ordening.
  - Bij de herinrichting moet worden aangesloten op de culturele waarden en de sociaal-economische potentie van de regio.
  - De omvang van de productie is geen doel op zich. Het gaat om de waarde ervan in de brede betekenis van gezond voedsel, bodem- en landschapskwaliteit en biodiversiteit.
- Dit wordt verder uitgewerkt op gebiedsniveau, waarbij er duidelijke verschillen zullen tussen gebieden in uitgangspositie en uitkomsten. Soms is er veel ruimte voor landbouw, soms veel minder, bijv. vooral voor multifunctionele bedrijven. Dit is een vorm van zonerings die door veel partijen wordt voorgestaan.
- Qua regie wordt, na een maatschappelijk akkoord (vgl landbouwakkoord?), uitgegaan van regionaal doorvertalen van rijksdoelen en -kaders. Coördinatie op rijksniveau zou bij een minister van ruimte, landbouw en natuur moeten liggen. Daaronder werkt een krachtige uitvoeringsorganisatie met een landschapscommissaris (deltacommissaris) aan het hoofd. Verantwoordelijk voor uitvoering en leren. Belangrijke gedachtenlijn hieronder is naast uitvoeringskracht vooral langjarige duidelijkheid en zekerheid.
- Qua maatregelen / instrumenten stellen ze onder meer voor een stikstoffonds gevoed vanuit overheid én bedrijfsleven voor doelgerichte maatregelen in gebieden waar druk op N2000 hoog is. Verder een grondbank voor aankoop, afwaardering, ruil om te kunnen extensiveren.
- Verder stellen ze onder meer ook voor om een systeem van waardering, belonen/heffen op primaire producenten en ketenspelers te leggen en daarbij gebruik te maken van dashboards en beloning voor KPI's.
- Ook stellen ze voor richting consumenten te beprijzen rond gezondheid en milieu-effecten.
- Ze begroten voor het gehele pakket een jaarlijkse reeks 1,5-2 mld voor een periode van tien jaar. Per jaar kunnen 10-12 gebieden worden opgepakt. Totaal verdelen ze Nederland in 100-120 gebieden.

#### Korte appreciatie

- De voorgestelde aanpak komt in grote lijnen overeen met de ideeën die leven bij ambtelijk LNV (de eerder gedeelde argumentatielijn). Dat geldt, bijvoorbeeld, voor de indeling in goede (A) en minder goede

### Buiten reikwijdte verzoek

- Het is een duidelijk plan dat breed draagvlak heeft, waarbij echter de steun vanuit het brede middenveld van boeren onzeker is.
- 11.1
- De coalitie ziet wat inverdieneffecten door een proces van ruimtelijke ordening (bijv. functieverandering van landbouw naar wonen vroeg in het proces). Dat is mogelijk wat optimistisch aangevlogen omdat in grote lijnen wel duidelijk is waar woningen moeten komen om het tekort terug te dringen.

### Verdere toelichting

- Er is in de aanloop naar dit gesprek al enige keren 10.2.e -niveau gewisseld met het gezelschap over hun plannen. Buiten reikwijdte verzoek
- De recent verschenen rapporten van de studiegroep ruimtelijke inrichting landelijk gebied en dat van het IBO ruimtelijke ordening gaan ook op de gestelde vraagstukken in. Daarbij is er wel enig licht tussen die stukken en de voorzet van de coalitie. Dat verschil ziet bijvoorbeeld op de governance / regie vanuit het rijk. De coalitie staat een aanpak voor met een landschapscommissaris met staf vergelijkbaar met de Deltacommissaris. De vraag is of de materie en omgeving al klaar zijn voor zo'n wat technocratische aanpak. Ook zien ze een rol voor een minister van ruimte, landbouw en natuur.
- De volgende personen / organisaties zijn betrokken bij de coalitie
  - Dirk de Lugt (voorzitter Cosun en BO Akkerbouw)
  - Frans Keurentjes (voorzitter Friesland Campina)
  - Hans Huijbers (Kernteam Boerenraad)
  - Louise Vet (Deltaplan Biodiversiteitsherstel)
  - Alex Datema (voorzitter BoerenNatuur)
  - Cees Veerman (vm minister van LNV en emeritus hoogleraar)
  - Krijn Poppe (tot 2020 landbouweconoom WUR)
  - Jan Willem Erisman (hoogleraar Universiteit Leiden)
  - Pieter van Geel (bestuurder)
  - Gerben Jan Gerbrandy (vm Europarlementariër)
  - Willem Lageweg (directeur Transitiecoalitie Voedsel)
  - Wiebe Draijer (CEO Rabobank Nederland)
  - Willem Ferwerda (CEO Commonland)
  - Marc van den Tweel (directeur Natuurmonumenten)
  - Marjolein Demmers (directeur Natuur & Milieu)
  - Michael Wilde (directeur Bionext)
  - Jannemarie de Jonge (College van Rijksadviseurs)
  - Ilse Geijzendorffer (directeur Louis Bolk Instituut)
  - Edo Dijkman (directeur CLM)

- Berno Strootman (landschapsarchitect en vm Rijksadviseur Fysieke Leefomgeving)
- Herman Wijffels
- Imke de Boer (hoogleraar WUR)
- Jeroen Candiel (bestuurskundige WUR)
- Fou-Khan Tsang (voorzitter raad van bestuur Alfa Accountants)
- Albert Jan Maat (vm LTO voorzitter)
- Johan Bouma (em hoogleraar bodemkunde WUR)
- Liesbeth Schipper (kwartiermaker Verrijkende Landbouw)
- Lijbert Brussaard (em hoogleraar bodembioogie WUR)
- Martien Lankester (Avalon)



---

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** woensdag 19 mei 2021 16:43  
**Aan:** 10.2.e  
**CC:** 10.2.e  
**Onderwerp:** RE: annotatie gesprek MLNV met Veerman cs

Staat bij secretariaat

---

**Van:** 10.2.e @minlnv.nl>  
**Verzonden:** woensdag 19 mei 2021 16:36  
**Aan:** 10.2.e @minlnv.nl>  
**cc:** 10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e @minlnv.nl>  
**Onderwerp:** RE: annotatie gesprek MLNV met Veerman cs  
Dat zou je denken, maar we hebben een uurtje extra gekregen, in de minister haar goedheid.

---

**Van:** 10.2.e @minlnv.nl>  
**Verzonden:** woensdag 19 mei 2021 16:35  
**Aan:** 10.2.e @minlnv.nl>  
**cc:** 10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e @minlnv.nl>  
**Onderwerp:** RE: annotatie gesprek MLNV met Veerman cs  
De tas is toch al weg?

---

**Van:** 10.2.e @minlnv.nl>  
**Verzonden:** woensdag 19 mei 2021 16:34  
**Aan:** 10.2.e @minlnv.nl>  
**cc:** 10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e @minlnv.nl>  
**Onderwerp:** RE: annotatie gesprek MLNV met Veerman cs  
Ohja, en wil je zorgen dat de stukken via Domus z.s.m. bij BPZ staan op de gebruikelijke manier?  
Groet, 10.2.e

---

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** woensdag 19 mei 2021 16:32  
**Aan:** 10.2.e @minlnv.nl>  
**cc:** 10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e @minlnv.nl>  
**Onderwerp:** RE: annotatie gesprek MLNV met Veerman cs  
Bedankt. Ik zal het ook aan 10.2.e sturen ter akkoord en vervolgens als gespreksvoorbereiding.  
Groet, 10.2.e

---

**Van:** 10.2.e @minlnv.nl>  
**Verzonden:** woensdag 19 mei 2021 15:55  
**Aan:** 10.2.e @minlnv.nl>  
**cc:** 10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e @minlnv.nl>  
**Onderwerp:** annotatie gesprek MLNV met Veerman cs  
Daar 10.2.e.

Reeds beoordeeld in dit verzoek

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** woensdag 19 mei 2021 17:22  
**Aan:** Secretariaat SK&I  
**Onderwerp:** RE: annotatie gesprek MLNV met Veerman cs

Top!

---

**Van:** 10.2.g @minlnv.nl>  
**Verzonden:** woensdag 19 mei 2021 17:22  
**Aan:** 10.2.e @minlnv.nl>  
**Onderwerp:** RE: annotatie gesprek MLNV met Veerman cs

10.2.e  
Is door, tevens na gebeld met 10.2.e , stukken zijn mee, domus zet hij parallel uit naar 10.2.e  
10.2.e

---

**Van:** 10.2.e @minlnv.nl>  
**Verzonden:** woensdag 19 mei 2021 16:43  
**Aan:** 10.2.g @minlnv.nl>  
**Onderwerp:** RE: annotatie gesprek MLNV met Veerman cs

**Urgentie:** Hoog  
Staat klaar in domus. Graag met spoed door ivm tas

---

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** woensdag 19 mei 2021 16:37  
**Aan:** 10.2.g @minlnv.nl>  
**cc:** 10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e @minlnv.nl>

**Onderwerp:** FW: annotatie gesprek MLNV met Veerman cs  
Kunnen jullie met spoed onderstaande doordoen? 10.2.e heeft digitaal akkoord gegeven.  
Het betreft nota en bijlagen in bijgevoegde e-mail. Route is 10.2.e (die akkoord is) en dan BPZ

---

**Van:** 10.2.e @minlnv.nl>  
**Verzonden:** woensdag 19 mei 2021 16:34  
**Aan:** 10.2.e @minlnv.nl>  
**cc:** 10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e @minlnv.nl>

**Onderwerp:** RE: annotatie gesprek MLNV met Veerman cs  
Reeds beoordeeld in dit verzoek

**Van:** 10.2.e  
**Aan:** 10.2.e  
**Onderwerp:** FW: weergave gesprek Veerman cs.  
**Datum:** donderdag 20 mei 2021 16:25:03  
**Bijlagen:** [verslag\\_Minister\\_cs.docx](#)

---

**Van:** 10.2.e

**Verzonden:** donderdag 20 mei 2021 16:10

**Aan:** 10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e

10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e

10.2.e @minlnv.nl>

**Onderwerp:** weergave gesprek Veerman cs.

Hoi,

Hierbij een korte weergave van het gesprek met Veerman ( 10.2.e , Lageweg) en Minister.

We gaan nader in overleg over waarde stikstofhandel/stikstofbank en kansen en risico's.

Groeten 10.2.e

# 42a

Korte weergave van besproken punten in overleg Veerman cs met MLNV 20/5/2020

- Introductie Veerman
  - Schaarse ruimte Rijk moet regie nemen, landbouw bezit het meest van de ruimte dus essentiële speler.
  - Niet te snel gedetailleerde kaart, met ontwikkeling meebewegen, ondernemers gaan/moeten immers keuzes maken.
  - Commissie instellen besluit voor te bereiden, in verband met LT ontwikkelingen. landschapscommissaris
  - Vooral doelen stellen - niet via middelen
  - Boeren doen er toe en wezenlijke factor. Dat uitstralen, het wordt hen gegund.
  - Uitvoeringsorganisatie (kan als buffer dienen.) Goede praktische uitvoering is belangrijk, landelijke grondportefeuille, bank voor de risico's (borgstellingsfonds).
  - Technologie is niet de oplossing maar is hulpmiddel. Geen end of pipe oplossingen. Gelderse Vallei en Groene hart als 2 grootste probleem gebieden als eerste oppakken.
- 

Discussie.

- Oplossingen moeten in regio gezocht worden, inderdaad ingewikkeld in huidige bestuurlijke structuur. Noodzaak tot landelijke regie – uitvoeringsorganisatie (a la DLG) wordt gemist. met wel oog voor regionale uitwerking voor draagvlak in het gebied.
- Wat maak je mogelijk in welk gebied.  
Druk op N is groot en snel. De uitdaging is evenwicht vinden tussen korte termijn druk en lange termijn perspectief. Korte termijn ingrijpen in grootste 2 probleemgebieden (waar het spek zit) en langere termijn verdunnen door opkoop.
- Stikstofbank risico uitverkoop landbouw.  
Kapitaalkrachtiger spelers bewegen zich ook in dit veld. Is dit niet een risico?

Dit tegenover de inzet van de melkquotering die uiteindelijk goed uitpakte voor de boeren. Prijzen van CO2 zullen stijgen. (herverdelingsmechanisme)

Als je over de N problematiek heen kijkt wordt het geheel als een transactie gezien en wordt vooral landbouw gezien als leverancier.

Als landbouw wordt gezien als leverancier in stikstofdebat. Dan zorgen dat korte termijn effecten zijn ingebed/getoetst in langetermijnperspectief.

Hiermee is er ook twijfel of het op korte termijn waarde creëren in een markt(N) en het daarmee verbonden vermarkten geen effecten geven die op gespannen voet staan met de lange termijn perspectieven.

Grondbank en stikstofbank moeten regie houden op waar het heen gaat en grote belangen inzetten voor landbouw

Over dit thema zal nog nader worden gesproken tussen LNV en Veermancoalitie.

- Er moet aandacht zijn voor de waarde van de landbouwsector. Als internationale speler in productie maar vooral ook in kennis en aanpalende producten.  
Boeren meekrijgen in het verhaal is van belang.  
Aandacht voor de waarden en emoties die aan de orde zijn.  
Systeemverandering vraagt aandacht voor andere verdienmodellen.
- Uitvoering: aandacht voor voldoende menskracht en middelen.  
langjarig middelen vast leggen cf deltaprogramma
- Op wettelijk geborgde doelen sturen
- VNO/NCW verhaal zou verbonden moeten worden met lange termijn (perspectief) uit dit verhaal
- Agractie steunt. Met politieke partijen wordt gesproken. Vervolgoverleg gewenst.

Op 21 mei 2021 om 13:07 heeft 10.2.e @minlnv.nl> het volgende geschreven:

Hoi

Ik heb telefonisch contact gehad met Lageweg. We hebben afgesproken om over twee weken ongeveer (dinsdag weet ie precies hoeveel tijd hij nodig heeft) een ambtelijk overleg te hebben over "stikstofhandel" en hij wilde ook nog aan de orde hebben hoe zij met de andere initiatieven "varen".

Ik heb afgesproken dat @10.2.e dinsdag met hem contact opneemt om tot een datum te komen. Wil jij dat doen?

Ik wil even met 10.2.e schakelen over de delegatie. Lukt dat nog ergens vandaag?

Ik wil er zelf wel bij zijn, 10.2.e wil er bij zijn en dan moeten we nog even kijken naar een goede totaaldelegatie niet zo groot dat we niet meer kunnen spreken, maar wel met mensen die dit in potentie moeten weten/zelf ook berekenen.

Buiten reikwijdte verzoek

Groet 10.2.e

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** vrijdag 28 mei 2021 08:12  
**Aan:** 10.2.e  
**Onderwerp:** Fwd: Update manifest 'Regie op ruimte'

Hoi 10.2.e,

Voor zover nog niet bekend.  
Zie opmerking over D66 reactie.

Gr. 10.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPad

Begin doorgestuurd bericht:

**Van:** Willem Lageweg 10.2.e  
**Datum:** 25 mei 2021 om 14:27:29 CEST  
**Aan:** 10.2.e @minInv.nl>, 10.2.e  
10.2.e @minInv.nl>, 10.2.e @minInv.nl>, 10.2.e  
10.2.e @minInv.nl>, 10.2.e @minInv.nl>,  
10.2.e @minInv.nl>  
**Onderwerp:** FW: Update manifest 'Regie op ruimte'

Reeds openbaar





**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** vrijdag 4 juni 2021 12:57  
**Aan:** 10.2.e  
**CC:** 10.2.e  
**Onderwerp:** RE: gesprek Lageweg

Dat A4-tje kennen we nog niet maar wordt door Lageweg gemaakt ter voorbereiding op het overleg met Carola. 10.2.e heeft daarover contact.

groet

10.2.e

10.2.e

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,  
Directie Strategie, Kennis en Innovatie (SK&I-DG Agro)  
Tel: 06 10.2.e

Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag | B-Passage 4<sup>e</sup> etage  
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

---

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Verzonden:** vrijdag 4 juni 2021 12:43  
**Aan:** 10.2.e @minInv.nl>  
**cc:** 10.2.e 10.2.e@minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>  
**Onderwerp:** Re: gesprek Lageweg

Hoi, ik begrijp van 10.2.e dat het inderdaad een politiek gesprek is. En dat er daarnaast nog een gesprek is, zonder Rutte, over een a4tje dat de groep van Veerman maakt op verzoek van Carola over stikstofbank/handel. Kennen jullie dat A4tje al?

Groet 10.2.e

10.2.e

10.2.e

Programma Directoraat-generaal Stikstof  
Tel 06-10.2.e / secretariaat 10.2.e 06-10.2.e

Op 4 jun. 2021 om 10:32 heeft 10.2.e @minInv.nl> het volgende geschreven:

10.2.e BPZ is het aan het uitzoeken.

Veerman zou met VVD spreken. Maar nu staat er stikstof handel. Dus dat is anders.

Ik wacht haar terugkoppeling even af.

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 4 jun. 2021 om 10:28 heeft 10.2.e @minInv.nl> het volgende geschreven:

Hoi 10.2.e ,



Wij begrijpen net van AZ dat het overleg met Veerman cs nu ook met de MP is, op 16 juni. Ik heb niet helemaal het zicht op hoe de voorbereiding loopt, voelt wel als dat het handig is even een laagje dieper te spreken over wat zij willen bespreken over stikstofbanken en stikstofhandel.

Wat vinden jullie handig, zullen we even contact hierover hebben?

Groet 10.2.e

10.2.e

10.2.e

Programma Directoraat-generaal Stikstof

Tel 06-10.2.e / secretariaat 10.2.e 06-10.2.e

Begin doorgestuurd bericht:

**Van:** "10.2.e" <[redacted]@minlnv.nl>

**Datum:** 31 mei 2021 om 17:47:22 CEST

**Aan:** 10.2.e <[redacted]@minlnv.nl>, 10.2.e

10.2.e <[redacted]@minlnv.nl>, 10.2.e

10.2.e <[redacted]@minlnv.nl>, 10.2.e

10.2.e <[redacted]@minlnv.nl>

**Onderwerp:** FW: gesprek Lageweg

Dit is een vervolg op een eerder gesprek waar 10.2.e bij waren. Afgesproken dat ik bij het vervolg aansluit omdat Veerman c.s. nu ook expliciet willen ingaan op stikstofbanken etc.  
10.2.e

---

**Van:** 10.2.e <[redacted]@minlnv.nl>

**Verzonden:** maandag 31 mei 2021 14:50

**Aan:** 10.2.e <[redacted]@minlnv.nl>

**cc:** 10.2.e <[redacted]@minlnv.nl>; 10.2.e

10.2.e <[redacted]@minlnv.nl>; 10.2.e

10.2.e <[redacted]@minlnv.nl>

**Onderwerp:** gesprek Lageweg

Hoi 10.2.e ,

Ik heb Willem Lageweg gesproken.

Er wordt een afspraak met Minister gepland. Ik krijg het stuk van hen wanneer het klaar is en zal het dan becommentariëren (met betrokkenen uit LNV).

Hij deed ook verslag van de gesprekken die zij gevoerd hebben over hun visie.

Met GL gesproken met 10.2.e . Zij zaten er constructief in. Herkennen de aanpak. Vanuit 10.2.e ook veel open vragen over governance, gebiedsgerichte aanpak en indeling gebieden.

10.2.e was eerst moeilijk te benaderen. Maar heeft nu zelf contact gezocht. Zij gaan in gesprek met hem. Zijn keus is eerst doelen vaststellen en dan komen tot afspraken over de toekomst. Verdienmodel is belangrijk voor hem.

Zij zijn gevraagd een oordeel te geven op het LTO cs plan.

Zij zullen dat niet in publiciteit doen.

Hoofdpijn is:

Stap voorwaarts.

Voor landbouw is het een deeloplossing omdat niet alle opgaven er in zitten (niet alles is geregeld dus pas op).

N ruimte helpt groei in andere sectoren.

De gekozen termijn is te kort.

Zij zijn in gesprek met LTO en Agractie. Willen elkaar helpen in communicatie naar achterban. Basis is dat sector met elkaar moet optrekken. Is belangrijke lijn van Veerman, 10.2.e

Dit sluit aan bij oproep minister om als partijen samen op te trekken.

Groet 10.2.e

---

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** vrijdag 11 juni 2021 08:39  
**Aan:** 10.2.e  
**Onderwerp:** RE:

Dat is vast nog wel ergens tussen te proppen.

---

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Verzonden:** vrijdag 11 juni 2021 08:36  
**Aan:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Onderwerp:** RE:

OK, nu is er dus ipv een 'gesprek met ambtenaren' een gesprek met de minister gepland op 17 juni. Lageweg zou daarvoor een notitie maken vzw ik weet dus over 'stikstofhandel' maar daar zou ook wat meer bij kunnen zitten. Zou jij bij 10.2.e en 10.2.e kunnen checken en ervoor zorgen dat er een gezamenlijke voorbereiding komt? groet

10.2.e  
10.2.e

**Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,  
Directie Strategie, Kennis en Innovatie (SK&I-DG Agro)**

**Tel:** 06 10.2.e

Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag | B-Passage 4<sup>e</sup> etage  
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

---

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Verzonden:** vrijdag 11 juni 2021 08:34  
**Aan:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Onderwerp:** RE:

Nee. Ik weet dat er vragen waren over stikstofhandel, dat er een gesprek zou worden gepland. Volgens mij heb ik toen aangegeven dat 10.2.e daar e.e.a. van wist (vanuit N&B). Daarna stil.

---

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Verzonden:** vrijdag 11 juni 2021 08:10  
**Aan:** 10.2.e @minInv.nl>

**Onderwerp:**

10.2.e ben jij aangehaakt bij de voorbereiding voor het gesprek van de minister met Veerman/Lageweg? Het clubje wat ook betrokken was bij eerdere gesprekken>

Groet 10.2.e

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>

**Verzonden:** vrijdag 11 juni 2021 08:02

**Aan:** 10.2.e

**Onderwerp:** Voorbereiding: minister afspraak LAGEWEG/VEERMAN Stikstof en Handel (d.d. 17/6)

**Tijd:** maandag 14 juni 2021 00:00 tot dinsdag 15 juni 2021 00:00 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.

**Locatie:**

Beste 10.2.e,

Graag horen we van jou of er nog een (aparte) voorbereiding komt voor 10.2.e.

Dank alvast!

Gr, 10.2.e

10.2.e

10.2.e

**Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,  
Directie Strategie, Kennis en Innovatie (SK&I-DG Agro)**

**Tel:** 06 10.2.e

Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag | B-Passage 4<sup>e</sup> etage  
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

---

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** vrijdag 11 juni 2021 09:09  
**Aan:** 10.2.e  
**Onderwerp:** RE: Gesprek MLNV met Lageweg c.s. over stikstofhandel  
**Bijlagen:** Re: gesprek Lageweg

Dit was het laatste dat ik er van vernomen heb. Schiet niet echt op zo.

groet

10.2.e  
10.2.e

**Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,  
Directie Strategie, Kennis en Innovatie (SK&I-DG Agro)  
Tel: 06 10.2.e**

Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag | B-Passage 4<sup>e</sup> etage  
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

---

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** vrijdag 11 juni 2021 09:06  
**Aan:** 10.2.e @minlnv.nl>  
**Onderwerp:** RE: Gesprek MLNV met Lageweg c.s. over stikstofhandel

Dan ..... is de verwachting dat dit in het clubje 10.2.e en jij wordt voorbereid. Ik ben zelf niet eerder betrokken geweest bij gesprekken met Veerman/Lageweg, ik was dus de spreekwoordelijke boodschapper van 10.2.e. Maar omdat er niets ligt voor dit gesprek is het ook lastig voor te bereiden. Ik zal 10.2.e dit wel aangeven.

groet

10.2.e  
10.2.e

**Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,  
Directie Strategie, Kennis en Innovatie (SK&I-DG Agro)  
Tel: 06 10.2.e**

Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag | B-Passage 4<sup>e</sup> etage  
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

---

**Van:** 10.2.e @minlnv.nl>  
**Verzonden:** vrijdag 11 juni 2021 09:01  
**Aan:** 10.2.e @minlnv.nl>  
**Onderwerp:** FW: Gesprek MLNV met Lageweg c.s. over stikstofhandel

Dus ...

---

**Van:** 10.2.e @minlnv.nl>  
**Verzonden:** vrijdag 11 juni 2021 09:00  
**Aan:** 10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e @minlnv.nl>  
**Onderwerp:** RE: Gesprek MLNV met Lageweg c.s. over stikstofhandel

Ha,

Idem dito. Ik heb ook alleen een mailtje van 10.2.e (4/6) dat 10.2.e daarover contact heeft...  
Maar ik ben wel benieuwd 😊

10.2.e

---

**Van:** 10.2.e <[redacted]@minlnv.nl>  
**Verzonden:** vrijdag 11 juni 2021 08:52  
**Aan:** 10.2.e <[redacted]@minlnv.nl>; 10.2.e <[redacted]@minlnv.nl>  
**Onderwerp:** RE: Gesprek MLNV met Lageweg c.s. over stikstofhandel

Ha 10.2.e

Hier ben ik eerder over benaderd door de secretaresse van 10.2.e Maar toen gingen de afspraken weer uit de agenda.  
Maar daardoor had ik begrepen dat dit dus vanuit SKI liep en dat 10.2.e bezig zou zijn met een notitie....

Voor de rest is het voor mij, vrees ik, een geval van klok-klepel...

Groeten, 10.2.e

---

**Van:** 10.2.e <[redacted]@minlnv.nl>  
**Verzonden:** vrijdag 11 juni 2021 08:41  
**Aan:** 10.2.e <[redacted]@minlnv.nl>; 10.2.e <[redacted]@minlnv.nl>  
**Onderwerp:** Gesprek MLNV met Lageweg c.s. over stikstofhandel

Ha,

Ik begrijp dat er volgende week een gesprek is van MLNV met Lageweg cs over stikstofhandel. Dat n.a.v. overleg met Veerman cs paar weken geleden over hun plannen. Er zou een notitie zijn van hun hand en een (aanzet voor) voorbereiding. Hoe staat het daarmee?

Groet,

10.2

# 47a

---

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** vrijdag 4 juni 2021 10:33  
**Aan:** 10.2.e  
**CC:** 10.2.e  
**Onderwerp:** Re: gesprek Lageweg

Reeds beoordeeld in dit verzoek





---

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** vrijdag 11 juni 2021 14:14  
**Aan:** 10.2.e  
**Onderwerp:** RE: Reactie op vraag van minister Schouten nav regie op ruimte

Ik heb daar vanochtend al over gemaïld.

---

**Van:** 10.2.e @minlnv.nl>  
**Verzonden:** vrijdag 11 juni 2021 14:12  
**Aan:** 10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e @minlnv.nl>;  
10.2.e 10.2.e@minlnv.nl>  
**Onderwerp:** RE: Reactie op vraag van minister Schouten nav regie op ruimte  
Dit is een vervolggesprek van Veerman cs met de minister. 10.2.e kan daar meer over vertellen hoop ik.  
10.2.e  
10.2.e

**Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,**  
**Directie Strategie, Kennis en Innovatie (SK&I-DG Agro)**  
**Tel:** 06 10.2.e  
Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag | B-Passage 4<sup>e</sup> etage  
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

---

**Van:** 10.2.e @minlnv.nl>  
**Verzonden:** vrijdag 11 juni 2021 13:57  
**Aan:** 10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e  
10.2.e @minlnv.nl>

**Onderwerp:** RE: Reactie op vraag van minister Schouten nav regie op ruimte

Dag 10.2.e,  
Ik had al begrepen dat er iets stond te gebeuren (kreeg via het secretariaat een uitnodiging om ergens bij te zijn), maar ik mis hier de context en heb verder geen idee waar dit over gaat..  
Groeten, 10.2.e

---

**Van:** 10.2.e @minlnv.nl>  
**Verzonden:** vrijdag 11 juni 2021 13:34  
**Aan:** 10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e  
10.2.e @minlnv.nl>  
**cc:** 10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e  
10.2.e @minlnv.nl>

**Onderwerp:** FW: Reactie op vraag van minister Schouten nav regie op ruimte

Hier is ie dan: kunnen jullie voor gezamenlijke voorbereiding van overleg Minister met de heren zorgen? Gesprek is donderdag 17 juni zoals eerder aangegeven.

groet

10.2.e  
10.2.e

**Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,**  
**Directie Strategie, Kennis en Innovatie (SK&I-DG Agro)**  
**Tel:** 06 10.2.e  
Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag | B-Passage 4<sup>e</sup> etage  
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

---

**Van:** Willem Lageweg 10.2.e  
**Verzonden:** vrijdag 11 juni 2021 11:49  
**Aan:** 10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e @minlnv.nl>

**Onderwerp:** Reactie op vraag van minister Schouten nav regie op ruimte

Reeds openbaar

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** vrijdag 11 juni 2021 10:03  
**Aan:** 10.2.e  
**Onderwerp:** RE: Gesprek MLNV met Lageweg c.s. over stikstofhandel

Goed plan

10.2.e  
10.2.e

**Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,  
Directie Strategie, Kennis en Innovatie (SK&I-DG Agro)  
Tel: 06 10.2.e**

Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag | B-Passage 4<sup>e</sup> etage  
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

---

**Van:** 10.2.e @minlnv.nl>  
**Verzonden:** vrijdag 11 juni 2021 10:01  
**Aan:** 10.2.e @minlnv.nl>  
**Onderwerp:** RE: Gesprek MLNV met Lageweg c.s. over stikstofhandel

Voor nu dus concrete actie om 10.2.e op te lijnen zodat we aan de slag kunnen als er stuk ligt van Lageweg (dat via 10.2.e moet komen).

Ter voorbereiding zou iemand van stikstof 10.2.e al wat algemene noties kunnen opschrijven?

---

**Van:** 10.2.e @minlnv.nl>  
**Verzonden:** vrijdag 11 juni 2021 09:09  
**Aan:** 10.2.e @minlnv.nl>  
**Onderwerp:** RE: Gesprek MLNV met Lageweg c.s. over stikstofhandel

Reeds beoordeeld in dit verzoek



**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** vrijdag 11 juni 2021 14:14  
**Aan:** 10.2.e  
**Onderwerp:** FW: Reactie op vraag van minister Schouten nav regie op ruimte  
**Bijlagen:** Sitikstof vraag Minister LNV final.docx

interessant 😊

---

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Verzonden:** vrijdag 11 juni 2021 13:34  
**Aan:** 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>  
**cc:** 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>  
**Onderwerp:** FW: Reactie op vraag van minister Schouten nav regie op ruimte  
Reeds beoordeeld in dit verzoek

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** dinsdag 15 juni 2021 18:34  
**Aan:** 10.2.e  
**CC:** 10.2.e  
**Onderwerp:** Nadere uitwerking en appreciatie regie op ruimte  
**Bijlagen:** 2e gesprek met veerman cs\_1506\_.docx; Sitikstof vraag Minister LNV final.docx;  
Buiten reikwijdte verzoek

Dag 10.2.e,

Van 10.2.e begreep ik dat je de verdere uitwerking van het stuk van Veerman cs. nog niet ontvangen had. Die is bijgevoegd bij deze e-mail.

Ook bijgevoegd het huidige *concept* van de nota in wording voor het gesprek daarover met MLNV donderdagavond. Voor die appreciatie veel dank aan diverse collega's van DGA, DGS en WJZ.

Buiten reikwijdte verzoek

Hartelijke groet,

10.2.e

---

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** woensdag 16 juni 2021 08:31  
**Aan:** 10.2.e  
**CC:** 10.2.e  
**Onderwerp:** RE: Annotatie gesprek Veerman cs  
**Bijlagen:** 2e gesprek met veerman cs\_150610.2.e.docx

Ha 10.2.e ,

Hierbij mijn opmerkingen, in aanvulling op die van 10.2.e.  
Ik moet nu vergaderen, vandaar dat de korte samenvatting van mijn noties in deze mail ontbreekt.

Groet,

10.2.e

---

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Verzonden:** dinsdag 15 juni 2021 22:01  
**Aan:** 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e  
10.2.e @minInv.nl>  
**Onderwerp:** RE: Annotatie gesprek Veerman cs

Reeds beoordeeld in dit verzoek



---

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** woensdag 16 juni 2021 16:31  
**Aan:** 10.2.e  
**Onderwerp:** RE: Voorbereiding gesprek Veerman en Lagerweij

Komt 'as we speak' door vanuit secr.

---

**Van:** 10.2.e @minlnv.nl>  
**Verzonden:** woensdag 16 juni 2021 16:19  
**Aan:** 10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e @minlnv.nl>  
**Onderwerp:** RE: Voorbereiding gesprek Veerman en Lagerweij  
Stukken gaan eerst langs BPZ en vervolgens langs 10.2.e Zoals gezegd, als ik hem in een kwartier niet heb, dan heeft de minister morgen geen voorbereiding.  
Het had er eigenlijk gisteren al moeten zijn.  
Groet, 10.2.e

---

**Van:** 10.2.e @minlnv.nl>  
**Verzonden:** woensdag 16 juni 2021 16:18  
**Aan:** 10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e @minlnv.nl>  
**Onderwerp:** RE: Voorbereiding gesprek Veerman en Lagerweij  
De nota is onderweg, maar moest langs alle 10.2.e . (BHM: 10.2.g In de status zie ik dan de nota nog bij 10.2.e zit.

---

**Van:** 10.2.e @minlnv.nl>  
**Verzonden:** woensdag 16 juni 2021 16:15  
**Aan:** 10.2.e @minlnv.nl>  
**cc:** 10.2.e @minlnv.nl>  
**Onderwerp:** Voorbereiding gesprek Veerman en Lagerweij

**Urgentie:** Hoog

Dag 10.2.e ,

Als er nog een voorbereiding komt voor het gesprek met Lagerweij en Veerman morgen, dan heb ik die over ene kwartier nodig, anders lukt het niet meer om hem mee te krijgen in de tas. Van 10.2.e begreep ik dat jij hieraan werkt?

Groet, 10.2.e

---

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** woensdag 16 juni 2021 16:51  
**Aan:** 10.2.e  
**CC:** 10.2.e | 10.2.g ; 10.2.g  
10.2.g @minlnv.nl; 10.2.g  
**Onderwerp:** Nota t.b.v. gesprek met Veerman en Lagerweij  
**Bijlagen:** DOMUS-10.2.g -Tweede\_gesprek\_met\_groep-Veerman\_over\_regie\_op\_ruimte.docx;  
DOMUS-10.2.g -Sitikstof\_vraag\_Minister\_LNV\_finaal.docx

Dag 10.2.e ,

Bijgaande nota gaat de tas in. Gezien het feit dat de nota pas zojuist is aangeleverd en de tas nu gaat is geen tijd meer voor paraferen.

Groet en fijne avond,  
10.2.e



## TER INFORMATIE

Aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Directoraat-generaal Agro  
Directie Strategie, Kennis en  
Innovatie

Auteur

10.2.e

T 070 10.2.e

10.2.e @minlv.nl

Datum

16 juni 2021

Kenmerk

DGA-SKI / 10.2.g

BHM: 10.2.g

Kopie aan

10.2.e

(DGS), 10.2.e (DAD), 10.2.e  
(SK&I)

Bijlage(n)

1. Aanvullende notitie groep-Veerman

## nota

Tweede gesprek met groep-Veerman over regie op  
ruimte

## Parafenroute

10.2.e

Leest parallel

10.2.e

Leest parallel

10.2.e

Leest parallel

10.2.e

10.2.e

Leest parallel

BPZ  
10.2.e

## Aanleiding

U heeft 20/5 een gesprek gehad met Cees Veerman cs. over hun initiatief 'regie op ruimte'. Tijdens dat gesprek heeft u een aantal vragen gesteld over de mogelijke effecten van hun plannen, met name, over de verbinding tussen langere en korte termijn, de doorwerking van stikstofhandel op de agrosector en effecten op jonge boeren / bedrijfsopvolgers. Vanuit de zijde van de gesprekspartners is hierover een korte notitie geschreven. Deze wordt donderdag 17/6 (18.30-19.15u) kort toegelicht in een gesprek met in elk geval Cees Veerman en Krijn Poppe. U wordt daarbij ondersteund door de 10.2.e

## Advies

U kunt kennis nemen van de nota.

## Kernpunten

- De notitie bouwt voort op de eerdere notitie waarin op basis van een aantal principes als functie volgt bodem en de noodzaak om forse stappen te zetten gezien de milieugebruiksruimte wordt geleit voor een grootschalige gebiedsgerichte aanpak, met perspectief voor de landbouw.
- De voorgestelde aanpak past Buiten reikwijdte van het verzoek met logische volgtijdelijkheid van stappen, een integrale aanpak en gerichtheid op gebieden als het Groene Hart, de Gelderse Vallei en de hoge zandgronden waar uitdagingen het grootst zijn.
- In de aanvullende notitie die door het gezelschap is aangereikt, wordt ingegaan op een aantal elementen: de onderdelen van de aanpak op korte en langere termijn en de verbinding daartussen via gebiedsaanpak, de uit- en doorwerking van handel in rechten op balansen en bedrijfsopvolging en innovatie en herstructurering. Meer impliciet wordt ook stilgestaan bij toestemmingsverlening en daarmee ook bij doelen.
- Algemeen beeld is dat in de aanvullende notitie sprake is van verdere uitwerking, maar dat er nog wel wat losse eindjes zijn. Zo is de precieze instrumentenmix, met name op korte termijn niet heel scherp, wordt er nogal

Ontvangen BPZ

luchtig gedaan over invoeringsproblematiek, bijvoorbeeld de samenloop met andere bestaande rechtenstelsels, en is de beschrijving van mogelijke neveneffecten van emissiehandel erg kwalitatief van aard.

- Voorafgaand aan dit overleg is er geen nader ambtelijk overleg geweest met de initiatiefnemers. Gezien de actualiteit en urgentie van het onderwerp was de wens snel weer met u in gesprek te komen.

### **Mogelijke spreekpunten**

- U kunt de gesprekspartners uitnodigen om hun nadere uitwerking toe te lichten. Daarbij kan u ingaan op de volgende thema's:
- Welk type en omvang van maatregelen zien ze nu concreet voor zich op de kortere termijn om met name toestemmingverlening weer op gang te brengen en tegelijk perspectief te blijven geven voor landbouw?
  - Om toestemmingsverlening op gang te brengen zijn er op korte termijn forse en zekere stappen nodig, eerst voor natuur en dan pas voor economische activiteiten. Die forse stappen zijn in alle gebieden nodig, in sommige meer dan in andere.
  - Daarvoor stellen ze voor om gebiedsgericht op te kopen. Omvang daarvan is niet direct duidelijk.
  - Specifiek stellen ze bijv. ook voor om in de Gelderse Vallei combinaties te maken met woningbouw (VINEX-achtig). Mogelijk risico bij een sterke inzet op privaat-private transacties is dat er maatschappelijk minder gewenste uitkomsten op kunnen treden, zoals opkoop van blijvers.
- Goed te zien dat ze duidelijk onderscheid maken tussen wat op korte termijn kan en vooral ook niet kan. Innovatie is niet op korte termijn beschikbaar om emissies te beperken, dus zijn andere maatregelen nodig. Op langere termijn is innovatie echter noodzakelijk (zeker in bepaalde gebieden). Om de prikkel tot innovatie te creëren stellen ze een emissiehandelssysteem voor (voor zowel ammoniak als broeikasgassen).
  - Het stuk straalt uit dat er op basis van het systeem van verhandelbaarheid van rechten voor uitstoot van ammoniak en broeikasgassen en een tijdpad voor doelen afdoende prikkels ontstaan voor innovatie. Het is niet evident of innovatie op die manier tot volle wasdom komt. Vraagarticulatie vanuit de overheid en enige ondersteuning van de overheid bij uitrol kunnen daarbij ook gewenst zijn. Hoe kijken ze daar naar?
  - Daar speelt bij mee dat vanuit VHR beperken van stikstofemissie zeer gebiedsgericht doorwerkt. Dat lijkt zich op het eerste gezicht niet goed te verhouden tot een emissiehandel zal dus zeer waarschijnlijk om additionele regelgeving van de overheid vragen. Zeker als er de wens is om toestemmingsverlening op gang te brengen. De maatregelen moeten namelijk op bepaalde plekken afdwingbaar effect hebben. Denk aan mogelijke extra regels t.a.v. op plekken rechten innemen etc.. Hoe verstorend is al die extra regelgeving (en weegt dat op tegen de baten van een markt)?
- Hebben ze alternatieven voor emissiehandel overwogen – bijvoorbeeld een systeem van heffingen - ook omdat het de vraag is of er een echt liquide handel gaat ontstaan in een krimpende emissiemarkt? En of het voor overheid en ondernemers een werkbaar systeem gaat worden?

- In het voorstel wordt gesteld dat extensieve landbouw (deels) gefinancierd kan worden door 'intensieve landbouw' (die verondersteld worden meer rechten nodig te hebben en die kunnen kopen van boeren die extensiever boeren en minder rechten nodig hebben). Dat betekent dat je op bepaalde bedrijven (vergaande) intensivering krijgt. Los van wenselijkheid is het vooral de vraag of er voldoende aanbod van rechten zal ontstaan uit extensivering. Daarvoor is immers (dure) grond nodig. Die komt waarschijnlijk pas beschikbaar via opkoop van grond door de overheid. Ook is de vraag of op langere termijn, door innovatie, de vraag naar rechten vanuit de 'intensieve landbouw' niet opdroogt.
- Hoe zien ze het samenspel voor zich tussen emissiehandel en sturing op andere doelen door kpi's. en hoe werkt dat uit op bedrijfsoverdracht en balansen?
  - Emissiehandel wordt ingezet voor reductie van uitstoot van ammoniak en broeikasgassen. Daarnaast zijn er ook uitdagingen rond bijv. biodiversiteit, water. Ze lijken er voor te kiezen boeren te prikkelen tot het leveren van zulke ecosystemendiensten via beloning voor bepaalde kpi's. Emissiehandel kost echter veel tijd om in te regelen.
  - Zo ontstaan er allerhande prijsprikkels. Dit vraagt veel van ondernemers maar vooral ook van de overheid om het geheel zo vorm te geven dat bereik van doelstellingen tot stand komt. Kan dat wel effectief zijn in de transitie van de landbouwsector met ruimte voor ondernemerschap via langjariger perspectief? Is het dan niet bijv. logischer om als overheid zelf fors in grond te investeren en dat onder voorwaarden weer in de sector te brengen? Daarmee kan directer op een aantal uitkomsten worden gestuurd.
  - Bovenstaande kanttekeningen maken het ook lastig om afdoende perspectief te zien voor bedrijfsopvolging. De beperkte vermogenseffecten die ze verwachten wijzen daarnaast ook omhoog, zeker in een emissiemarkt die krimpt.
- Zijn ze niet wat optimistisch in de effecten van overgang van een forfaitair naar een emissie-gebaseerd systeem en mogelijke knelgevallen. Dat ook indachtig de overgang naar het fosfaatrechtenstelsel?
  - Er zal fors geïnvesteerd moeten worden in systemen om te meten. Los daarvan zijn de ervaringen uit het verleden dat er bij overgang van systematiek vaak sprake is van knelgevallen. Die kunnen jaren blijven bestaan.
- Hoe zien ze bescherming van goede landbouwgrond voor zich? Zien ze daar concrete maatregelen voor zich?
  - Onderdeel van hun gebiedsgerichte aanpak is dat goede landbouwgrond beschikbaar blijft voor de sector. Daar worden geen concrete maatregelen aan gekoppeld. Via extern salderen, generiek korten op rechten, of in algemene zin werking van economische krachten kan in die gebieden ook druk op landbouw ontstaan.

## **Toelichting**

### Aandachtspunten emissiehandelssysteem

- Bestuurlijk en juridisch geldt dat een handelssysteem voor ammoniak, zo al wenselijk, vooral pas op langere termijn een optie is:

- Er is een staatssteuntoets nodig die mogelijk tot aanpassingen in een handelssysteem en toekenning van rechten zou kunnen leiden. Dat is tijdrovend. Dat geldt ook voor het opstellen van wetgeving.
- Daarna is er een lange aanloopfase. Een fase waarin allerlei knelpunten naar voren komen die tot verdere verfijning (en / of complexiteit) leiden.
- Uitvoering en controle is erg afhankelijk van kunnen meten van emissies. Bij meer forfaitaire benadering wordt uitvoering en handhaving erg complex.
- Dit betekent in elk geval een erg lange voorbereidingstijd. Daarbij komt dan uiteindelijk ook nog de vraag of het systeem geschikt is om te sturen op de forse stappen die nodig zijn tot 2035 (zeker 50% reductie, op gebiedsniveau meer).

## BIJLAGE NADERE TOELICHTING EN APPRECIATIE PLAN

- De notitie start met een samenvatting van de hoofdlijnen van regie op ruimte. Daarbij worden ook verschillende randvoorwaarden benoemd: boeren hebben behoefte aan duidelijkheid op lange termijn, doelsturing geeft ruimte voor ondernemerschap en innovatie, gebiedsaanpak maakt lokaal verdeling van lasten en lusten mogelijk, ondersteuning van transitie is nodig, ook via verdienvermogen.
- Het verschil tussen korte en langere termijn zit in de mogelijkheden die er op die termijnen zijn om effectieve stappen te zetten naar een landbouw met minder emissies. Technische innovaties spelen op *de korte termijn* geen rol, want deze zijn immers niet beschikbaar. Daarom ligt voor de korte termijn de nadruk op volumemaatregelen en dan met name op het vermindering van dierrechten resp. fosfaatrechten, deze verhandelbare rechten bevatten impliciet ook een recht op stikstofemissie. Verschillende opties worden als mogelijk voorgesteld: laten vervallen van rechten, opkoop van rechten of afroming bij handel (vergroten). Daarbij moet worden opgemerkt dat het verminderen van rechten een krimp over de gehele sector betekent. Met dus ook effect op boeren die door willen gaan. Het verlaagt ook prikkels tot innoveren omdat opbrengsten dalen.
- Door de combinatie met een regionaal gedifferentieerde aanpak, wordt dit verder geconcretiseerd. Vanuit de aanname dat opkoop van gehele bedrijven in nabijheid van ieder Natura 2000-gebied niet het meest kosten-effectief is, wordt voorgesteld om vooral maatregelen te nemen in regio's die (onevenredig) veel druk op Natura 2000-gebieden veroorzaken. Drie prioritaire gebieden staan daarbij centraal: Gelderse Vallei (o.m. vanwege de hoeveelheid piekbelasters), Groene Hart (vanwege de benodigde stikstofruimte voor industrie en bouw) en piekbelasters op zandgronden.
- Voor de Gelderse Vallei zien ze inverdieneffecten met woningbouw, in het Groene Hart met klimaat. Daarbij kan een grondbank (en rechtenbank) een rol spelen door de uitkoop over tijd te matchen met bouwlocaties en om de resterende landbouw te extensiveren. De inverdieneffecten vanuit woningbouw kunnen fors zijn, maar de vraag is op het zowel praktisch als politiek haalbaar is om privaat surplus de facto af te romen. Ook koolstofopslag landbouw (bodems) in het Groene Hart betekent waarschijnlijk geen langdurig verdienmodel vanwege het veelal eenmalige karakter van koolstofopslag via gewassen.
- Door uitdrukkelijk te kiezen voor deze gebieden kan op vrij korte termijn stikstofruimte (en broeikasgasbeperking) worden verkregen die in de betrokken gebieden planologische duidelijkheid geeft en meekoppelt met de andere opgaven in het gebied. Bovendien blijft vooralsnog productiecapaciteit in andere (goede) landbouwgebieden gespaard.
- Het is niet direct evident uit het stuk welke (emissie)doelen ze stellen en wat daarvan het effect is op de sector (concreet: dieraantallen).
- Er wordt aangegeven dat goede landbouwgrond bescherming nodig heeft. Maar hoe is niet aangegeven. Ook wordt niet duidelijk hoe ongericht opkopen (ofwel 'willekeurig' extern salderen) wordt voorkomen.
- Voor *middellange termijn* wordt er voorgesteld om per gebied de integrale doelen vast te leggen voor een aantal verschillende horizonnen (2025, 2030,

2025). Met daarbij ook bescherming van goede landbouwgrond en de spiegel: zoekgebieden voor ander activiteiten.

- Voor sturing kiezen ze voor verhandelbare emissierechten. Ze schetsen daarbij een aantal voor- en nadelen. Voordelen zijn dat het voorkomt dat latente ruimte in het systeem komt (dat geeft impliciet aan dat zij rechten zouden uitgeven op basis van benutte ruimte in plaats van bestaande ruimte), het geeft ruimte en prikkels voor ondernemerschap en innovatie. Nadeel is dat het tot knelgevallen zal leiden, mede omdat op korte termijn een forfaitaire aanpak nodig zal blijken. Daar lijken ze nogal luchtig overheen te stappen. Ze kiezen voor een nieuwe systeem gebaseerd op emissies om dat koppelen aan bestaande systemen van dierrechten en fosfaatrechten te weinig prikkels betekent voor (noodzakelijke) innovatie en stikstofreductie op lange termijn.
- Een handelssysteem heeft veelal inherente prikkels tot extensivering of intensivering. In het voorstel wordt gesteld dat extensieve landbouw (deels) gefinancierd kan worden door de intensieve landbouw. Veronderstelling is dat intensiever werkende bedrijven relatief meer rechten nodig hebben en die kopen van boeren die extensief boeren. Dat betekent dat op bepaalde bedrijven (vergaande) intensivering optreedt. Hoe krijg je daar grip op (ook vanuit de andere doelstellingen) en wat betekent dit voor de voorziene transitie van de landbouwsector? Wegen de verkoopbare rechten wel op tegen onder meer de hoge grondprijs die nodig is voor extensivering? Met andere woorden: moet de overheid niet alsnog hard ingrijpen door de grond op te kopen?
- Er is daarbij een duidelijke koppeling, maar ook een delicate balans met de KPI-systematiek die ze voorstellen voor andere doelstellingen (ecosysteemdiensten). Intensieve bedrijven scoren daar waarschijnlijk minder goed op, dus krijgen die minder of geen extra beloningen. Komt handel dan wel op gang? Is er geen groot risico op prikkels die tegen elkaar inwerken en vooral tot onzekerheid in plaats van perspectief leiden?
- Vervolgens wordt (kwalitatief) ingegaan op een tweetal eerdere vraagpunten: oneigenlijke vermogensvorming (en bedrijfsopvolging) en herstructurering en innovatie.
  - Er wordt geen of een zeer beperkte netto vermogenstoename verwacht. Verdien capaciteit neemt immers in hun ogen niet toe, wel kan er tussen vermogenscategorieën (grond, dieren, opstal, rechten) verschil in waardering optreden. Ammoniakrechten kunnen duurder worden, grond minder duur vanuit de gedachte dat grond nu de residuele vermogenscomponent is.
  - Door het naar verwachting uitblijven van vermogenseffecten zijn er ook geen opvolgingsproblemen te verwachten, de financieringslast verandert immers niet of nauwelijks.
  - Sturen via verhandelbare emissies van broeikasgassen en ammoniak (of in meer algemene zin, integraal sturen via die specifieke stoffen) in plaats van via dierrechten betekent ook prikkels voor innovatie. Het opent immers de mogelijkheid om via innovatieve routes om emissies terug te dringen, meer dieren te houden en zo te groeien..
  - Ze geven aan dat het zaak is daarbij ook de andere doelen als biodiversiteit etc. niet te vergeten. Verder is het ook nodig om langjarige zekerheid te bieden op verlenen van ecosysteemdiensten.

- Ten aanzien van instrumenten merken ze op dat een grondbank (en/of emissierechtenbank) nuttig is omdat er 1) regie nodig is op landinrichting en 2) omdat processen niet synchroon verlopen. Een actieve positie van een grondbank die dan met grond en rechten processen kan vlot trekken is gewenst. De uitgaven voor uitkoop van rechten, gronden en soms gebouwen en het daarbij afwaardering van gronden of het uitgeven van lange termijn biodiversiteitscontracten om gronden extensiever te gebruiken kunnen worden gefinancierd uit een Stikstoffonds dat deels gevuld kan worden uit verkoop van rechten en gronden aan andere sectoren en verder uit de algemene middelen.
- Kanttekening hierbij is dat de ruimte voor stikstofemissies erg lokaal is en een grote regionale differentiatie kent. Hoe zorg je ervoor dat stikstofrechten aansluiten op dat wat in het gebied kan en dat dat ook aansluit op wat er in een grondbank zit? Per gebied is het perspectief voor intensievere of extensievere praktijken ook erg verschillend.
- Voorts denken ze ook aan een verhoging van de btw (om externe kosten voedsel beter te benaderen, voor lage inkomens gecompenseerd uit dezelfde verhoging). Verduurzaming impliceert ook verschuiving van belastingen van arbeid naar consumptie.

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** donderdag 17 juni 2021 09:50  
**Aan:** 10.2.e  
**Onderwerp:** FW: Korte terugmelding gesprek MP/MLNV/Veerman (vertrouwelijk, persoonlijke interpretatie)

ter info.  
10.2.e

-----Oorspronkelijk bericht-----

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Verzonden:** woensdag 16 juni 2021 20:11  
**Aan:** 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>;  
10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>;  
10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>;  
**Onderwerp:** Korte terugmelding gesprek MP/MLNV/Veerman (vertrouwelijk, persoonlijke interpretatie)

Reeds beoordeeld in dit verzoek



---

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** vrijdag 18 juni 2021 10:00  
**Aan:** 10.2.e  
**Onderwerp:** RE: Gesprek met Veerman cs.

Vanuit LNV waren 10.2.e en ikzelf aangesloten.

---

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** vrijdag 18 juni 2021 09:59  
**Aan:** 10.2.e @minInv.nl; 10.2.e @minInv.nl; 10.2.e  
10.2.e @minInv.nl  
**cc:** 10.2.e @minInv.nl; 10.2.e @minInv.nl  
**Onderwerp:** Gesprek met Veerman cs.

Dag collega's,

Hierbij nog de def versie van de annotatie. Veel dank nog voor de input!

11.1 Minister heeft vooral gevraagd naar werking emissiehandel, of het andere instrumenten als fosfaatrechten, dierrechten vervangt, gevraagd naar perspectief voor alle gebieden, en gewezen op knelpunten bij invoering als haar grote vrees.

Belangrijkste respons:

- Emissiehandel zou naast bestaande instrumenten komen; daarmee vergroot je de mogelijkheden voor structuurbeleid.
- Handel biedt ook mogelijkheden om te verdienen (koolstofopslag)
- Door te koppelen aan fosfaatrechten (initieel) en daarna te splitsen, mogelijk met voorwaarden / grenzen, kan de bonus van schaal worden beperkt of tegen worden gegaan, of kan een reserve komen voor jonge boeren.
- Erisman wees op zijn kaart (met Strootman) waar de minister met veel belangstelling naar uit ziet.
- Op de vraag van de minister of het ook zonder emissiehandel kan, werd i.h.a. positief geantwoord. Grond, afwaardering zijn vooral nodig.

11.1

Minister concludeerde dat we intern nog zouden door denken over emissiehandel (ze keek daarbij naar 10.2.e).  
Buiten reikwijdte verzoek

Groet,  
10.2.e

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** zaterdag 19 juni 2021 10:57  
**Aan:** 10.2.e  
**CC:** 10.2.e  
**Onderwerp:** RE: Gesprek met Veerman cs.

Dank voor terugkoppeling 10.2.e,  
Binnenkort maar even doorspreken wat dit nog aan follow-up vraagt (en/of) in hoeverre dit opgaat in het andere werk.

Groet en fijn weekeinde,

10.2.e

---

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Verzonden:** vrijdag 18 juni 2021 09:59  
**Aan:** 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>  
**CC:** 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>  
**Onderwerp:** Gesprek met Veerman cs.

Reeds beoordeeld in dit verzoek

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** maandag 21 juni 2021 09:51  
**Aan:** 10.2.e  
**Onderwerp:** RE: Gesprek met Veerman cs.

Dank voor de terugkoppeling!

---

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Verzonden:** vrijdag 18 juni 2021 09:59  
**Aan:** 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>  
**cc:** 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>  
**Onderwerp:** Gesprek met Veerman cs.

Reeds beoordeeld in dit verzoek

**Van:** [10.2.g@minez.nl](mailto:10.2.g@minez.nl)  
**Aan:** 10.2.e  
**Onderwerp:** Uw document is bijgescand: 10.2.g Tweede gesprek met groep-Veerman over regie op ruimte  
**Datum:** maandag 21 juni 2021 13:13:12  
**Bijlagen:** [DOMUS:10.2.g -Tweede gesprek met groep-Veerman over regie op ruimte.UDM](#)

---

Bijgaand document is (opnieuw) gescand.

U wordt verzocht het document verder af te handelen.

(indien het een Nota, Memo, of Besluit betreft, is het document reeds afgehandeld)

DoMuS nummer: 10.2.g

Auteur: 10.2.e

Tite: Tweede gesprek met groep-Veerman over regie op ruimte

Geregistreerd: 16-06-2021

Documentsoort: Nota

Documentrichting: Intern

Dit bericht is automatisch vanuit DoMuS verzonden.

U kunt dit bericht niet beantwoorden.

Heeft u vragen, dan zijn we te bereiken via mail [10.2.g@minez.nl](mailto:10.2.g@minez.nl) of telefonisch op 10.2.e

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** maandag 21 juni 2021 14:35  
**Aan:** 10.2.e  
**Onderwerp:** RE: Bhm Tweede gesprek met groep-Veerman over regie op ruimte

Kan gearchiveerd worden, er staat niets bij dat niet in de hoofden van betreffende DG's zit.

---

**Van:** 10.2.e @minezk.nl>  
**Verzonden:** maandag 21 juni 2021 14:32  
**Aan:** 10.2.e @minlnv.nl>  
**Onderwerp:** Bhm Tweede gesprek met groep-Veerman over regie op ruimte  
Hoi 10.2.e,  
Je bm is terug, nu weet ik niet of 10.2.e dit heeft gedeeld met alle 10.2.e ?

Kan het gearchiveerd worden?  
10.2.e

---

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** zondag 27 juni 2021 16:44  
**Aan:** 10.2.e  
**Onderwerp:** FW: Voortgangsbericht regie op ruimte  
**Bijlagen:** Voortgangsbericht over regie op ruimte dd 25 juni def.docx

t.i. (als achtergrond, vraagt geen actie).

10.2.e

---

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Verzonden:** vrijdag 25 juni 2021 15:45  
**Aan:** 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>  
**Onderwerp:** FW: Voortgangsbericht regie op ruimte

Deze pass ik voor de zekerheid tkn ook even naar jullie door.  
Groet,

10.2.e

---


**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Verzonden:** vrijdag 25 juni 2021 14:33  
**Aan:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Onderwerp:** Fwd: Voortgangsbericht regie op ruimte

Zie bijgaand

Begin doorgestuurd bericht:

**Van:** Willem Lageweg 10.2.e  
**Datum:** 25 juni 2021 om 14:31:51 CEST  
**Aan:** 10.2.e @minInv.nl>, 10.2.e @minInv.nl>, 10.2.e @minInv.nl>, 10.2.e @minInv.nl>, 10.2.e @minInv.nl>  
**Kopie:** "Veerman, C.P." 10.2.e  
**Onderwerp:** Voortgangsbericht regie op ruimte

Reeds openbaar







**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** dinsdag 29 juni 2021 10:35  
**Aan:** 10.2.e  
**Onderwerp:** FW: Lagewegregie op ruimte

ter info.  
10.2.e

**Van:** 10.2.e @minlnv.nl>  
**Verzonden:** dinsdag 29 juni 2021 10:27  
**Aan:** 10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e @minlnv.nl>  
**Onderwerp:** RE: Lagewegregie op ruimte

Hoi,

Vandaag weer even contact gehad met Willem Lageweg. De initiatiefgroep heeft vandaag met elkaar gesproken.

Conclusie is. De boodschap blijft staan. Iedereen blijft aan boord. Ze zien zich in zekere zin als onafhankelijk. De feedback die ze nu krijgen is inhoudelijk maar gaat niet over de grote lijn die ze hebben neergezet.

Men vindt het belangrijk dat het **hele** verhaal helder verteld wordt. Dus die boodschap wil men blijven vertellen. Waarbij er oog moet zijn voor de problemen die bij de individuele boer aan de orde kunnen zijn (je zult maar op de Peel wonen).

De groep zoekt nadrukkelijk contact met de andere partijen. Contact gehad met Agractie. Daar heeft men geen zorg over de bedoeling. Er wordt nog nader afgestemd hoe om te gaan met de sentimenten die daar in achterban spelen. Er wordt ook contact gezocht met 10.2.e .

Op 1 juli staat een gesprek gepland met LTO (10.2.e . Buiten reikwijdte verzoek  
Buiten reikwijdte verzoek

Men wil de notitie, waar de commotie mee begon nader duiden. Men ziet het als een inventariserende werknootie. Oftewel heeft geen status en is een verkennende notitie aan de politiek en de samenleving. Een en ander moet verder worden uitgewerkt en doordacht, bijv. in licht van landbouwakkoord.

Hierover is een persbericht in voorbereiding. Het concept persbericht wordt ons toegezonden. (@10.2.e , ik deel die als ik hem ontvang)

Er wordt ook gewerkt aan een interview in een landbouwblad, hierin nadruk op perspectief voor de boer. Men wil hiermee tegemoet komen aan de sentimenten, maar vanuit de eigen lijn.

Groet 10.2.e

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** maandag 28 juni 2021 14:30  
**Aan:** 10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e @minlnv.nl>  
**cc:** 10.2.e @minlnv.nl>  
**Onderwerp:** Lagewegregie op ruimte



Hoi,

Ik heb even gesproken met Willem Lageweg van de boerenraad en de transitiecoalitie. Mij werd gezegd dat deze twee organisaties verantwoordelijk zijn voor "Regie op Ruimte". Met steun van 300 organisaties.

Dit wordt waar nodig expliciet gemaakt. Om duidelijk te maken hoe het verhaal tot stand gekomen is en waar verantwoordelijkheden liggen.

Morgen om 8 uur hebben ze als initiatiefgroep overleg ( Veerman, 10.2.e Erisman, Poppe, 10.2.e Lageweg)  
Zij willen zien hoe te reageren op de actualiteit. ( inhoudelijk ook nog over notitie aan de minister)  
Ook in relatie met aangekondigde acties op 7 juli.

Tekst van nota aan minister is breed verspreid. Daar zijn ze ongelukkig over. Was niet bedoeld. Wordt door hen gezien als inventariserende notitie.  
Minister heeft er kennis van genomen.

Er wordt gezegd/ geroepen dat de minister alleen met hen spreekt en niet met anderen over voorstellen. Men is bang dat zij exclusief gehoord worden.

Afstemming met LTO en Agractie is gepland op 1 juli. Over de notitie aan de minister.

Vandaag is er actie overleg tussen Agractie, FDF en 10.2.e .

Hij noemde het WOB verzoek.

FDF is al op "bezoek" geweest bij 10.2.e

Veerman heeft vanavond fysiek optreden in N Nederland.

Lageweg belt mij morgen na hun overleg.

Groet 10.2.e

---

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** woensdag 30 juni 2021 08:18  
**Aan:** 10.2.e  
**CC:** 10.2.e  
**Onderwerp:** Fwd: Update regie op ruimte en betekenis regie op ruimte voor boeren tbv overleg met LTO en Agractie  
**Bijlagen:** Voortgangsbericht initiatiefgroep regie op ruimte per 29 juni (002).docx; Regie op ruimte biedt boeren perspectief voor ontwikkeling en innovatie (2).docx

Ter info,  
10.2.e

Begin doorgestuurd bericht:

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Datum:** 30 juni 2021 om 08:05:54 CEST  
**Aan:** 10.2.e @minInv.nl>, 10.2.e @minInv.nl>, 10.2.e @minInv.nl>, "10.2.e @minInv.nl>  
10.2.e @minInv.nl>, 10.2.e @minInv.nl>  
**Kopie:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Onderwerp:** FW: Update regie op ruimte en betekenis regie op ruimte voor boeren tbv overleg met LTO en Agractie

Ter informatie

10.2.e

10.2.e

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,  
Directie Strategie, Kennis en Innovatie (SK&I-DG Agro)

Tel: 06 10.2.e

Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag | B-Passage 4<sup>e</sup> etage

Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

---

**Van:** Willem Lageweg 10.2.e

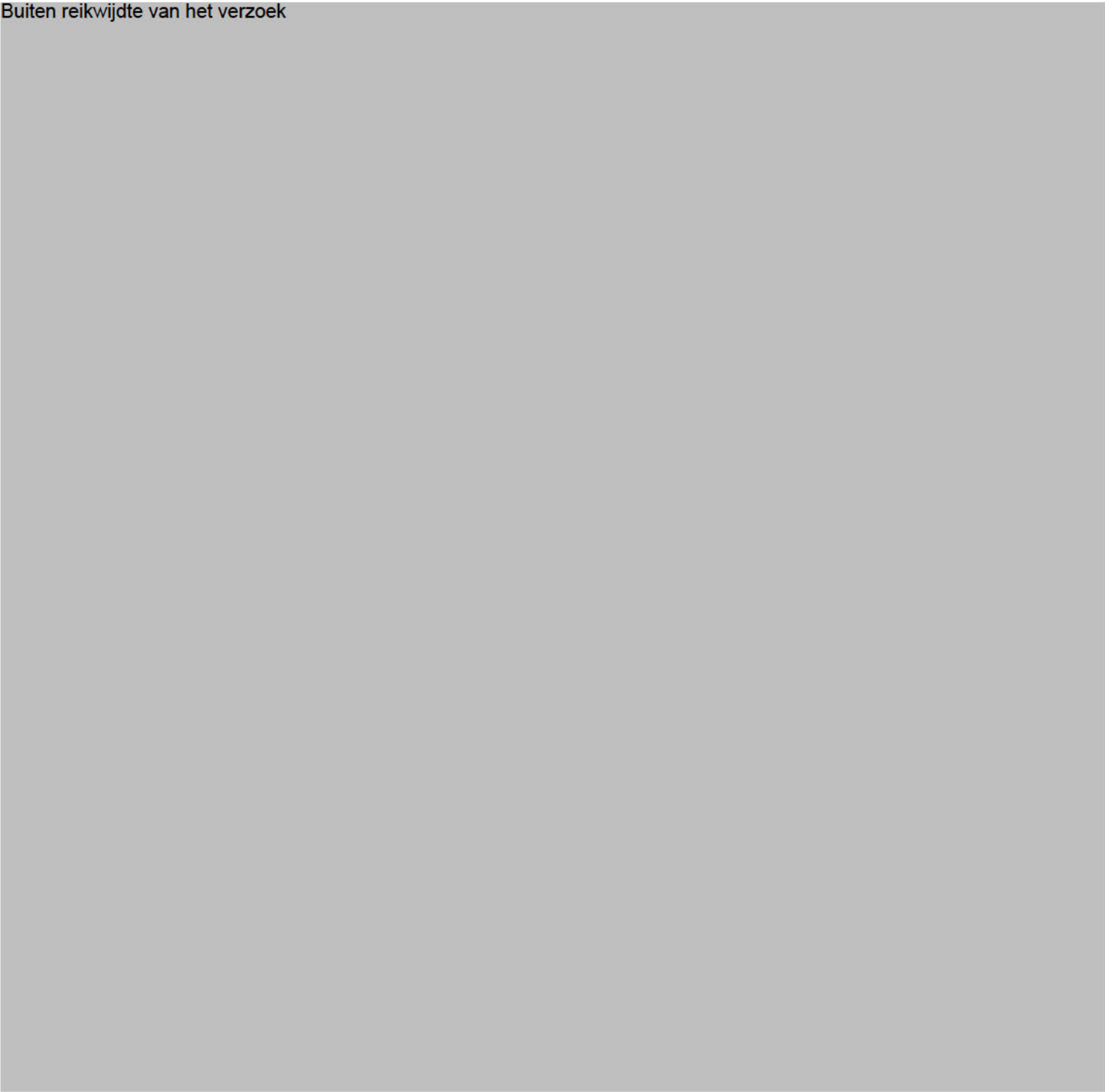
**Verzonden:** woensdag 30 juni 2021 00:16

**Aan:** 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>

**Onderwerp:** Update regie op ruimte en betekenis regie op ruimte voor boeren tbv overleg met LTO en Agractie

Reeds openbaar

Buiten reikwijdte van het verzoek



---

Van: 10.2.e [@minlnv.nl](#)>

Verzonden: dinsdag 9 februari 2021 11:59

Aan: 10.2.e [@minlnv.nl](#)>

Onderwerp: gesprek met Veerman/ Erisman/ Poppe en Lageweg

Hoi 10.2.e

Reeds beoordeeld in dit verzoek

Reeds beoordeeld in dit verzoek

**Van:** [redacted]  
**Verzonden:** zondag 24 januari 2021 21:55  
**Aan:** Willem Lageweg  
**Onderwerp:** Re: Regierol van de overheid

Gelukkig! (Verwachtte ook van niet, maar wilde toch graag elke twijfel wegnemen)

Op 24 jan. 2021 om 21:46 heeft Willem Lageweg [redacted] 10.2.e [redacted] het volgende geschreven:

Cynisme sloeg niet op jou [redacted] 10.2.e. We voeren met meerdere mensen gesprekken over wat in de komende periode van de (nieuwe) overheid mag worden verwacht en we komen daarbij nogal eens mensen tegen die nog erg vast zitten in neoliberal denken. Daar heb ik jou allerminst bij in gedachten.

Hartelijke groeten,  
Willem Lageweg  
06-10.2.e [redacted]

---

**Van:** [redacted] 10.2.e [redacted] @minlnv.nl>  
**Verzonden:** zondag 24 januari 2021 21:13  
**Aan:** Willem Lageweg [redacted] 10.2.e [redacted]  
**CC:** Erisman, J.W. [redacted] 10.2.e [redacted]; k.j.poppe [redacted] 10.2.e [redacted] Veerman, C.P. [redacted] 10.2.e [redacted]

**Onderwerp:** Re: Regierol van de overheid

Heren,

Voor de goede orde: van enige teleurstelling in dezen is bij mij wel sprake ja, niet van cynisme (want daar valt niets van te leren).

Groet,  
[redacted] 10.2.e [redacted]

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 23 jan. 2021 om 17:58 heeft Willem Lageweg [redacted] 10.2.e [redacted] > het volgende geschreven:

Beste Cees, Jan Willem en Krijn,  
Zie hierna hoe [redacted] 10.2.e [redacted] ons met bijgaande column over 'het onvermogen van de democratie en de overheid' prikkelt nog eens wat verder door te denken over wat we verwachten en kunnen verwachten van een steviger rol van de overheid in het landelijk gebied. Cynisme en vele teleurstellingen over het falen van de overheid spelen ons bij dit debat zeker parten.

Hartelijke groeten,  
Willem Lageweg  
06-10.2.e [redacted]

---

**Van:** [redacted] 10.2.e [redacted] @minlnv.nl>  
**Verzonden:** zaterdag 23 januari 2021 16:43  
**Aan:** Willem Lageweg [redacted] 10.2.e [redacted]  
**Onderwerp:** Re: Prangende vraag over het RA-voorstel

Dag 10.2.e,

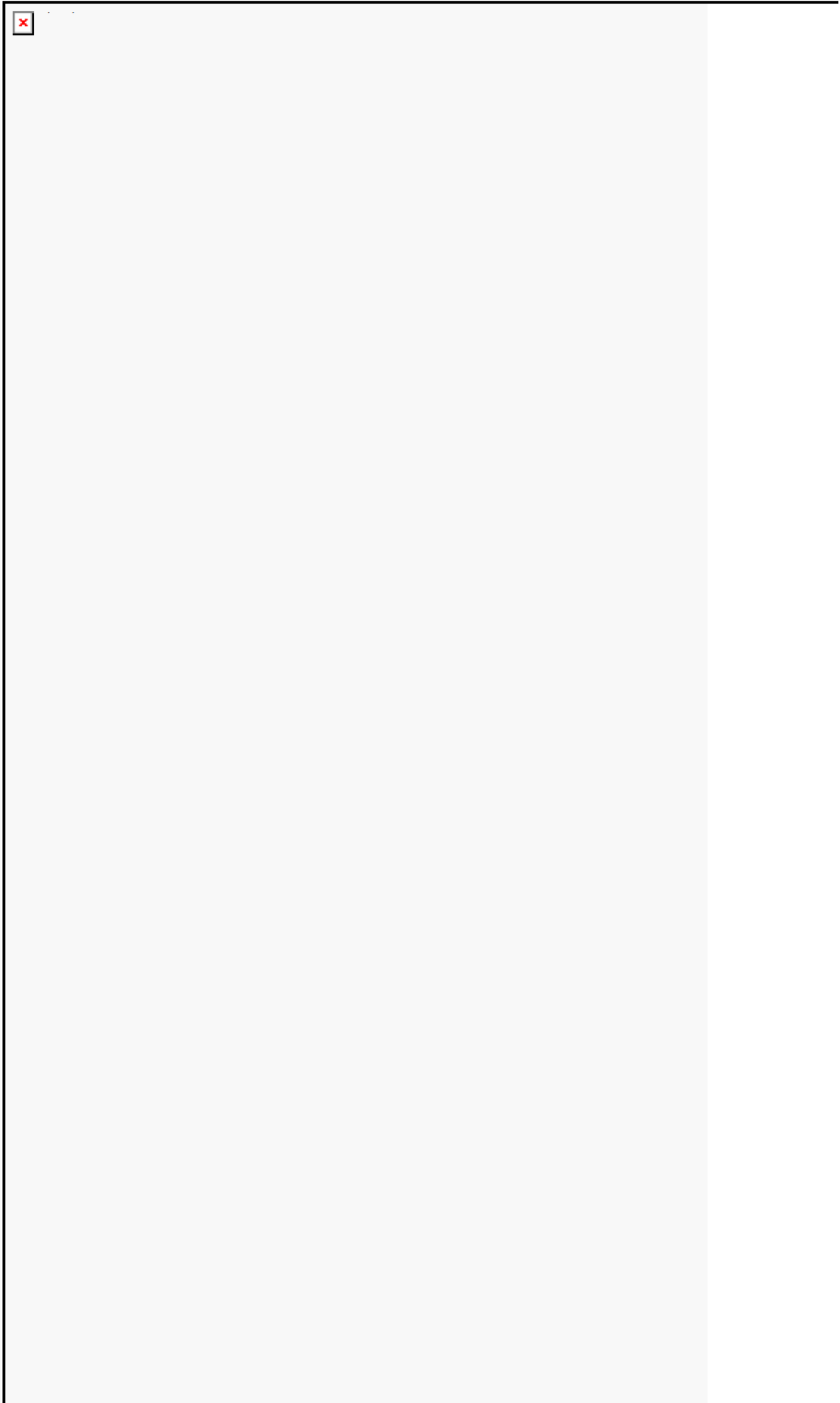
Aanvullend op mijn zorg-mail: zie hieronder de column van Caroline de Gruyter, in NRC vandaag:

## De democratie crasht

- [Caroline de Gruyter](#)

22 januari 2021

Leestijd 2 minuten



Politiek is emotie. Zelfs voor politieke realo's is het elke keer weer verbazend hoe ontroerend het kan zijn, en hoe weldadig het kan aanvoelen, als iemand plotseling het licht aanknipt in de duisternis. Amanda Gorman dichtte tijdens Joe Biden's inauguratie: „*The dawn is ours before we knew it / Somehow, we do it.*”

Dat.

Joe Biden geeft miljoenen in binnen- en buitenland hoop. Maar op de symboliek van woord en gebaar moet actie volgen. De mensen verwachten iets. Daarom begon Biden zijn presidentschap met het tekenen van decreten: het immigratieverbod voor inwoners van moslimlanden wordt afgeschaft, de bouw van de 'Mexicaanse muur' wordt gestaakt, het vertrek uit de Wereldgezondheidsorganisatie en het Parijse klimaatverdrag wordt teruggedraaid, „agressieve” pandemiebestrijding wordt officieel beleid.

Maar het beleid van je voorganger ongedaan maken is één ding. Nu moet Biden een land vol ongelijkheid, onrechtvaardigheid en willekeur hervormen. Hij moet het openbaar bestuur relevanter en efficiënter maken, voor iedereen. Dat is zijn opdracht.

Dit is een Herculestaak. Bidens voorgangers beten hun tanden erop stuk. En dit is niet alleen een Amerikaans fenomeen. De sclerose van het openbaar bestuur en het onvermogen van de politiek om daar iets aan te doen, vormen in veel westerse democratieën een groeiend probleem dat teleurgestelde burgers in de armen jaagt van politieke charlatans met slogans als 'lock her up'. Onze Toeslagenaffaire is maar één voorbeeld.

In het boek *Government's End* (1999) omschreef journalist Jonathan Rauch het Amerikaanse systeem als volgt: „Een logge, vaak onbegrijpelijke massa, zorgzaam voor klanten maar ondoordringbaar voor brede, coherente hervormingen.” 'Demosclerose', noemde hij dit. Centraal daarin: een overheidsapparaat dat steeds minder bestuurbaar wordt omdat het duizenden keren is opgelapt met bypasses, bruggetjes en stoplappen. Computerdeskundigen kennen het verschijnsel: op zeker moment heeft het systeem geen leidraad meer en wordt het immuun voor aanpassingen. Het crasht steeds vaker. Politici beloven van alles, maar hebben er geen vat meer op.

President Obama probeerde het, met Obamacare. Het werd, ondanks zijn enorme inzet, geen succes. Om dingen te veranderen moest hij ontelbare belangengroepen in het systeem – verzekeraars, ziekenhuizen, artsen, patiëntengroepen, farmaceuten – paaien met gunsten, omweggetjes en (halve) beloftes. Ten slotte



baarde de olifant een muis. In een complexe welvaartsstaat is dit helaas vaak het hervormingsscenario. Politiek is marchanderen met belangengroepen. Parlementariërs hebben er weinig greep op.

---

*Politiek heeft met traditionele democratie weinig meer te maken*

President Trump heeft dit niet veranderd. Hij is er vooral omheen gelopen. Trump is een bijproduct van het systemische falen. Zijn populariteit rust op mensen die zijn afgehaakt. Die de overheid en de politiek verachten. Die geloven in alternatieve waarheden, zoals zijn tweets over „*drain the swamp*”.

Hoe langer dit doorgaat, hoe leger de politiek wordt. Burgers willen actie. Politici maken alle bewegingen die daarbij horen: extreme beloftes, driftige stemmingen, *sound & fury*. Maar het is hol. Met traditionele democratie heeft het weinig meer te maken. Besturen wordt buiten-constitutioneel. Het gaat via snelle uitvoerende decreten, fop-referenda, koehandel met belangengroepen en, steeds vaker, via de rechter. Het parlement geeft de ambtenarij opdrachten zonder te checken of die uitvoerbaar zijn.

Zolang het systeem genoeg burgers stabiliteit en welvaart levert, verandert er niets. Zelfs de oppositie is pastiche, schrijft Ross Douthat in *The Decadent Society*(2020). Ze maakt bewegingen die horen bij anarchisme, fascisme of marxisme. Maar het is toneel – zie QAnon met zijn bizarre uitdossingen. Het is leeg. Er zijn geen ideeën over alternatieven. Van Occupy Wall Street tot ISIS en de Proud Boys: „Het is de adrenaline van de jaren dertig, maar met een veel lagere *body count*.”

Hoe trek je dit zónder chaos vlot? Dit is het dilemma van leiders als Biden en Macron, en zou het moeten zijn voor Rutte of Conte. De kunst is om hoop te houden, zonder wonderen te verwachten.

**Caroline de Gruyter** schrijft wekelijks over politiek en Europa.

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 21 jan. 2021 om 17:04 heeft Willem Lageweg  
10.2.e het volgende geschreven:

Dag 10.2.e. Veel dank voor je waardevolle feedback. We zullen nog eens goed nadenken hoe we tegemoet kunnen komen aan je terechte zorg mbt de regierol van de rijksoverheid.  
Hartelijke groeten,

Willem Lageweg

06-10.2.e

---

Van: 10.2.e <[redacted]@minlv.nl>

Verzonden: donderdag 21 januari 2021 16:47

Aan: Willem Lageweg <[redacted] 10.2.e

Onderwerp: Prangende vraag over het RA-voorstel  
Reeds beoordeeld in dit verzoek

Van: 10.2.e [redacted]@minInv.nl>  
Verzonden: donderdag 17 juni 2021 22:12  
Aan: 10.2.e [redacted]@minInv.nl>  
Onderwerp: Re: Terugkoppel overleg met m

Nabranden. Ze toonde zich erg geïnteresseerd in rapport Erisman en Strootman en weet nu dat het op 1/7 uitkomt.  
Groet, 10.2.e [redacted]

Verstuurd vanaf iPhone, dus wellicht wat kort verwoord of met tyfouten.

---

Op 17 jun. 2021 om 20:15 heeft 10.2.e [redacted]@minInv.nl> het volgende geschreven:

Was weinig schokkend. 11.1 [redacted] al dan niet rechtenstelsel, belang van gebiedsgericht werken. Verder paar keer belang grond genoemd en kaderstellende en richtinggevende overheid.

Ik neem aan dat 10.2.e [redacted] nog verslagje maakt, dus hier laat ik het maar even bij. M heeft uitwerking naar Inv getrokken 11.1 [redacted] en gezegd dat vast nog een keer in dit verband wordt doorgesproken.

Groet,

10.2.e [redacted]

---

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** dinsdag 20 juli 2021 14:37  
**Aan:** Secretariaat SK&I; 10.2.e  
**Onderwerp:** FW: weergave gesprek Veerman cs.  
**Bijlagen:** verslag Minister cs.docx

---

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Verzonden:** dinsdag 20 juli 2021 12:40  
**Aan:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Onderwerp:** FW: weergave gesprek Veerman cs.

---

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** donderdag 20 mei 2021 18:03  
**Aan:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Onderwerp:** RE: weergave gesprek Veerman cs.

Hoi 10.2.e,

Hierbij het verslag.

Afgesproken is dat ik met Lageweg contact zal hebben om ambtelijk vervolgesprek te hebben over de "stikstofhandel".

Ik overleg dan met jou om dat verder vorm te geven.

Groet 10.2.e

---

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Verzonden:** donderdag 20 mei 2021 17:35  
**Aan:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Onderwerp:** Re: weergave gesprek Veerman cs.

Hoi 10.2.e, heb je voor mij svp het verslag. Kan ik daar uit opmaken wat de actie is die ik kan oppakken?  
Groet 10.2.e

10.2.e  
10.2.e  
Programma Directoraat-generaal Stikstof  
Tel 06-10.2.e / secretariaat 10.2.e 06-10.2.e

Op 20 mei 2021 om 16:27 heeft 10.2.e @minInv.nl> het volgende geschreven:

Hi 10.2.e,

Dank, heel herkenbaar en consistent met de eerdere gesprekken!

Is het nader overleg over stikstof met de minister of ambtelijk?

10.2.e meteen in de cc zodat het opgepakt kan worden.

Tot straks,

10.2.e

---

**Van:** 10.2.e [redacted] <[\[redacted\]@minInv.nl](mailto:[redacted]@minInv.nl)>

**Verzonden:** donderdag 20 mei 2021 16:10

**Aan:** 10.2.e [redacted] <[\[redacted\]@minInv.nl](mailto:[redacted]@minInv.nl)>; 10.2.e [redacted] <[\[redacted\]@minInv.nl](mailto:[redacted]@minInv.nl)>;

10.2.e [redacted] <[\[redacted\]@minInv.nl](mailto:[redacted]@minInv.nl)>; 10.2.e [redacted]

10.2.e [redacted] <[\[redacted\]@minInv.nl](mailto:[redacted]@minInv.nl)>

**Onderwerp:** weergave gesprek Veerman cs.

Hoi,

Hierbij een korte weergave van het gesprek met Veerman ([redacted] 10.2.e [redacted], Lageweg) en Minister.

We gaan nader in overleg over waarde stikstofhandel/stikstofbank en kansen en risico's.

Groeten 10.2.e [redacted]

Van: 10.2.e [redacted] <[\[redacted\]@minlnv.nl](mailto:[redacted]@minlnv.nl)>  
Verzonden: maandag 31 mei 2021 10:26  
Aan: 10.2.e [redacted] <[\[redacted\]@minlnv.nl](mailto:[redacted]@minlnv.nl)>  
Onderwerp: Re: vervolgggesprek met groep Veerman

Hoi 10.2.e,

Ik begrijp wel dat de verwachting is gesteld, door de vragen die M heeft gesteld aan Veerman cs.  
Dus het lijkt mij goed dit nog een keer bij M in de agenda te zetten als vervolg op het eerste gesprek.

---

Gr. 10.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPad

Op 31 mei 2021 om 10:17 heeft 10.2.e [redacted] <[\[redacted\]@minlnv.nl](mailto:[redacted]@minlnv.nl)> het volgende geschreven:

Beste 10.2.e,

Ik heb met Willem Lageweg contact gehad en afgesproken dat we eerst een ambtelijk gesprek plannen. Dat is nu mogelijk op 10 juni (relevante vertegenwoordigers uit alle delen van LNV).

Nu krijg ik onderstaande mails.

De heren willen op korte termijn met Minister spreken. Dit gezien de urgentie van de discussie. Dit gaat over stikstofbank en stikstof handel.

Ik weet niet hoe de minister hier zelf in zit.

Ik kan een afspraak met minister laten plannen en daarvoor reageren op het stuk dat zij maken.

Ik mail je om dit misschien ook even aan de orde te hebben in BR. Als we over verschillende groepen spreken.

Groet 10.2.e


---

Van: Willem Lageweg [redacted] <10.2.e [redacted]>  
Verzonden: zondag 30 mei 2021 22:48  
Aan: 10.2.e [redacted] <[\[redacted\]@minlnv.nl](mailto:[redacted]@minlnv.nl)>  
Onderwerp: RE: vervolgggesprek met groep Veerman

Reeds openbaar



Reeds openbaar



---

**Van:** 10.2.e <[redacted]> <[\[redacted\]@minezk.nl](mailto:[redacted]@minezk.nl)>

**Verzonden:** vrijdag 28 mei 2021 08:46

**Aan:** Willem Lageweg <[redacted]> 10.2.e

**Onderwerp:** RE: vervolgesprek met groep Veerman

Dag Willem,

N.a.v. ons telefoongesprek van hedenmorgen hierbij de namen van de delegatie van LNV

10.2.e  
[redacted]

Voorzover bekend zal 10.2.e niet aansluiten bij deze delegatie.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

---

**Van:** Willem Lageweg <[redacted]> 10.2.e

**Verzonden:** vrijdag 28 mei 2021 07:20

**Aan:** 10.2.e <[redacted]> <[\[redacted\]@minezk.nl](mailto:[redacted]@minezk.nl)>

**Onderwerp:** RE: vervolgesprek met groep Veerman

Dag 10.2.e,

Ik ga dit aan de heren voorleggen. Je hoort zsm

Hartelijke groeten,

Willem Lageweg

06-10.2.e

---

**Van:** 10.2.e <[redacted]> <[\[redacted\]@minezk.nl](mailto:[redacted]@minezk.nl)>

**Verzonden:** donderdag 27 mei 2021 13:35

**Aan:** Willem Lageweg <[redacted]> 10.2.e

**Onderwerp:** RE: vervolgesprek met groep Veerman

Hoi Willem,

N.a.v. onderstaande mailwisseling heb ik een datum gevonden met twee tijdstippen te weten:

10/6 van 11.15 tot 12.15 of van 13.00 tot 14.00 uur.

Ik wacht nog even op antwoord van 10.2.e maar zou je willen kijken of dit schikt in de agenda's van de "Veerman" groep 😊

Met vriendelijke groet,

10.2.e

---

**Van:** Willem Lageweg <[redacted]> 10.2.e

**Verzonden:** woensdag 26 mei 2021 09:30



Aan: 10.2.e @minezk.nl>

Onderwerp: Re: vervolgesprek met groep Veerman

Dag 10.2.e, een uur is genoeg. Hoe eerder hoe beter. Wij bereiden een notitie voor en die is volgende week gereed

[Outlook voor Android](#) downloaden

---

From: 10.2.e @minezk.nl>

Sent: Wednesday, May 26, 2021 8:23:57 AM

To: Willem Lageweg 10.2.e

Subject: vervolgesprek met groep Veerman

Goedemorgen Willem,

Van 10.2.e begreep ik dat er een ambtelijk overleg plaats moet vinden. Weet jij hoeveel tijd je nodig hebt zodat we een tijdsbestek kunnen plannen.

10.2.e gaat 28 juni met vakantie, dus hopelijk kunnen we voor die tijd een datum prikken.

Graag hoor ik van jou.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

10.2.e  
10.2.e

.....  
**Directie Bedrijfsvoering werkt voor**  
**- Ministerie van Economische Zaken en Klimaat**  
**- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit**  
Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag |  
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

.....  
T 070 10.2.e  
M 06 10.2.e  
10.2.e @minezk.nl  
[www.rijksoverheid.nl/ezk](http://www.rijksoverheid.nl/ezk)

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.


De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** dinsdag 20 juli 2021 14:55  
**Aan:** 10.2.e Secretariaat SK&I  
**Onderwerp:** FW: Update regie op ruimte en betekenis regie op ruimte voor boeren tbv overleg met LTO en Agractie  
**Bijlagen:** Voortgangsbericht initiatiefgroep regie op ruimte per 29 juni (002).docx; Regie op ruimte biedt boeren perspectief voor ontwikkeling en innovatie (2).docx

---

**Van:** Willem Lageweg 10.2.e  
**Verzonden:** woensdag 30 juni 2021 00:16  
**Aan:** 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>  
**Onderwerp:** Update regie op ruimte en betekenis regie op ruimte voor boeren tbv overleg met LTO en Agractie

Reeds openbaar



---

**Van:** Berno Strootman 10.2.e  
**Verzonden:** woensdag 9 december 2020 18:45  
**Aan:** 10.2.e  
**CC:** 10.2.e ; Erisman, J.W.  
**Onderwerp:** subsidie-aanvraag Bodem onder Landschap  
**Bijlagen:** 201209 Subsidieaanvraag\_Naar een nieuwe zonering van Nederland.pdf

Geachte 10.2.e

Hierbij sturen we u onze subsidie-aanvraag voor het project Bodem onder Landschap. De aanvraag gaat morgen per post naar 10.2.e van LNV.

Hartelijke groet,

Berno Strootman

.....  
[Redacted]  
Funenpark 1-D  
1018 AK Amsterdam  
The Netherlands  
Kvk Amsterdam. 34167832

T. +31(0)10.2.e

[website](#)  
[linkedin](#)

.....

---

**Van:** Berno Strootman 10.2.e  
**Verzonden:** vrijdag 11 december 2020 19:20  
**Aan:** 10.2.e  
**CC:** 10.2.e  
**Onderwerp:** RE: invullen de minimis verklaring  
**Bijlagen:** 20201211 Strootman Verklaring de-minimussteun.pdf

Ha 10.2.e

Hierbij het ingevulde formulier.  
Fijn weekend!

Groet, Berno

---

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Verzonden:** vrijdag 11 december 2020 17:49  
**Aan:** Berno Strootman 10.2.e  
**Onderwerp:** invullen de minimis verklaring  
**Urgentie:** Hoog

Ha Berno  
Zou je dit formulier nog kunnen invullen en ondertekenen?  
En dan retourneren.  
Zie verder ook toelichting.  
Groet  
10.2.e



### Toelichting verklaring de-minimissteun

Deze toelichting dient als hulpmiddel bij het invullen van de de-minimisverklaring. Aan de toelichting kunnen geen rechten worden ontleend. Verordening (EU) Nr. 1407/2013 van de Commissie van 18 december 2013 betreffende de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op de-minimissteun (PbEU 2013.L352/1), dan wel de verordeningen voor de-minimissteun voor de sectoren landbouw en visserij, dan wel voor compensatie van kosten voor het beheer van diensten van algemeen economisch belang (DAEB) zijn bepalend<sup>1</sup>.

#### De de-minimisverordening en staatssteun

De staatssteunregels in het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie (artikel 107 en 108 VWEU) stellen beperkingen aan overheden als zij steun willen verlenen aan ondernemingen<sup>2</sup>. Deze de-minimisverklaring is nodig voor de overheid<sup>3</sup> om na te gaan of het voordeel dat uw onderneming door deze de-minimissteun krijgt, past binnen de voorwaarden die de Europese staatssteunregels stellen.

In de de-minimisverordening heeft de Europese Commissie verklaard dat steunmaatregelen (zoals subsidieverlening) tot een bepaalde drempel het handelsverkeer tussen de lidstaten niet ongunstig beïnvloeden en de mededinging niet vervalsen en daarom niet beschouwd worden als staatssteun in de zin van het VWEU. Deze drempel is gesteld op een bedrag van € 200.000,- (€ 100.000,- voor ondernemingen die voor rekening van derden goederenvervoer over de weg verrichten). Voor de visserijsector geldt een drempel van € 30.000,-. Voor de landbouwproductiesector is de drempel gesteld op € 15.000,-. Dit bedrag geldt per onderneming over een periode van drie belastingjaren. Steun die genoemde drempelbedragen niet overschrijdt, wordt aangemerkt als 'de-minimissteun'.

De de-minimisverordening kan gebruikt worden voor kleine, middelgrote of grote ondernemingen. Naast ondernemingen in de genoemde sectoren waarvoor een eigen de-minimisverordening geldt, is de de-minimisverordening (nr. 1407/2013) in bepaalde gevallen niet van toepassing op steun aan ondernemingen die actief zijn in de sector verwerking en afzet van landbouwproducten. Ook steun voor werkzaamheden die verband houden met de uitvoer naar derde landen of lidstaten en steun die afhangt van het gebruik van binnenlandse in plaats van ingevoerde goederen is uitgezonderd.

#### Eén onderneming

Het de-minimisplafond geldt voor één onderneming. Artikel 2 lid 2 van de de-minimisverordening (nr. 1407/2013) geeft aan wanneer sprake is van één onderneming. Het kan namelijk voorkomen dat twee (of meer) ondernemingen een bepaalde band met elkaar onderhouden en onder deze verordening als één onderneming worden gezien. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het hebben van de meerderheid van de stemrechten van de aandeelhouders van een andere onderneming, het recht om onder meer bestuursleden van een andere onderneming te benoemen/ontslaan en het recht een overheersende invloed op een andere onderneming uit te oefenen.

#### Bedrag van de de-minimissteun

Door middel van deze verklaring heeft u aan dat met de huidige subsidieverlening voor uw onderneming de de-minimisdrempel niet wordt overschreden. U moet daarom nagaan of gedurende het lopende en de twee voorgaande belastingjaren enige vorm van de-minimissteun door een overheidsorganisatie aan uw onderneming is verstrekt. Indien dit het geval is bent u hierover door de overheidsinstantie in kennis gesteld. Het gaat dus niet alleen om steun die u heeft ontvangen van een gemeente of een ministerie; alle de-minimissteun telt mee. Bij overschrijding van de drempel kan geen beroep meer

<sup>1</sup> Voor de sector van de primaire productie van landbouwproducten zie Verordening (EU) Nr. 1408/2013 van de Commissie van 18 december 2013 inzake de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op de-minimissteun in de landbouwsector. Voor de sector visserij zie Verordening (EU) Nr. 717/2014 van de Commissie van 27 juni 2014 inzake de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op de-minimissteun in de visserij- en aquacultuursector. Voor DAEB zie Verordening (EU) Nr. 360/2012 van de Commissie van 25 april 2012 betreffende de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op de-minimissteun verleend aan diensten van algemeen economisch belang verrichtende ondernemingen.

<sup>2</sup> Een onderneming in Europeesrechtelijke zin is een eenheid die een economische activiteit uitoefent. Een economische activiteit is het aanbieden van goederen en diensten op de markt. De rechtsvorm van deze eenheid of de wijze waarop zij wordt gefinancierd is hierbij niet van belang. Daarbij kunnen zowel privaatrechtelijke als publiekrechtelijke rechtspersonen een onderneming vormen. Dat er geen winst oogmerk is (zoals bij een stichting) is niet relevant.

<sup>3</sup> Een overheidsinstantie kan zowel de centrale overheid, de provincie, de gemeente of een waterschap betreffen. Het kan ook zo zijn dat een uitvoeringsinstantie bevoegd is om namens hen steun te verlenen.

worden gedaan op de de-minimisverordening. Handelen in strijd met de staatssteunregels kan in het ergste geval leiden tot terugvordering van de verleende steun!

De bedragen die dienen te worden gebruikt bij het invullen van de verklaring, zijn brutobedragen vóór aftrek van belastingen. Behalve om subsidieverlening kan het daarbij gaan om leningen tegen gunstige voorwaarden, de verkoop van grond tegen een lagere prijs dan de marktwaarde, vrijstellingen, verlagingen of kwijtschelding van directe of indirecte belastingen etc. Onder voorwaarden is het mogelijk de verordening toe te passen op leningen en garanties die langer dan drie jaren lopen.

De de-minimissteun wordt geacht te zijn verleend op het tijdstip waarop uw onderneming een wettelijke aanspraak op de steun verwerft, ongeacht de datum waarop de de-minimissteun aan de onderneming wordt betaald. Dit betekent concreet de datum waarop een besluit tot subsidieverlening (of verlening van een voordeel door bijvoorbeeld het aangaan van een lening of garantstelling) aan uw onderneming is genomen.

#### **Samenloop met reguliere staatssteun**

Mogelijk heeft uw onderneming voor dezelfde kosten die in aanmerking komen voor de huidige de-minimissteun reeds staatssteun ontvangen, die door de Europese Commissie is goedgekeurd of binnen het toepassingsgebied van de algemene groepsvrijstellingsverordening<sup>4</sup>, de Landbouwgroepsvrijstellingsverordening<sup>5</sup>, de Visserijvrijstellingsverordening<sup>6</sup>, het vrijstellingsbesluit over de compensatie van kosten voor het beheer van algemeen economische belang (DAEB)<sup>7</sup> valt. Het totaalbedrag van de-minimissteun en deze staatssteun mag dan de maxima niet overschrijden die op basis van het relevante besluit van de Europese Commissie of de betreffende vrijstellingsverordening zijn toegestaan. Als u twijfelt of bepaalde steun die u hebt ontvangen goedgekeurde of vrijgestelde steun is, kunt u hierover contact opnemen met de overheid of uitvoeringsinstantie van wie u de steun heeft ontvangen.

#### **Het formulier heeft betrekking op drie situaties:**

- uw onderneming heeft gedurende het lopende en de twee voorafgaande belastingjaren in het geheel geen de-minimissteun ontvangen,
- uw onderneming, heeft gedurende het lopende en de twee voorafgaande belastingjaren de-minimissteun ontvangen. Opgeteld bij het bedrag van de huidige voorgenomen steun wordt echter het bedrag van € 200.000,- niet overschreden (respectievelijk € 100.000,- / € 30.000,- / € 15.000,-), of
- uw onderneming, heeft voor dezelfde kosten die in aanmerking komen voor de huidige voorgenomen steun reeds andere vormen van staatssteun ontvangen.

#### **Het bewaren van gegevens**

De Europese Commissie kan onrechtmatige steun nog gedurende tien jaar na de verlening terugvorderen. De mogelijkheid bestaat dan ook dat de Europese Commissie naderhand bij (de) Nederland(se) overheidsinstantie(n) nog informatie opvraagt over hoe de steun is besteed om na te kunnen gaan of er wellicht sprake is van onrechtmatige steun. De overheidsinstantie van wie u de steun heeft ontvangen kan – indien zij zelf niet over die informatie beschikt – in een dergelijk geval aan u vragen om documenten waarmee kan worden aangetoond dat de steun besteed is aan die activiteiten waarvoor deze is verleend. Het gaat daarbij dan om documenten die u op grond van de algemene administratie- en bewaarverplichting voor ondernemers moet bewaren<sup>8</sup>.

<sup>4</sup> Verordening (EU) Nr. 651/2014 van de Commissie van 17 juni 2014 waarbij bepaalde categorieën steun op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag met de interne markt verenigbaar worden verklaard.

<sup>5</sup> Verordening (EU) Nr. 702/2014 van de Commissie van 25 juni 2014 waarbij bepaalde categorieën steun in de landbouw- en de bosbouwsector en in plattelandsgebieden op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie met de interne markt verenigbaar worden verklaard.

<sup>6</sup> Verordening (EU) Nr. 1388/2014 van de Commissie van 16 december 2014 waarbij bepaalde categorieën steun voor ondernemingen die actief zijn in de productie, de verwerking en de afzet van visserij- en aquacultuurproducten, op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie met de interne markt verenigbaar worden verklaard.

<sup>7</sup> Besluit van de Commissie van 20 december 2011 betreffende de toepassing van artikel 106, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op staatssteun in de vorm van compensatie voor de openbare dienst, verleend aan bepaalde met het beheer van diensten van algemeen economisch belang belaste ondernemingen.

<sup>8</sup> Artikel 2:10, lid 1, BW (rechtspersonen) en artikel 3:15j BW (ondernemingen en vrije beroepsbeoefenaren).

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you



## Bijlage 1

### Verklaring de-minimissteun

Versie: juli 2016

Wij raden u aan om, voordat u de verklaring invult, eerst de toelichting in de bijlage van dit formulier te lezen.

#### Verklaring

Hierbij verklaart ondergetekende, dat aan de hierna genoemde onderneming

**geen de-minimissteun is verleend**  
 - Over de periode van 01-01-2018 (begindatum van het belastingjaar gelegen twee jaar vóór de datum van ondertekening van deze verklaring) tot 11-12-2020 (datum van ondertekening van deze verklaring) is niet eerder de-minimissteun verleend.

**bepaalde de-minimissteun is verleend**  
 - Over de periode van \_\_\_\_\_ (begindatum van het belastingjaar gelegen twee jaar vóór de datum van ondertekening van deze verklaring) tot \_\_\_\_\_ (datum van ondertekening van deze verklaring) is eerder de-minimissteun (in welke vorm of voor welk doel ook) verleend tot een bedrag van in totaal € \_\_\_\_\_

Of deze de-minimissteun al daadwerkelijk is uitbetaald, doet niet ter zake. Een kopie van de stukken waaruit het verlenen van de steun blijkt, voegt u bij deze verklaring.

**reeds andere steun voor dezelfde in aanmerking komende kosten is verleend**  
 - Voor dezelfde in aanmerking komende kosten is al staatssteun verleend tot een bedrag van in totaal € \_\_\_\_\_

Deze staatssteun is verleend op grond van een vrijstellingsverordening, kadertregeling of een besluit van de Commissie d.d. \_\_\_\_\_

Een kopie van de stukken waaruit het verlenen van de staatssteun voor dezelfde in aanmerking komende kosten blijkt, voegt u bij deze verklaring.

Aldus volledig en naar waarheid ingevuld door:

Strootman Landschapsarchitecten BV (Bedrijfsnaam)  
10.2.e (Inschrijfnummer KvK)  
 \_\_\_\_\_ (Naam functionaris en functie)  
Funenpark 1-D (Adres onderneming)  
1018 AK Amsterdam (Postcode en plaatsnaam)  
11-12-2020 (datum) 10.2.e (Handtekening)

---

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** dinsdag 15 december 2020 14:31  
**Aan:** 10.2.e  
**Onderwerp:** RE: subsidie-aanvraag Bodem onder Landschap van Strootman

Hoi 10.2.e

Ik zie dat de aanvraag t.a.v. 10.2.e is gestuurd, is dus in eerste instantie op zijn secretariaat terecht gekomen.

Ik stel voor dat je daarover contact opneemt met zijn secretariaat 10.2.e Misschien hebben die standaard een ontvangstbevestiging uitgedaan.

Een ontvangstbevestiging lijkt mij overigens wel gebruikelijk. Ik heb zelf daarvoor geen format, misschien het secretariaat?

Met vriendelijke groet,

10.2.e

---

**Van:** 10.2.e @minlnv.nl>  
**Verzonden:** dinsdag 15 december 2020 13:59  
**Aan:** 10.2.e @minlnv.nl>  
**Onderwerp:** Re: subsidie-aanvraag Bodem onder Landschap van Strootman

Moeten we Strootman een ontvangstbevestiging sturen?

Hoe komt de officiële brief bij mij? Ik heb alleen de mail ontvangen.

10.2.e

Op 15 dec. 2020 om 12:28 heeft 10.2.e @minlnv.nl> het volgende geschreven:

Hoi 10.2.e,

Voor de staatssteun-analyse ben ik binnen DGNVLG het 1<sup>e</sup> aanspreekpunt.

Het proces verloopt als volgt:

- Jij stelt een concept-dossier samen met de benodigde subsidiestukken (staatssteun-analyse, concept-subsidiebeschikking) die jij en ik dan samen bespreken
- Daarna lever je dat dossier aan bij WJZ (mail met stukken naar WJZ-staatssteun) WJZ werkt niet met vooraf aangewezen beoordelingsjuristen, maar verdelen intern de dossiers die binnen komen in de mailbox van WJZ-Staatssteun
- Vervolgens gaat het dossier na akkoord van WJZ door – via domus – naar FDA/FEZ. Ook FEZ werkt niet met vooraf aangewezen dossierbehandelaars, maar verdelen intern de dossiers die bij hen binnenkomen.

Als jij zoekt naar een proces waarbij van te voren alle betrokkenen bij elkaar komen en het dossier vooraf klaarstomen, zo'n proces is er niet bij incidentele subsidies.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

---

**Van:** 10.2.e @minlnv.nl>  
**Verzonden:** maandag 14 december 2020 21:59  
**Aan:** 10.2.e @minlnv.nl>  
**cc:** 10.2.e @minlnv.nl>  
**Onderwerp:** Re: subsidie-aanvraag Bodem onder Landschap van Strootman

10.2.e

Wie moet ik dan van nVLG, wjz en fez betrekken bij de subsidieverlening?



Groet  
10.2.e

Op 14 dec. 2020 om 18:49 heeft 10.2.e @minInv.nl> het volgende geschreven:

10.2.e

Dank voor de cc's, maar ik heb geen rol bij het concreet geven van opdrachten en aangaan van subsidies.

Groet  
10.2.e

---

Van: 10.2.e @minInv.nl>

Verzonden: maandag 14 december 2020 17:22

Aan: 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e  
10.2.e @minInv.nl>

Onderwerp: RE: subsidie-aanvraag Bodem onder Landschap van Strootman

Hoi 10.2.e,

Ik heb de subsidie-aanvraag bekeken. Nog wel wat vragen mijn kant. Die zal ik stellen 'in de loop van mijn reactie'. Op jouw concrete vragen heb ik gereageerd in jouw onderstaande mail.

N.B. Ik heb 10.2.e vooralsnog in de cc meegenomen. 10.2.e ) Wil jij die positie zo behouden, 10.2.e?

---

De belangrijkste vraag is die naar het toepasselijke staatssteun-kader. Ik zie dat al een klein beetje wordt voorgesorteerd op het 'de-minimis'-kader. Van mijn kant wat nadere kanttekeningen daarop: het 'de-minimis'-kader is betrekkelijk eenvoudig – zeker in vergelijking tot de andere staatssteun-kaders – maar heeft ook zijn haken & ogen.

In de eerste plaats mag door de overheid van een lidstaat aan één-en-dezelfde organisatie gedurende een periode van 3 jaar maximaal € 200.000 aan 'de-minimis'-staatssteun verlenen.

Dit betekent dat 'wij-van-de-overheid' in ieder geval 3 jaar terug kijken naar de 'de-minimis'-situatie ten aanzien van de aanvrager. In dit geval valt dat nog mee: clean sheet, zo begrijp ik (daar moet overigens nog wel een 'de-minimis'-verklaring over gedaan worden door de aanvragen; format daarvoor heb ik bijgevoegd).

Maar – haak & oog 1 – dit betekent ook dat met het voorgestelde subsidie-bedrag voor de aanvrager – ik ga er even vanuit dat dat Strootman Landschapsarchitecten BV is – zijn 'de-minimis'-ruimte voor de komende 3 belastingjaren ook is 'volgestort'. Dus: daarmee kan geen van de overheden in NL (ministeries, provincies, gemeenten of waterschappen) de komende 3 jaar nog 'de-minimis'-steun verlenen aan Strootman Landschapsarchitecten BV, voor welke activiteit dan ook. Alleen subsidie uit hoofde van één van de andere staatssteunkaders is dan nog mogelijk (en die zijn niet zo gemakkelijk).

Dat is wel even iets voor de aanvrager om zich te realiseren. Let wel, dit is voor ons als LNV geen beperking, maar ik vind het wel kies om de aanvrager daarop te wijzen.

Ook het bedrag zelf – haak & oog 2 – brengt risico's mee: € 200.000 tot op de rand af (met zelfs in de begroting nog een kleine verrekening onder de noemer 'afronding' om op dat bedrag uit te komen 😊).

Dit betekent dat eventuele tegenvallers lopende het project (voor zover niet in de aangeleverde begroting ergens verdisconteerd of op te lossen met het schuiven-van-kostenposten) niet met een verhoging van de subsidie kunnen worden bekostigd, want dan wordt de 'de-minimis'-grens overschreden en is sprake van onterecht verleende staatssteun, (met terugvordering van de subsidie tot gevolg). Dus dat is ook iets wat de aanvrager zich moet realiseren.

Misschien goed om Strootman dat mee te geven.

Al naar gelang van zijn reactie kunnen we kijken of we doorgaan met de 'de-minimis'-aanpak of dat we een andere steunkader-oplossing moeten zien te vinden.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

---

**Van:** 10.2.e <[redacted]@minInv.nl>

**Verzonden:** maandag 14 december 2020 15:05

**Aan:** 10.2.e <[redacted]@minInv.nl>; 10.2.e

10.2.e <[redacted]@minInv.nl>

**Onderwerp:** subsidie-aanvraag Bodem onder Landschap van Strootman

**Urgentie:** Hoog

Heren de subsidieaanvraag over bodem onder landschap van Strootman c.s. waarover ik jullie in november sprak is eindelijk binnen (per mail). Er is een brief onderweg naar 10.2.e.

Ik ben bezig om de staatssteuntoets in te vullen en een beschikkingstekst op te stellen.

Kunnen jullie alvast kijken hoe /of we hier subsidie op kunnen verlenen?. Ik ga uit van dat het gaat om staatsteun – [lijkt mij ook staatssteun: de geschetste activiteiten kan ik mij nl. ook in een markt voorstellen, m.a.w. dat er andere partijen – zeker binnen de EU – denkbaar zijn die deze activiteiten tegen betaling zouden kunnen doen, en kwalificeren daarmee als marktactiviteitne](#) - en dat we op grond van deminimis beschikken ([zie mijn waarschuwingen hierboven in mijn antwoord-mail](#)). Moeten voor de minimis alle deelnemende partijen een de minimis formulier invullen? En geldt dan dat geen van hen samen boven de 2 ton mag uitkomen. [Maar wat is dan nu de constructie? Ik begrijp dat Strootman Landschapsarchitecten BV de aanvrager wordt. Één aanvrager, één de-minimis-verklaring, maar dus ook één grens van 2 ton voor het totale project.](#)

[Maar is het denkbaar dat dit project volledig zou kunnen worden opgeknipt in 2 projecten, met 2 verschillende aanvragers \(Strootman / Erisman\)?. Dat zou de haken & ogen rond de 'de-minimis-aanpak' wat eenvoudiger maken \("minder langs de rand"\).](#)

Dan BTW , ik ga ervanuit dat wij het totaal incl BTW betalen, of moet Strootman dat geld via terugvordering "besparen". [Wij betalen incl. BTW.](#)

Ik probeer aan het einde van de dag een ingevulde staassteunformulier en een concept beschikking bij jullie te hebben.

Wie moet ik aangegeven als contactpersonen bij WJZ en FEZ? [Hoef je niet aan te geven, wordt in later stadium doorgegeevne wie het dossier bij WJZ en FEZ behandelen.](#)

Dit gaat natuurlijk niet meer voor kerst/ einde van het jaar lukken.

10.2.e is er veel aan gelegen dat dit z.s.m. doorgaat.

Groet en dank alvast.

10.2.e

---

**Van:** Berno Strootman 10.2.e  
**Verzonden:** woensdag 16 december 2020 09:12  
**Aan:** 10.2.e  
**Onderwerp:** RE: nav vorige mail RE: subsidie-aanvraag Bodem onder Landschap

Dat klopt, omdat ons nu nog niet duidelijk is welke medewerkers we precies nodig zullen hebben. Als dat de zaken onnodig gecompliceerd maakt, kan ik LBI er uithalen.

Groet, Berno

---

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Verzonden:** woensdag 16 december 2020 09:09  
**Aan:** Berno Strootman 10.2.e  
**Onderwerp:** Re: nav vorige mail RE: subsidie-aanvraag Bodem onder Landschap

Ik wacht even af wat de jurist zegt.

Maar wat de rol van lbi vs cml is, wordt me niet duidelijk uit brief en planning.

10.2.e

Op 16 dec. 2020 om 08:50 heeft Berno Strootman 10.2.e het volgende geschreven:

Hoi 10.2.e,

Ik ga ervan uit dat zij namens hun werkgever meedoen. Is dat onhandig vanwege de-minimussteun?

Ik kan ze ook vragen om persoonlijk deel te nemen, als dat beter is.

Ik kan ze ook uit het voorstel halen, althans uit de raming.

Wat maakt het leven nu het makkelijkst?

Groet, Berno

---

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Verzonden:** dinsdag 15 december 2020 10:52  
**Aan:** Berno Strootman 10.2.e  
**cc:** 10.2.e @strootman.net>; 'Erisman, J.W.' 10.2.e  
**Onderwerp:** nav vorige mail RE: subsidie-aanvraag Bodem onder Landschap

Sorry, voor Erisman c.s. is de situatie duidelijk, zij doen namelijk mee vanuit CML, maar hoe zit het met de andere deelnemers?

10.2.e

---

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** dinsdag 15 december 2020 10:46  
**Aan:** 'Berno Strootman' 10.2.e  
**cc:** 10.2.e @strootman.net>; Erisman, J.W. 10.2.e  
**Onderwerp:** RE: subsidie-aanvraag Bodem onder Landschap

Berno

Kun je me aangeven in welke hoedanigheid onderstaande personen deelnemen aan het voorstel?

Jan Willem Erisman en medewerkers: Stikstof, klimaat en landbouw : CML ? Uni Leiden zzpers?

- 10.2.e : Omgevingsrecht zzper? Uni van?

- Krijn Poppe en krijn zzper?

10.2.e (WUR/ WEER): Agrarische economie en wr? Wu Persoonlijk?

plattelandsbeleid

- 10.2.e (WUR): Plantenecologie en Natuurbeheer. Wu? Persoonlijk?

Ik ben overigens bevreesd dat we dadelijk iedereen de deminimis maat moeten nemen. Maar eerst eens weten als welke rechtspersoon ze betrokken zijn.

Dank alvast

10.2.e

---

**Van:** Berno Strootman 10.2.e

**Verzonden:** vrijdag 11 december 2020 12:56

**Aan:** 10.2.e @minlnv.nl>

**cc:** 10.2.e @strootman.net>; Erisman, J.W. 10.2.e

**Onderwerp:** subsidie-aanvraag Bodem onder Landschap

Geachte 10.2.e ,

Hierbij sturen we u onze subsidie-aanvraag voor het project Bodem onder Landschap. De aanvraag is ook per post verzonden naar 10.2.e van LNV.

Hartelijke groet,

Berno Strootman

.....  
<image001.png>

Funenpark 1-D  
1018 AK Amsterdam  
The Netherlands  
Kvk Amsterdam. 34167832

T. +31(0)20 10.2.e

[website](#)  
[linkedin](#)

.....  
Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.



---

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** donderdag 24 december 2020 18:16  
**Aan:** 10.2.e  
**Onderwerp:** RE: doorzetten subsidieaanvraag Strootman

Map stond al op 10.2.e 10.2.g . Heb hem wel schrijfrechten geven.

---

**Van:** Secretariaat Natuur Visserij en Landelijk Gebied (NVLG)  
**Verzonden:** donderdag 24 december 2020 18:15  
**Aan:** 10.2.e @minezk.nl; 10.2.e )  
10.2.e @minInv.nl; Secretariaat Natuur Visserij en Landelijk Gebied 10.2.g @minezk.nl  
**cc:** 10.2.g @minez.nl  
**Onderwerp:** RE: doorzetten subsidieaanvraag Strootman

Im zie dat de map al op 10.2.e staat, heb hem schrijfrechten gegeven.  
Gaat om map: 10.2.g

---

**Van:** 10.2.e @minezk.nl  
**Verzonden:** dinsdag 15 december 2020 15:54  
**Aan:** 10.2.e @minInv.nl; Secretariaat Natuur Visserij en Landelijk Gebied  
10.2.g @minezk.nl  
**cc:** 10.2.g @minez.nl  
**Onderwerp:** Re: doorzetten subsidieaanvraag Strootman

Beste 10.2.e  
Helaas kan ik dit niet doen. Ik heb de autorisatie niet:  
@dames secretariaat NVLG:  
Kan iemand regelen voor 10.2.e ?  
Groet 10.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 15 dec. 2020 om 15:33 heeft 10.2.e @minInv.nl> het volgende geschreven:

Ha 10.2.e kun je de bhm over de subsidieaanvraag van Strootman aan 10.2.e die vandaag binnenkwam, aan mij doorzetten en mij schrijfrechten geven.?  
10.2.e

**Van:** 10.2.e )  
**Verzonden:** vrijdag 8 januari 2021 10:41  
**Aan:** 10.2.e  
**Onderwerp:** RE: Opstart voorstel Bodem onder landschap

10.2.e wat is de stand van zaken mbt bovengenoemd onderwerp?

groet

10.2.e

10.2.e

**Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,  
Directie Strategie, Kennis en Innovatie (SK&I-DG Agro)  
Tel: 06 10.2.e**

Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag | B-Passage 4<sup>e</sup> etage  
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag



**Van:** Berno Strootman 10.2.e  
**Verzonden:** zondag 10 januari 2021 12:44  
**Aan:** 10.2.e  
**CC:** Erisman, J.W.  
**Onderwerp:** subsidie

Hoi 10.2.e,

Ik hoorde je voicemail. Begrijp ik het goed dat het de bedoeling is dat er van alle partijen die meedoen een de-minimusverklaring moet komen? Dat lijkt me erg tijdrovend en ingewikkeld. Kunnen we die partijen niet beter uit de aanvraag halen?

En wat is er precies nodig van het CML?

Groet, Berno

---

**Van:** Berno Strootman 10.2.e  
**Verzonden:** maandag 11 januari 2021 20:18  
**Aan:** 10.2.e  
**Onderwerp:** de-minimus

Hoi 10.2.e,

Wil je me svp het formulier voor de de-minumusverklaring toesturen? Dan vraag ik de heren die in te vullen.

En ik ontvang graag nog de concept-toekenning om btw-opmerkingen e.a. te laten checken.

Groet, Berno

---

**Van:** Berno Strootman 10.2.e  
**Verzonden:** woensdag 13 januari 2021 19:21  
**Aan:** 10.2.e  
**CC:** Erisman, J.W.; 10.2.e  
**Onderwerp:** de-minimus team  
**Bijlagen:** 20210113 de-minimus Krijn Poppe.pdf; 20210113 de-minimus 10.2.e .pdf

**Categorieën:** Categorie Rood

Dag 10.2.e,

Ik ben even ons team langs geweest, met de volgende conclusies over staatssteun:

- Jan Willem Erisman werkt bij de Universiteit van Leiden, dus die hoeft geen verklaring te leveren.
- 10.2.e werkt bij WER en dat is TO2, dus hoeft ook niet.
- 10.2.e is WUR, hoeft dus ook niet.
- Krijn Poppe en 10.2.e draaien mee als zzp'er. In de bijlage hun verklaringen.

10.2.e 10.2.e van ons bureau. Hij wil graag even contact met degene die bij jullie over btw gaat. Kun je hen s.v.p. met elkaar in contact brengen?

groet, Berno

## Verklaring de-minimissteun

Versie: juli 2016

Wij raden u aan om, voordat u de verklaring invult, eerst de toelichting in de bijlage van dit formulier te lezen.

### Verklaring

Hierbij verklaart ondergetekende, dat aan de hierna genoemde onderneming

**geen de-minimissteun is verleend**

- Over de periode van **1 januari 2018** (begindatum van het belastingjaar gelegen twee jaar vóór de datum van ondertekening van deze verklaring) tot **13 januari 2021** (datum van ondertekening van deze verklaring) is niet eerder de-minimissteun verleend.

**beperkte de-minimissteun is verleend**

- Over de periode van \_\_\_\_\_ (begindatum van het belastingjaar gelegen twee jaar vóór de datum van ondertekening van deze verklaring) tot \_\_\_\_\_ (datum van ondertekening van deze verklaring) is eerder de-minimissteun (in welke vorm of voor welk doel ook) verleend tot een bedrag van in totaal € \_\_\_\_\_

Of deze de-minimissteun al daadwerkelijk is uitbetaald, doet niet terzake. Een kopie van de stukken waaruit het verlenen van de steun blijkt, voegt u bij deze verklaring.

**reeds andere steun voor dezelfde in aanmerking komende kosten is verleend**

- Voor dezelfde in aanmerking komende kosten is al staatssteun verleend tot een bedrag van in totaal € \_\_\_\_\_

Deze staatssteun is verleend op grond van een vrijstellingsverordening, kaderregeling of een besluit van de Commissie d.d. \_\_\_\_\_

Een kopie van de stukken waaruit het verlenen van de staatssteun voor dezelfde in aanmerking komende kosten blijkt, voegt u bij deze verklaring.

**Aldus volledig en naar waarheid ingevuld door:**

10.2.e

(Bedrijfsnaam)

10.2.e

(Inschrijfnummer KvK)

10.2.e

(Naam functionaris en functie)

10.2.e

(Adres onderneming)

10.2.e

(Postcode en plaatsnaam)

13 januari 2021

(datum)

10.2.e

(Handtekening)

## Verklaring de-minimissteun

Versie: juli 2016

Wij raden u aan om, voordat u de verklaring invult, eerst de toelichting in de bijlage van dit formulier te lezen.

### Verklaring

Hierbij verklaart ondergetekende, dat aan de hierna genoemde onderneming

- geen de-minimissteun is verleend**
- Over de periode van \_\_\_\_\_ (begindatum van het belastingjaar gelegen twee jaar vóór de datum van ondertekening van deze verklaring) tot \_\_\_\_\_ (datum van ondertekening van deze verklaring) is niet eerder de-minimissteun verleend.
- beperkte de-minimissteun is verleend**
- Over de periode van \_\_\_\_\_ (begindatum van het belastingjaar gelegen twee jaar vóór de datum van ondertekening van deze verklaring) tot \_\_\_\_\_ (datum van ondertekening van deze verklaring) is eerder de-minimissteun (in welke vorm of voor welk doel ook) verleend tot een bedrag van in totaal € \_\_\_\_\_

Of deze de-minimissteun al daadwerkelijk is uitbetaald, doet niet ter zake. Een kopie van de stukken waaruit het verlenen van de steun blijkt, voegt u bij deze verklaring.

- reeds andere steun voor dezelfde in aanmerking komende kosten is verleend**
- Voor dezelfde in aanmerking komende kosten is al staatssteun verleend tot een bedrag van in totaal € \_\_\_\_\_

Deze staatssteun is verleend op grond van een vrijstellingsverordening, kaderregeling of een besluit van de Commissie d.d. \_\_\_\_\_

Een kopie van de stukken waaruit het verlenen van de staatssteun voor dezelfde in aanmerking komende kosten blijkt, voegt u bij deze verklaring.

Aldus volledig en naar waarheid ingevuld door:

10.2.e

(Bedrijfsnaam)

\_\_\_\_\_ (Inschrijfnummer KvK)

\_\_\_\_ (Naam functionaris en functie)

(Adres onderneming)

\_\_\_\_\_ (Postcode en plaatsnaam)

13/1/2021 (datum) 10.2.e

\_\_\_\_\_ (Handtekening)



---

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** maandag 22 februari 2021 10:24  
**Aan:** 10.2.e )  
**Onderwerp:** RE: Financieel nummer

Ja dank je helemaal goed en duidelijk.

Groet  
10.2.e

-----Oorspronkelijk bericht-----  
Van: 10.2.e @minInv.nl>  
Verzonden: maandag 22 februari 2021 10:18  
Aan: 10.2.e @minInv.nl>  
CC: 10.2.e @minInv.nl>  
Onderwerp: RE: Financieel nummer

Ha 10.2.e,

Het beleidsinstrument is hetgeen 10.2.e al noemde, dus 10.2.g Landelijk Gebied. Het verplichtingnummer wordt door FDA aangemaakt en wordt vervolgens gekoppeld aan het projectnummer. Dat is nu dus nog niet bekend en hoeft niet aan te geven. Is dit voldoende informatie?

Groet,  
10.2.e

-----Oorspronkelijk bericht-----  
Van: 10.2.e @minInv.nl>  
Verzonden: maandag 22 februari 2021 10:12  
Aan: 10.2.e @minInv.nl>  
CC: 10.2.e @minInv.nl>  
Onderwerp: RE: Financieel nummer  
Urgentie: Hoog

Dank, Dat is mooi maar wat is dan het beleidsinstrument en event het verplichtingnummer (of deelt FEZ dat toe?)

10.2.e  
06 10.2.e

-----Oorspronkelijk bericht-----  
Van: 10.2.e @minInv.nl>  
Verzonden: maandag 15 februari 2021 14:40  
Aan: 10.2.e @minInv.nl>  
CC: 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>  
Onderwerp: RE: Financieel nummer

Ha 10.2.e,

Voor dit project is al een projectcode. Dat is 10.2.g

Groet,  
10.2.e

-----Oorspronkelijk bericht-----  
Van: 10.2.e @minInv.nl>  
Verzonden: maandag 15 februari 2021 10:43  
Aan: 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>  
CC: 10.2.e @minInv.nl>  
Onderwerp: RE: Financieel nummer

10.2.e (of doet 10.2.e dit?)

Bijgaande VP moet worden aangegeven tlv budget; 10.2.g Landelijk Gebied Is er al een projectcode, of moet die nog worden aangemaakt voor dit traject?

In het bestedingsplan landelijk gebied staat deze actie op de laatste regel van het stuk dat zat bij de geaccordeerde ramingen door het MTNVLG

Graag reactie naar 10.2.e (zie cc)

Groet

10.2.e

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: 10.2.e

Verzonden: maandag 15 februari 2021 10:37

Aan: 10.2.e @minInv.nl>

Onderwerp: RE: Financieel nummer

Excuus 10.2.e maar ik heb intern navraag, want ik zag niet zo snel waar dit is geraamd in onze instrumenten...wordt vervolgd)

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: 10.2.e @minInv.nl>

Verzonden: maandag 15 februari 2021 09:49

Aan: 10.2.e @minInv.nl>

Onderwerp: Financieel nummer

10.2.e heb je al een financieel code begrotingspost voor mij tbv de subsidie van het Strootman erisman project?

Het gaat om Max 200.000 incl btw.

Dank je

10.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPhone



---

**Van:** 10.2.e )  
**Verzonden:** dinsdag 2 maart 2021 09:40  
**Aan:** 10.2.e  
**Onderwerp:** RE: DOMUS-10.2.g -v2-  
toekenning\_subsidie\_Strootman\_Landschapsarchitecten\_nieuwe\_zonering\_Nederland

Beste 10.2.e

Ik heb gisteren met 10.2.e en met 10.2.e gesproken over dit dossier. Op een aantal punten voldoet het dossier nog niet aan de staatssteun- en subsidie-vereisten. Het is het handigst als we het even telefonisch doorspreken. Bel je me dan wanneer het jou schikt? Graag!

Grt 10.2.e

---

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Verzonden:** vrijdag 26 februari 2021 15:33  
**Aan:** 10.2.e @minezk.nl>  
**Onderwerp:** DOMUS10.2.g -  
toekenning\_subsidie\_Strootman\_Landschapsarchitecten\_nieuwe\_zonering\_Nederland  
**Urgentie:** Hoog

Dag 10.2.e

Ik zou nog een aangepaste beschikkingstekst aanleveren. Uitgaande van een samenwerkingsverband, heb ik er het volgende van gemaakt.

Ik heb ook nog steeds onduidelijkheid over die BTW incl./ excl. bedragen, maar ik ga er vanuit dat FEZ me daar uitsluitend over kan geven en dat ik dat als dan aanpas.

Als jullie zeggen dat het uitgaan van een samenwerkingsverband op deze wijze me deze tekst akkoord is pas ik daar ook de rest van documenten op aan.

Groet

10.2.e

---

**Van:** Berno Strootman 10.2.e  
**Verzonden:** vrijdag 5 maart 2021 19:15  
**Aan:** 10.2.e  
**CC:** 10.2.e  
**Onderwerp:** RE: subsidie

Hoi 10.2.e

Moeten we nog iets doen voor de subsidietoekenning?

Groet, Berno

---

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Verzonden:** donderdag 25 februari 2021 18:11  
**Aan:** Berno Strootman 10.2.e  
**Onderwerp:** Re: subsidie

Ik bel morgen even met je, ik heb net met de jurist gesproken. Ik moet iets veranderen maar dan kan hij morgen door naar financiële zaken voor betaling etc.

10.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 25 feb. 2021 om 17:56 heeft Berno Strootman 10.2.e het volgende geschreven:

Ha 10.2.e

Buiten reikwijdte verzoek

Is er al nieuws over de subsidie voor ons project 'Bodem onder landschap' en weet je al wanneer we de beschikking kunnen verwachten? We worden een beetje zenuwachtig omdat we al flink aan het werk zijn...

Groet, Berno

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

---

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** dinsdag 16 maart 2021 15:33  
**Aan:** 10.2.e  
**CC:** 10.2.e  
**Onderwerp:** FW: subsidie Strootman  
**Bijlagen:** DOMUS-10.2.g  
toekenning\_subsidie\_Strootman\_Landschapsarchitecten\_nieuwe\_zonering\_Nederland.docx;  
DOMUS10.2.g \_aanvraag\_Incidentele\_Subsidie\_Strootman\_Zonering.docx;  
DOMUS10.2.g -  
Aanvraag\_Strootman\_Landschapsarchitecten\_BV\_voor\_subsidie\_tbv\_onderzoek\_Naar\_een\_nieuwe  
\_zonering\_van\_Nederland.pdf; DOMUS-10.2.g \_Strootman\_Verklaring\_de-  
minimussteun\_pdf.pdf; DOMUS-10.2.g  
\_Staatssteunanalyse\_project\_Strootman\_Bodem\_zonering\_.docx

**Urgentie:** Hoog

Beste 10.2.e .  
Ik zie dat 10.2.e tot 18 maart afwezig is. Zou jij misschien kunnen kijken naar de aangepaste tekst voor de concept beschikking (en bijbehorende stukken) en hem dan hopelijk accorderen om door te zetten naar FEZ? Anders zijn we dadelijk weer 2 dagen verder of zelfs over het weekend heen getild.

Ik heb de tekst aangepast op het verzoek van 10.2.e (jullie) en Strootman als subsidieontvanger benoemd die vervolgens op onderdelen derden inschakelt. Alles onder een de-minimis aanpak.

Groet en alvast bedankt

10.2.e  
06 10.2.e

---

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** dinsdag 16 maart 2021 15:21  
**Aan:** 10.2.e @minezk.nl>  
**cc:** 10.2.e @minezk.nl>  
**Onderwerp:** subsidie Strootman

Beste 10.2.e  
Hierbij dan de aangepaste concept beschikking voor de subsidie aan Strootman voor zonering. Nu ingericht op Strootman als subsidieontvanger. Hopelijk kan hij zo dan door naar FEZ.

Dank alvast en groet 10.2.e  
06 10.2.e



# FORMAT Beleidsdirecties aanvraag Incidentele Subsidies EZK/LNV-kerndepartement (in te vullen door beleidsmedewerker)

DOMUS 10.2.g

Directie:...SK&I (voor NVLG)  
Beleidsmedewerker:.....10.2.e (SK&I)

Bedrag subsidie: €.....200.000,- incl. BTW

Beleidsinstrument: 10.2.g Landelijk Gebied projectnr. 10.2.g .....

**Naam, adres-en bankgegevens subsidieontvanger:**  
Strootman landschapsarchitecten  
Funenpark 1-D  
1018 AK Amsterdam / NL  
www.strootman.net  
10.2.e @strootman.net  
10.2.e

**Onderwerp: subsidieverlening ten behoeve van Bodem onder landschap naar een nieuwe zonering voor het landelijk gebied.....**

## VRAGEN BIJ CONCEPT SUBSIDIEVERLENING

### Doelmatigheid:

Geef onderstaand in het kort aan hoe deze subsidie bijdraagt aan de doelstellingen uit de LNV-begroting. Het gesubsidieerde project stelt voor om een nieuwe zonering voor Nederland op doordachte wijze te ontwikkelen onder andere door aan te sluiten bij de bodem.  
De kern van het hier relevante LNV beleid is het beschermen, versterken en duurzaam benutten van de natuur en biodiversiteit, mede in relatie tot de klimaat-, en stikstofdoelstellingen. Dit gebeurt onder meer door gebiedsgericht werken, waarbij het de LNV-opgaven in onderlinge samenhang met andere maatschappelijke en regionale opgaven optimaal oppakt om te komen tot een optimale versterking van de brede welvaart. Ook neemt dit beleid bodemdaling in het landelijke gebied in relatie tot landbouw, natuur en biodiversiteit mee en de vitaliteit van het platteland in brede zin en landbouw als onderdeel van het Klimaatakkoord. Het project helpt om met voorstellen voor zonering invulling aan onder andere het natuur-, stikstof- klimaat en landbouwbeleid te geven.

### Rechtmatigheid:

Hoe zijn de begrote subsidiabele kosten (tarieven, uren en overige kosten) beoordeeld op aannemelijkheid/redelijkheid? Waren de kosten door:

- 1) de subsidieaanvrager gedetailleerd onderbouwd met p x q
- 2) of hebben de tarieven een wettelijke basis (graag brondocument bijvoegen).

**Aangeven wat hierop van toepassing is: 1)** Ja de subsidiabele kosten zijn beoordeeld op de gedetailleerde onderbouwing. Er is een aannemelijke begroting bijgevoegd met een p x q. Het betreft inzet van hoog gekwalificeerde krachten. Hoogleraren en een voormalig rijksadviseur. De uurtarieven sluiten daarop aan. De hoog gekwalificeerde inzet past bij de complexiteit van de opgave die ze zich stellen.

### Misbruik en oneigenlijk gebruik:

Toelichting: subsidies mogen alleen worden verstrekt als het risico op misbruik of oneigenlijk gebruik als laag/aanvaardbaar wordt ingeschat. Bijvoorbeeld op basis van goede ervaringen uit het verleden.

Door beleidsmedewerker aan te geven waarom het risico als <laag> wordt ingeschat: .....laag  
Het betreft personen/bedrijven waarmee LNV op allerlei wijzen al langer contacten onderhoudt en die ook maatschappelijk als betrouwbaar te boek staan; bijv. de voormalig rijksadviseur voor de leefomgeving Strootman en als derden ingehuurd een voormalig Chief science officer (Poppe) en (voormalig) hoogleraren (10.2.e en Erisman)....

**Ter informatie voor beleidsmedewerker:**

Belangrijk aspect bij het minimaliseren van misbruik en oneigenlijk gebruik van subsidies, is het registreren van fraudes met subsidies door begunstigen. Dit frauderegister wordt bijgehouden door RVO en kan ook door het Kerndepartement worden gebruikt.

Vanwege privacyregelgeving is één medewerker van het FDA aangewezen om, als de beleidsdirectie daarom vraagt, informatie in te winnen bij de contactpersoon van het frauderegister. Met name bij nieuwe aanvragers van incidentele subsidies, is deze toets relevant zijn. Echter ook bij lopende subsidies bestaat deze mogelijkheid voor toetsing met het frauderegister voor zowel beleidsmedewerkers als voor medewerkers van het FDA zelf. Bij het FDA is 10.2.e 10.2.e .

(Voor meer informatie wordt verwezen naar het Rijksportaal EZK/LNV -> Financieel-> financieel management -> risicomangement -> M&O-beleid.)

**Staatssteun:** Staatssteunanalyse bijgevoegd.

Indien van toepassing: De-minimisverklaring bijgevoegd.

Indien medefinanciers: toezegging budget of overboeking bijvoegen.

**Staatssteunanalyse "Bodem onder landschap" (Strootman Landschapsarchitecten)**

Dit format dient te worden gebruikt voor de staatssteunanalyse. De definitieve analyse wordt in Domus geregistreerd en voor medeparaaf voorgelegd aan WJZ en FEZ door de behandelend beleidsmedewerker/dossierhouder. Je kunt het formulier ook gebruiken voor de staatssteunanalyse van een (nieuwe of wijziging van een) wet- of regeling.

**1. Betrokkenen**

Betrokken beleidsdirectie:	Directie SK&I en DG NVLG
Behandelend beleidsmedewerker/dossierhouder:	10.2.e (SK&I)
Staatssteuncoördinator beleidsdirectie of DG:	10.2.e / DG NVLG
WJZ contactpersoon:	<a href="#">Klik hier om tekst in te voeren.</a>
FEZ contactpersoon:	<a href="#">Klik hier om tekst in te voeren.</a>

Kijk voor de volgende vragen in onderdeel I van de Toelichting bij de Staatssteunanalyse.

**2. Formuleren beleidswens**

Titel project of wet- of regelgeving:	Bodem onder landschap, een nieuwe zonering voor Nederland
Aanvrager(s) / Penvoerder of begunstigen van de wet- regelgeving:	Strootman Landschapsarchitecten
Indieningsdatum van het project:	15 december 2020
Looptijd van – tot en met –:	15 december 2020 tot en met 15 juli 2021
Projectkosten (of subsidiabele kosten bij een wet- of regeling):	200.000 Euro
Gevraagde subsidie van het project:	200.000 Euro

Toelichting: LNV wil dit voorstel subsidiëren omdat het project helpt om met voorstellen voor zonering invulling aan onder andere het natuur-, stikstof- klimaat en landbouwbeleid te geven binnen het kader van het beleid van het ministerie van LNV. De kern van dit beleid is het beschermen, versterken en duurzaam benutten van de natuur en biodiversiteit, mede in relatie tot de klimaat-, en stikstofdoelstellingen. Dit gebeurt onder meer door gebiedsgericht werken, waarbij het de LNV-opgaven in onderlinge samenhang met andere maatschappelijke en regionale opgaven optimaal oppakt om te komen tot een optimale versterking van de brede welvaart.

De aanvrager draagt niet financieel of in nature bij aan het project.

### 3. Samenvatting staatssteunanalyse

Naam aanvrager subsidie	Type organisatie: KMO, grote onderneming of onderzoeksorganisatie	Gevraagde subsidie (€)	Welk % is subsidie van totale kosten	Artikelnummer en steunkader	Steunintensiteit (%)
Strootman	MKB	200.000	100	de-minimissteun	n.v.t.
Als volgt te verdelen:					

#### Toelichting:

Op het eerste niveau is er sprake van staatssteun, op het tweede niet, omdat daar sprake is van marktconforme inhuur.

Op het derde niveau is er wel sprake van staatssteun, maar die is niet te kwantificeren.

Strootman Landschapsarchitecten huurt derden in (tweede niveau) voor de uitvoering van het project, te weten de Wageningen UR, Wageningen Research, Krijn Poppe Advies, Legal Advice for Nature en het CML van de Universiteit Leiden..

De bijdrage aan Strootman Landschapsarchitecten kan geoorloofd verleend worden onder de voorwaarden van de de-minimisverordening (Verordening (EG) Nr. 1407/2013, PbEU 2013, L352). Strootman BV heeft inmiddels de de-minimisverklaring afgegeven.

### 4. Analyse

a) Criteria wel/niet staatssteun

*Kijk voor deze criteria in Onderdeel I, punt 4 van de Toelichting bij de Staatssteunanalyse.*

Er is alleen sprake van staatssteun indien voldaan wordt aan alle navolgende criteria:

1. De steun is bekostigd met overheidsmiddelen.

#### **JA**, toelichting

Het betreft een subsidie vanuit LNV van € 200.000 voor activiteiten gericht op het beschermen, versterken en duurzaam benutten van de natuur en biodiversiteit, mede in relatie tot de klimaat-, en stikstofdoelstellingen, onder meer door gebiedsgericht werken, waarbij het de LNV-opgaven in onderlinge samenhang met andere maatschappelijke en regionale opgaven optimaal oppakt om te komen tot een optimale versterking van de brede welvaart.

De looptijd van het project is van 15 december 2020 tot en met 15 juli 2021.

Activiteiten zijn (kosten in Euro excl. BTW):

- Voorbereiding
- Beschrijving situatie
- Doelstellingen in kaart brengen
- Benoeming uitdaging en analyse oorzaken
- Verkenning integrale oplossingsrichtingen
- Rapportage

€	10.1.c
€	
€	
€	
€	
€	



Totaal 166.300 excl. BTW; € 200.000,- incl. BTW  
Er worden derden ingehuurd.

2. De steun gaat naar een onderneming.

**JA**, toelichting: de steun gaat naar: niveau 1: Strootman is de indiener van dit project, Hij huurt voor de uitvoering derden in. **JA** Op niveau 2 is er ook sprake van ondernemingen namelijk: de Wageningen UR, Wageningen Research, Krijn Poppe Advies, Legal Advice for Nature en het CML van de Universiteit Leiden. Deze worden marktconform ingehuurd en er is zo geen sprake van staatssteun. Op het derde niveau is er sprake van de samenleving, de overheden en anderen in het algemeen belanghebbend bij de ontwikkelde resultaten. De directe aanvrager is een onderneming, een MKB ingeschreven in de KvK, de derden ingehuurd voor het voorgestelde project zijn universiteiten, onderzoeksinstituten en twee ZZP-ers.

Allen bieden diensten aan op een markt.

3. De onderneming heeft door de steun een voordeel (de wijze van steun is uitgewerkt onder vraag 1) die de onderneming niet langs normale commerciële weg zou hebben verkregen.

**Ja**, toelichting: De onderneming op niveau 1 verkrijgt subsidie voor een activiteit die ze wil verrichten. En zonder deze subsidie van LNV zou het project niet uitgevoerd kunnen worden. **Ja** Op niveau 2 is er ook sprake van ondernemingen. Deze worden marktconform ingehuurd en genieten daarbij een voordeel, dat niet zou bestaan als de onderneming niveau 1 niet gesubsidieerd zou worden. Op het derde niveau is er sprake van de samenleving, de overheden en anderen in het algemeen belanghebbend bij de ontwikkelde resultaten.

4. Het voordeel is selectief.

**Ja**, toelichting: Zowel de aanvrager als achterliggende partijen hebben selectief voordeel, omdat alleen de partijen/organisaties die deelnemen aan het project profiteren van de subsidie. Overigens zullen de resultaten wel breed verspreid en gepubliceerd worden op een website/websites voor iedereen toegankelijk.

5. Het voordeel vervalst (potentieel) de concurrentie en heeft mogelijk invloed op de handel tussen landen in de interne Europese markt.

**Ja**, toelichting: Het voordeel vervalst (potentieel) de concurrentie omdat ook andere partijen dit project zouden kunnen uitvoeren.

## **5. Conclusie en opvolging**

Op het eerste niveau is **er sprake van staatssteun**, op het tweede eveneens, maar daar is sprake is van marktconforme inhuur.

Op het derde niveau is er wel sprake van staatssteun, maar die is niet te kwantificeren. De bijdrage aan Strootman Landschapsarchitecten kan geoorloofd verleend worden onder de voorwaarden van de de-minimisverordening (Verordening (EG) Nr. 1407/2013, PbEU 2013, L352). Strootman Landschapsarchitecten heeft inmiddels de de-minimisverklaring afgegeven.

*Kijk voor het invullen van de rest van het formulier in onderdeel II van de Toelichting bij de Staatssteunanalyse.*

Indien er sprake is van Staatssteun zal er eerst gekeken moeten worden of er sprake is van:

- a. Vrijstelling van melding
- b. Melden bij de Europese Commissie

## **6. Risico analyse**

Op basis van op relevante informatie gemaakte risicoanalyse, schat ik het risico van misbruik of oneigenlijk gebruik in op laag.

## **7. Checklist indien er sprake is van Staatssteun.**

Deze lijst is niet uitputtend, uit een vrijstellingsverordening of een staatssteunkader kan volgen dat er nog aan andere vereisten moet worden voldaan of nog andere stukken in het dossier aanwezig moeten zijn. Indien er meerdere deelnemers/aanvragers zijn, dienen de vragen voor alle deelnemers behandeld te worden. Er hoeven in dat geval geen meerdere checklisten gemaakt te worden; het kan zijn dat er dan echter wél meerdere KMO verklaringen of de-minimisverklaringen in het dossier aanwezig moeten zijn.

*Kijk voor informatie of deze checklist in het onderdeel "Wat verder nog van belang is bij staatssteun" van de Toelichting bij de Staatssteunanalyse.*

- Zijn de opgevoerde kosten in de begroting subsidiabel onder de gebruikte vrijstellingsverordening of staatssteunkader? **Ja**
- Is er sprake van stimulerend effect? **Ja**
- Is er sprake van een onderneming in moeilijkheden? **Nee**
- Is er sprake van een bevel tot terugvordering onrechtmatige staatssteun? **Nee**
- Is er sprake van een KMO? **Ja**
- Zo ja, is er een KMO verklaring in het dossier? **Nee**
- Blijft het bedrag onder eventueel geldende aanmeldingsdrempels? **Ja**
- Blijft het bedrag onder eventueel geldende maximale steunintensiteit van de gebruikte vrijstellingsverordening of staatssteunkader? **Ja**
- Is er, indien van toepassing, een de-minimisverklaring in het dossier? **Ja**
- Is er sprake van cumulatie? **Nee**
- Is er de publicatieplicht? **Nee**
- Moet er worden kennisgegeven of gemeld in SANI? **Nee**
- Moet er worden gemeld in TAM? **Nee**

---

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** dinsdag 16 maart 2021 15:42  
**Aan:** 10.2.e  
**CC:** 10.2.e )  
**Onderwerp:** RE: subsidie Strootman

Nee zo werkt dat niet.

10.2.e is de behandelend jurist, hij moet er eerst naar kijken.

Die 2 dagen kan het heus nog wel wachten.

In ieder geval moet er nu in de beschikking als voorwaarde worden opgenomen dat de inschakeling van derden gebeurt op transparante wijze en tegen marktconforme tarieven.

Groet,

10.2.e  
10.2.e

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat / Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit  
Directie Wetgeving en Juridische Zaken  
Afdeling Energie en Landbouw  
Bezoekadres: Bezuidenhoutseweg 73 Den Haag  
Correspondentieadres: Postbus 20401, 2500 EK 's Gravenhage  
Email: 10.2.e @minezk.nl  
Tel. 070-10.2.e / 06-10.2.e

---

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Verzonden:** dinsdag 16 maart 2021 15:33  
**Aan:** 10.2.e @minezk.nl>  
**cc:** 10.2.e @minezk.nl>  
**Onderwerp:** FW: subsidie Strootman  
**Urgentie:** Hoog

Beste 10.2.e

Ik zie dat 10.2.e tot 18 maart afwezig is. Zou jij misschien kunnen kijken naar de aangepaste tekst voor de concept beschikking (en bijbehorende stukken) en hem dan hopelijk accorderen om door te zetten naar FEZ? Anders zijn we dadelijk weer 2 dagen verder of zelfs over het weekend heen getild.

Ik heb de tekst aangepast op het verzoek van 10.2.e (jullie) en Strootman als subsidieontvanger benoemd die vervolgens op onderdelen derden inschakelt. Alles onder een de-minimis aanpak.

Groet en alvast bedankt

10.2.e  
06 10.2.e

---

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** dinsdag 16 maart 2021 15:21  
**Aan:** 10.2.e @minezk.nl>  
**cc:** 10.2.e @minezk.nl>  
**Onderwerp:** subsidie Strootman

Beste 10.2.e

Hierbij dan de aangepaste concept beschikking voor de subsidie aan Strootman voor zonering. Nu ingericht op Strootman als subsidieontvanger. Hopelijk kan hij zo dan door naar FEZ.

Dank alvast en groet 10.2.e  
0610.2.e

---

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** maandag 12 april 2021 15:14  
**Aan:** 'Berno Strootman'  
**Onderwerp:** beslissing over uw subsidieaanvraag Nieuwe Zoning  
**Bijlagen:** DOMUS-10.2.g-Digitaal\_ondertekende\_brief\_10.2.g  
\_om\_te\_mailen\_naar\_geadresseerde.PDF

Beste heer Strootman

Hierbij stuur ik u de digitaal ondertekende brief met de beslissing over uw subsidieaanvraag.

Met vriendelijke groeten

10.2.e  
Directie SK&I  
Ministerie van Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit  
06 10.2.e

**Van:** 10.2.e [redacted] namens 10.2.e [redacted]  
**Aan:** 10.2.e [redacted] "Berno Strootman"; "Erisman, J.W."; 10.2.e [redacted]  
**Onderwerp:** Geannuleerd: Bodem onder landschap met B. Strootman, J.W. Erisman, 10.2.e [redacted] en 10.2.e [redacted]  
**Bijlagen:** [RF Bodem onder landschap.msg](#)  
[image001.jpg](#)  
[image003.jpg](#)  
[image002.jpg](#)  
[image003.jpg](#)  
**Prioriteit:** Hoog

---

22-04 – Wegens omzetten naar Teams-vergadering geannuleerd.

25-03 – Op verzoek van 10.2.e [redacted] half uur later. Akkoord door B. Strootman en J. Erisman. – 10.2.e [redacted]

18-03-21 –

Met vriendelijke groet,

10.2.e [redacted]

10.2.e [redacted] 10.2.e [redacted]

10.2.e [redacted]

---

Bureau Management Ondersteuning

---

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV)

Bezuïdenhoutseweg 73 / 2594 AC / DEN HAAG

A Zuid 2e etage BR gang

Postbus 20401 / 2500 EK / DEN HAAG

10.2.g [redacted] @minlv.nl <mailto:10.2.g [redacted]@minlv.nl>

Werkdagen: maandag t/m donderdag

T: 070-10.2.e [redacted]

M: 06-10.2.e [redacted]

<http://www.rijksoverheid.nl/ministeries.van.landbouw.natuur.en.voedselkwaliteit/contact.met.lnv/route>

Als u een bezoek brengt aan het Ministerie, dient u in het bezit te zijn van een geldig legitimatiebewijs

**Van:** 10.2.g  
**Verzonden:** donderdag 18 maart 2021 11:10  
**Aan:** 'Berno Strootman'; Erisman, J.W.  
**CC:** 10.2.e  
**Onderwerp:** RE: Bodem onder landschap

Goedemorgen,

Naar aanleiding van onderstaande terugkoppelingen zullen wij een vergaderverzoek sturen voor 22 april a.s. van 16:00-17:00 uur.

*Met vriendelijke groet,*

10.2.e

10.2.e

*Bureau Management Ondersteuning*



*Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV)*

*Bezuidenhoutseweg 73 / 2594 AC / DEN HAAG*

*A Zuid 2<sup>e</sup> etage BR gang*

*Postbus 20401 / 2500 EK / DEN HAAG*

**10.2.g** @minlnv.nl

*Werkdagen: maandag t/m donderdag*

*T: 070-10.2.e*

*M: 06-10.2.e*

<http://www.rijksoverheid.nl/ministeries.van.landbouw.natuur.en.voedselkwaliteit/contact.met.lnv/route>

**Als u een bezoek brengt aan het Ministerie, dient u in het bezit te zijn van een geldig legitimatiebewijs**

---

**Van:** Berno Strootman  
**Verzonden:** woensdag 17 maart 2021 19:13  
**Aan:** Erisman, J.W. ; 10.2.g  
**cc:** 10.2.e  
**Onderwerp:** RE: Bodem onder landschap

Beste 10.2.e

Ik kan op 22-04 16:00-17:00 uur, de andere opties niet.

Hartelijke groet,

Berno Strootman  
06-10.2.e



---

**Van:** Erisman, J.W. 10.2.e

**Verzonden:** woensdag 17 maart 2021 15:40

**Aan:** 10.2.g

[@minez.nl](mailto:minez.nl)>; Berno Strootman 10.2.e

**cc:** 10.2.e

[@minlnv.nl](mailto:minlnv.nl)>; 10.2.e


[@minlnv.nl](mailto:minlnv.nl)>;

10.2.e

[@minlnv.nl](mailto:minlnv.nl)>

**Onderwerp:** Re: Bodem onder landschap

Reeds openbaar







---

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** woensdag 21 april 2021 16:01  
**Aan:** 10.2.e  
**CC:** 10.2.e  
**Onderwerp:** RE: Aanpak Bodem onder landschap 31082020.pdf

10.2.e ik heb afgelopen maandag kort met Berno en Jan Willem gesproken over hun svz. Ik kan daar enkele woorden over op de mail zetten. Maar volgens mij is het net zo goed als Berno en Jan Willem hun hele verhaal zelf fris van de lever doen. Akkoord?

10.2.e

---

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Verzonden:** woensdag 21 april 2021 15:47  
**Aan:** 10.2.g @minez.nl>  
**cc:** 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e  
10.2.e @minInv.nl>  
**Onderwerp:** Aanpak Bodem onder landschap 31082020.pdf

Hoi 10.2.e ,

Morgen spreekt 10.2.e om 16.30 uur (iav 10.2.e en mij) met Strootman en Erisman over Bodem onder landschap.

Hierbij voor de zekerheid de startnotitie uit 2020.

Bij mijn beste weten praten Strootman en Erisman mondeling bij, dus we kunnen geen verdere voorbereiding voor 10.2.e doen.

Als jullie wel een gespreksnotitie hebben ontvangen, dan die graag doorzetten naar 10.2.e en mij.

Dank en groet,

10.2.e

---

**Van:** 10.2.g  
**Verzonden:** maandag 10 mei 2021 22:02  
**Aan:** 10.2.e  
**CC:** 10.2.g  
**Onderwerp:** RE: afspraak maken van 10.2.e met Erisman, Strootman, 10.2.e en evt 10.2.e

Goedenavond,

Mag ik uitgaan van 45 minuten en digitaal?  
Groet 10.2.e

---

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Verzonden:** maandag 10 mei 2021 21:58  
**Aan:** 10.2.g @minez.nl>  
**Onderwerp:** afspraak maken van 10.2.e met Erisman, Strootman, 10.2.e, en evt 10.2.e  
10.2.e

Dag 10.2.e  
Kun je een afspraak maken voor 10.2.e met JW Erisman, Berno Strootman, 10.2.e, en evt. 10.2.e in de week van 24 mei? Het gaat om presentatie van Zoning Nederland en ik vraag je dit op verzoek van 10.2.e

Hun adressen  
10.2.e  
10.2.e

Alvast bedankt  
10.2.e  
06 10.2.e

---

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** dinsdag 11 mei 2021 09:42  
**Aan:** 'Berno Strootman'  
**Onderwerp:** ik heb de secretaresse aan het werk gezet voor afspraak

ik heb de secretaresse aan het werk gezet voor afspraak.  
We zouden ook daarvoor nog even contact hebben vandaar dat ik ook nog sprak over 18 of 19 mei zoals jij eerder voorstelde.  
Heb je trouwens subsidiegeld 1ste tranche van LNV ontvangen?

10.2.e

---

**Van:** Berno Strootman 10.2.e  
**Verzonden:** dinsdag 11 mei 2021 08:31  
**Aan:** 10.2.e @minInv.nl>  
**CC:** 'Erisman, J.W.' 10.2.e  
**Onderwerp:** RE: ik kan op 18 19 mei voorbespreken

Hoi 10.2.e

10.2.e ken ik niet, maar vind ik prima. 10.2.e vind ik een goed idee.  
Volgens mij gaat 10.2.e een bijeenkomst plannen.

Groet, Berno

---

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Verzonden:** maandag 10 mei 2021 21:54  
**Aan:** Berno Strootman 10.2.e  
**Onderwerp:** ik kan op 18 19 mei voorbespreken

Stuur je een uitnodiging?  
Ik maak afspraak met 10.2.e c.s.

Je vroeg om externe beoordelaars. Wat zou je zeggen van 10.2.e , onze bodem- en landbouwdeskundige en 10.2.e op de planningskant?

10.2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

**Van:** [Berno Strootman](#)  
**Aan:** [Erisman, J.W.](#); 10.2.e  
**Onderwerp:** naar een ontspannen NL - bijpraten met 10.2.e

---

Berno Strootman is inviting you to a scheduled Zoom meeting.

Join Zoom Meeting

<https://us02web.zoom.us/j/10.2.g>

Meeting ID: 10.2.g

Passcode: 120860

One tap mobile

10.2.e Netherlands

10.2.e Netherlands

Dial by your location

+31 20 241 0288 Netherlands

+31 20 794 0854 Netherlands

+31 20 794 6519 Netherlands

+31 20 794 6520 Netherlands

+31 20 794 7345 Netherlands

+31 707 006 526 Netherlands

+1 301 715 8592 US (Washington DC)

+1 312 626 6799 US (Chicago)

+1 646 558 8656 US (New York)

+1 253 215 8782 US (Tacoma)

+1 346 248 7799 US (Houston)

+1 669 900 9128 US (San Jose)

Meeting ID: 10.2.g

Find your local number: <https://us02web.zoom.us/j/keFyvAXvRY>



**Van:** 10.2.e @strootman.net>  
**Verzonden:** donderdag 20 mei 2021 13:46  
**Aan:** 10.2.e ; 10.2.e  
**CC:** Berno Strootman; 10.2.e  
**Onderwerp:** kaarten 10.2.e als shapefiles

Beste 10.2.e,

Dank voor de doorgestuurde kaarten van 10.2.e.

Wij zouden graag de volgende kaarten als shapefiles/ gisfiles willen, mochten die beschikbaar zijn:

- 1.1 Droogte
- 1.2 Uitspoelingsgevoeligheid

Daarnaast zagen we in het rapport 'Kiezen én delen' nog een aantal kaarten waarvan we ook graag shapefiles/gisfiles willen (wederom mits beschikbaar):

- Figuur 2 prognose bevolkingsontwikkeling 2018-2050 per gemeente
- Figuur 7 Verzilting
- Figuur 8a en 8b Waterkwaliteit (kan zijn dat dit 1 gecombineerde file is)

Alvast bedankt!

Met vriendelijke groet,

10.2.e

*Ik ben de komende maanden ook te bereiken via Zoom, Microsoft Teams of telefonisch via +31(0)6 10.2.e*



[website](#) en [linkedin](#)

---

**Van:** Berno Strootman 10.2.e  
**Verzonden:** zaterdag 22 mei 2021 09:23  
**Aan:** 10.2.e  
**CC:** Erisman, J.W.  
**Onderwerp:** Naar een ontspannen NL  
**Bijlagen:** 20201208 Ontspannen NL.pdf

Beste 10.2.e

Onderstaande mail is naar een aantal mensen gestuurd die we graag willen laten meelezen.

Een klein clubje waarmee we ook een keer in gesprek willen, en een wat grotere groep die we kritisch willen laten meelezen:

Suggesties zijn natuurlijk welkom.

**Meelees-team/redactieclub**

10.2.e

10.2.e

WNF

10.2.e

10.2.e

10.2.e

**Meelees- team**

10.2.e

10.2.e

10.2.e, onze bodem- en landbouwdeskundige

10.2.e

Kees Veerman

Krijn Poppe

Willem Lageweg

10.2.e

10.2.e

10.2.e

---

**Tekst van de e-mail:**

Jan Willem Erisman 10.2.e en ik doen, met financiële steun, van LNV een studie naar de mogelijkheid om via het ruimtelijke-orderings-spoor een bijdrage te leveren aan het oplossen van het stikstofprobleem, en via de investeringen daarvoor tegelijk oplossingen te vinden voor klimaat, water en andere ruimtelijke opgaven. Wij hebben hierbij als insteek gekozen voor de verplichtingen die Nederland heeft (KRW, Nitraatrichtlijn, VHR, Klimaatwet) als middel om tot een ontspannen Nederland te komen rijk aan biodiversiteit, mooi landschap, kwaliteit lucht, bodem, water, etc. We zijn nu druk aan het schrijven en kaarten en visuals aan het maken.

We willen ons concept-rapport graag laten lezen door een aantal onafhankelijke denkers die goed zijn ingevoerd in de materie en zijn benieuwd naar hun feedback. Daarom aan jou de vraag: wil jij svp ons concept-stuk lezen en van commentaar voorzien? We doen ons best om het rapport kort en bondig te houden. We zijn dan van plan om het stuk op 4 juni naar je te mailen en ontvangen graag uiterlijk op 11 juni je (schriftelijke) feedback.

Zou je dit willen doen, en lukt dat binnen de aangegeven planning?

Hoor/lees graag van je!

Groet,  
Berno

.....



Funenpark 1-D  
1018 AK Amsterdam  
The Netherlands  
Kvk Amsterdam. 34167832

T. +31(0)20-10.2.e

[website](#)

[linkedin](#)

.....



### Inleiding

De ruimtelijke ontwikkeling van Nederland is in 2020 in een cruciale fase gekomen. Door de uitspraak van de Raad van State over de PAS zijn allerlei beoogde ruimtelijke ontwikkelingen tot stilstand gekomen. Er is inmiddels zoveel zand tussen de raderen van de planningsmachine gekomen dat het vanuit diverse invalshoeken zeer wenselijk is om te komen tot een veelomvattend en aantrekkelijk ruimtelijk perspectief voor Nederland voor de lange termijn. Dat vraagt om een fundamentele herziening van een aantal vanzelfsprekendheden in het Nederlandse ruimtelijke beleid. Daarvoor is het nodig om uit te zoomen en denkrimte te nemen. Dat aantrekkelijke perspectief focust primair op de relatie tussen bodem, watersysteem, landbouw, natuur en landschap. Die relatie is immers op dit moment gespannen en leidt tot diverse conflicten en patstellingen.

Momenteel lopen er veel verkenningen die een relatie hebben met de stikstof, platteland en ruimtelijke verkenningen, zoals:

- Motie uit de Kamer om een studiegroep ruimtelijke inrichting in te stellen (Harbers c.s., 18 juni 2020)
- NOVI: Verkenning landelijk gebied
- Studie naar mogelijkheden vanuit regeerakkoord (o.l.v. Harry Paul)
- Ruimtelijke verkenning stikstof
- PBL verkenning gebiedstypologie
- Evaluatie Natura 2000 en diverse daarmee verband houdende onderzoeken (bijv. Natuurwinstplan Grote Wateren, e.d.)

Dit zijn voor een belangrijk deel quick scans die op korte termijn antwoord moeten geven op actuele vragen, en sectorale verkenningen die nog niet bij elkaar worden gebracht in een wervend ruimtelijk perspectief dat op langere termijn goede kansen biedt op het bereiken van beleidsdoelstellingen en het verminderen van spanningen.

Wij zijn van plan om in de zomer 2021, wanneer een nieuw kabinet is aangesteld, resultaten te hebben van een onderzoek naar een *robuust platteland in relatie tot stikstof en klimaat*. Het gaat hierbij om een beeld van de ruimtelijke inrichting van Nederland voor het jaar 2030 en 2050. Essentieel daarbij is ook om aan te geven hoe dat eindbeeld te realiseren is, wat er voor nodig is en met wie (transitiestrategie). Het gaat daarbij niet om een heel proces met de partijen, maar het schetsen van hoe zo'n traject er uit zou kunnen zien en de mate van te verwachten succes.

### Bestaande voorstellen

Het ruimtelijke ordeningsvraagstuk in Nederland is groot, gezien de vele claims op ruimte: wonen, werken, recreëren, natuur, landbouw, infrastructuur, etc. Landbouw is nog steeds de grootste landgebruiker en beheert zo'n 66% van het Nederlandse landoppervlak. In de loop der jaren is de landbouw geïntensiveerd met een enorm negatief effect op natuur, milieu en landschap. Er zijn verschillende voorstellen gedaan om vanuit de ruimtelijke ordening een bijdrage te leveren aan oplossingen voor de stikstofproblematiek, klimaat, biodiversiteit, landschap, natuur-, bodem-, water- en luchtkwaliteit (vanaf hier: de leefomgevingkwaliteit). Recent heeft de EU haar Green deal gelanceerd met daarin de biodiversiteit- en Farm2Fork strategie die ook van invloed gaan zijn op de ruimtelijke ordening in Nederland.

Denk aan de adviezen van de Commissie Remkes en de NOVI-brief van 11 september dit jaar.

De *commissie Remkes* stelt dat ruimtelijk beleid kan bijdragen aan de reductie van de emissies van stikstof en tegelijkertijd kan zorgen voor afname van broeikasgassen en gewasbeschermingsmiddelen. De commissie stelt een ruimtelijke zonering voor, waarbij een driedeling wordt gehanteerd:

- natuur (groen);
- duurzame hoogproductieve landbouw (rood)
- en daartussen liggende gebieden met een breed scala van verdienmodellen en een multifunctionele inrichting voor landschapsbeleving, recreatie en wonen in combinatie met daarop aangepaste cultuurlandschap bepalende natuur en natuurinclusieve landbouw (oranje).

Daarnaast adviseert de commissie het ontwikkelen van nieuwe, ecologisch waardevolle gebieden “die niet tot de Europese verplichtingen worden gerekend, maar die wel passen bij de unieke Nederlandse natuur en die de robuustheid en vitaliteit van de biodiversiteit in Nederland kunnen versterken.”

De commissie stelt voor om het stikstofvraagstuk te bezien “vanuit het bredere perspectief en in samenhang met de grote opgaven die aan de orde zijn, te weten: de transitie van de landbouw, de opgave van waterbeheersing en -berging, klimaatadaptatie, de transitie naar duurzame energie en behoud van de kwaliteit

van de leefomgeving. Het herstel van de biodiversiteit is een opgave van vergelijkbare omvang. Er is een integraal ontwerp nodig waarbij een brede benadering van natuur wordt gehanteerd.”

In de *NOVI*-brief van 23 april van dit jaar stelt het kabinet dat de oplopende druk op de fysieke leefomgeving vraagt om scherpe en fundamentele keuzes en meer regie vanuit het Rijk om richting te geven aan de toekomstige fysieke leefomgeving van Nederland. Het kabinet kiest o.a. voor het maken van een lange termijn aanpak voor het landelijk gebied, met aandacht voor robuuste natuur, bufferzones rond Natura 2000-gebieden en ruimte voor agrarische functies in de voor landbouw goed geschikte gebieden, alsmede het aanpakken van bodemdaling en het uitbreiden van het areaal bos in Nederland met 10%. Het is voorts bij alle keuzes belangrijk om kwaliteit van ons landschap (naast ruimtelijke kwaliteit ook veiligheid, gezondheid, milieu en natuur) en de robuustheid van ons water- en bodemsysteem als belangrijke voorwaarden mee te wegen. In de ontwerp-*NOVI* worden drie afwegingsprincipes gehanteerd die heel relevant zijn voor het nadenken over de toekomst van het landelijk gebied:

1. Combinaties van functies gaan voor enkelvoudige functies;
2. Kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal;
3. Afwentelen wordt voorkomen.

### **Doel en aanpak**

Mede op basis van de handreikingen in deze stukken zullen wij een *visie ontwikkelen op een robuust landelijk gebied voor de lange termijn*. Die visie schetst mogelijkheden voor het onder optimale omstandigheden produceren van voedsel en tegelijkertijd het minimaliseren van de negatieve impact op het milieu en de natuur, het in sterke mate vergroten van biodiversiteit en landschapskwaliteit, het robuuster maken van natuurgebieden en het opvangen van de gevolgen van klimaatverandering.

Dat kan worden bereikt door veel sterker dan nu in te zetten op een zonerings van het landelijk gebied, met bodem-, water- en landschapskwaliteit als ordenend principe. Dat vormt ook de basis voor een natuurinclusieve c.q. landschapsinclusieve landbouw. De bodem bepaalt dan het meest geëigende grondgebruik: natuur, akkerbouw of grasland of combinaties daarvan en is de basis voor natuurinclusieve landbouw. De bodemlandschapscombinatie bepaalt het type landschapselementen en hoe deze het best zijn in te zetten. Beheer van bodem en landschapselementen vanuit optimale kwaliteit en productie bepaalt welke rotaties er het beste kunnen plaats hebben, hoe de functionele agrobiodiversiteit kwalitatief wordt onderhouden en wat het systeem levert aan (diverse) producten. Aanvoer en beheer van organische stof in combinatie met grondbewerking en watermanagement zorgen voor optimale opbrengsten, bodemvruchtbaarheid en koolstofvastlegging. Door op deze manier slimmer gebruik te maken van natuurlijke processen worden meerdere doelen bereikt: grote diversiteit aan voedselproductie, hoge biodiversiteit, lage belasting van het milieu en een aantrekkelijk landschap. Uitgangspunt daarbij is dat er geen chemie wordt gebruikt, tenzij als veilige aanvulling of voor herstel van evenwicht als dit op natuurlijke wijze (nog) niet lukt. Landschapsinclusieve landbouw start daarmee biologisch, met de extra stap dat het passend moet zijn binnen de bodemlandschapscombinatie. Het eindigt, indien noodzakelijk, biologisch maar dat is geen voorwaarde.

Wij stellen de volgende aanpak voor om tot een voorstel te komen dat de discussie over een mogelijke ruimtelijke ordeningsaanpak kan voeden, zoveel mogelijk gebaseerd op feitelijkheden:

1. in kaart brengen van doelstellingen ten aanzien van de hierboven geïdentificeerde componenten van de leefomgevingskwaliteit van het landelijk gebied op grond van het bestaande recht en beleid;
2. beschrijving van de bestaande situatie ten aanzien van deze componenten en hun ruimtelijke samenhang;
3. benoeming van belangrijkste beleidsuitdagingen en spanningen door een vergelijking tussen de beschreven doelstellingen en de bestaande situatie (1. en 2.), alsmede een analyse van de belangrijkste oorzaken;
4. gefundeerd op deze drie stappen: verkenning van integrale oplossingsrichtingen ten behoeve van een robuuste ruimtelijke ordening van het Nederlandse landelijke gebied voor 2030 met doorkijk naar 2050.

Meer in detail zijn de volgende activiteiten en aannames voorzien:

- Maken van een gecombineerde kaart van landschapstypen (RCE) en deelwatersystemen in Nederland.
- Natura2000-gebieden op kaart.
- Evaluatie van de NNN: waar ontbreken schakels? Wat is er gesneuveld sinds 1990 en kan niet worden gemist voor een robuuste ecologische hoofdstructuur? Hoe kijken we nu aan tegen de robuuste verbindingen?
- Bossenstrategie: waar komt de 37.000 ha. nieuw bos?
- Nationale Parken nieuwe stijl: waar liggen ze, welke bufferzones zijn logisch?
- Samenstellen van de doelstellingen die er nu al zijn t.a.v. de leefomgevingskwaliteit. Het betreft de Europese richtlijnen, nationale en regionale doelen. Daarnaast wordt

een voorstel gedaan voor die onderdelen van de leefomgevingkwaliteit waar nog geen doelen voor zijn, denk aan niet Europees beschermde biodiversiteit of landschap. Deze worden ingetekend in de kaart.

- Voor potentiële oplossingsrichtingen houden wij de volgende uitgangspunten aan;
  - o De bodemkwaliteit in relatie tot landschap en hydrologie als basiskaart voor de natuur en landbouw
  - o De Natura2000gebieden met de habitats en KDWS blijven gehandhaafd
  - o De EHS wordt in eerste instantie geheel gehandhaafd, maar als het mogelijkheden biedt om delen van de EHS elders met betere kwaliteit en met ruimte voor bijvoorbeeld de landbouw te realiseren dan wordt dat als optie verkend.
  - o Stedelijke omgeving en infrastructuur blijft zoals voorzien in 2030
  - o De nadruk op de ruimtelijke aspecten van natuur en landbouw in relatie tot de stikstof- en klimaatopgave.
- Vaststellen waar in Nederland het agrarisch landgebruik afwijkt van de passende landbouw qua bodem, landschap en hydrologische omstandigheden en wat voor klimaat, milieu en biodiversiteit winst het zou opleveren als op die gronden beter passende landbouw uitgevoerd zou worden en wat voor type beheer passend zou zijn.
- Zoeken naar een slimmere zonering van grondgebruik die beter aansluit bij de eigenschappen en mogelijkheden van het natuurlijk systeem (natuurinclusiviteit, leidt tot hogere opbrengsten, met minder kunstgrepen, een lagere milieubelasting, hogere biodiversiteit en een aantrekkelijker landschap). Hier valt ook mogelijke vergroting areaal natuurgebieden onder als optie en ook het ruimtelijk kijken naar potentie voor natuurherstel en nieuwe natuurwaarden t.b.v. realisatie natuurdoelen. Daarbij zou dan ook veel beter dan nu het geval is rekening gehouden kunnen worden met klimaatveranderingsgevolgen.
- Bepalen of vanuit bodem – landschap – hydrologie, de vereiste instandhoudingsdoelen en andere maatschappelijke doelen de ruimtelijke configuratie op een andere manier vormgegeven zou kunnen worden, waar dat effectief is en waar andere maatregelen genomen moeten worden. Dit is naast een nationale ook een regionale zoektocht naar een robuust natuur- en landbouwsysteem waarbij doelen eerder worden gehaald, op termijn minder spanning bestaat met menselijke activiteiten en de natuur in zekere mate kan omgaan met negatieve gevolgen van klimaatverandering.
- Maken van een inschatting van de kosten en baten. Bij de baten wordt vooral ook gekeken naar de maatschappelijke baten zoals koolstofvastlegging, biodiversiteit, waterkwaliteit, vitaal platteland, beheer, etc., maar ook naar de kansen voor de landbouw en andere sectoren.

**Beoogd resultaat:**

Beeldende rapportage met daarin in ieder geval:

- overzicht van doelstellingen voor een groot aantal componenten van de leefomgevingskwaliteit van het landelijk gebied op grond van het bestaande recht en beleid;
- beschrijving van de bestaande situatie ten aanzien van deze componenten en hun ruimtelijke samenhang;
- overzicht van de belangrijkste beleidsuitdagingen en spanningen door een vergelijking tussen de beschreven doelstellingen en de bestaande situatie (1. en 2.), alsmede een analyse van de belangrijkste oorzaken;
- integrale oplossingsrichtingen voor een robuuste ruimtelijke ordening van het Nederlandse landelijke gebied voor 2030 met doorkijk naar 2050.

**Planning**

Start: januari 2021. Oplevering: uiterlijk 15 juli 2021.



**Van:** Berno Strootman 10.2.e  
**Verzonden:** zaterdag 22 mei 2021 14:25  
**Aan:** 10.2.e  
**CC:** 10.2.e); Erisman, J.W.  
**Onderwerp:** RE: Naar een ontspannen NL

Dag 10.2.e

Dank voor het stuk dat je meestuurde en voor je info over het tienjarig (!) programma Integraal Aanpakken. We sturen het stuk rond 4 juni toe.

Hartelijke groet,

Berno Strootman

---

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Verzonden:** zaterdag 22 mei 2021 11:51  
**Aan:** Berno Strootman 10.2.e  
**CC:** 10.2.e @minInv.nl>; Erisman, J.W. 10.2.e  
**Onderwerp:** RE: Naar een ontspannen NL

Berno, ik ga het lezen en kom met een reactie. Bijgevoegd een aardig stuk om te lezen en bij jullie wellicht niet bekend.

In elk geval spreekt de benadering om bij bodem- en watersysteem te beginnen me al jaren aan. Ik zie de luchtkwaliteit die daar annex aan is, ook la een belangrijk punt die deels afgeleid (door menselijke gedrag en toepassing) en deels eigenstandig (door biologische processen) is. We hebben – als je bijvoorbeeld uitgaat van de melkveehouderij – drie kapitalen: de bodem, het dier en de mens. Een duurzaam Nederland zal van de optimale configuratie tussen die drie afhangen. Uiteindelijk is de transitie de uitkomst van hoe de mens met de twee andere kapitalen omgaat. En inderdaad het is een kwestie van het optimale doen op de gegeven plek. Dus bij Woerden is dat anders dan bij Winterswijk en weer anders dan bij Winschoten (even voor het gemak uitgaande van veen, zand en klei). Dat is een trendbreuk met het Mansholtdenken dat alles overal hetzelfde moet kunnen en waarmee je dus de plek ook naar je hand zet (waar we nu al weer helemaal op terugkomen gelukkig).

In dit kader is het voor jullie wellicht ook interessant om te weten dat er vanuit LNV een tienjarig programma Integraal Aanpakken (vanuit het klimaatbeleid) loopt

<https://www.integraalaanpakken.nl/nl/integraalaanpakken.htm> waarbij we methaan- en ammoniakreductie mogelijk (gaan) maken en tot implementatie te laten leiden. Het gaat om het bieden van handelingsperspectief aan de boer (dus integraal). Daarin is oog voor de grondsoort, maar ook voor het dier-voerspoor met (nog onbenutte) natuurlijke mogelijkheden en beperkingen. Boer/dier/voer/stal/aanwending komen daar bij aan de orde (in die volgorde). De combinatie methaan en ammoniak maakt het extra complex, omdat dit tot nu toe elkaar tegenwerkende zaken zijn. Maar beide moeten gereduceerd onder de randvoorwaarden van biodiversiteit en dierenwelzijn. Vandaar ook aandacht voor kruidenrijk gras en de effecten daarvan.

Al met al zullen – als de zaken goed en in samenhang aangepakt en opgelost worden – een heel aantal andere puzzelstukjes (waaronder het mestaspect met weer de relatie naar water en natuurlijk lucht) op hun plaats vallen en leiden tot (deels) andere oplossingen per gebied.

Dus zo heeft alles weer met alles te maken

Met vriendelijke groet,

10.2.e

10.2.e

Directie Strategie, Kennis en Innovatie

0610.2.e

10.2.e [@minlnv.nl](mailto:10.2.e@minlnv.nl)

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Bezuidenhoutseweg 73

B-passage 4<sup>e</sup> verdieping

Postbus 20401

2500 EK Den Haag

---

Van: Berno Strootman 10.2.e

Verzonden: zaterdag 22 mei 2021 09:38

Aan: 10.2.e [@minlnv.nl](mailto:10.2.e@minlnv.nl)>

cc: 10.2.e [@minlnv.nl](mailto:10.2.e@minlnv.nl)>; Erisman, J.W. 10.2.e

Onderwerp: Naar een ontspannen NL

Geachte 10.2.e

Jan Willem Erisman 10.2.e en ik doen met financiële steun van LNV een studie naar de mogelijkheid om via het ruimtelijke-orderings-spoor een bijdrage te leveren aan het oplossen van het stikstofprobleem, en via de investeringen daarvoor tegelijk oplossingen te vinden voor klimaat, water en andere ruimtelijke opgaven. Wij kiezen hierbij als insteek voor de verplichtingen die Nederland heeft (KRW, Nitraatrichtlijn, VHR, Klimaatwet) als middel om tot een ontspannen Nederland te komen rijk aan biodiversiteit, mooi landschap, kwaliteit lucht, bodem, water, etc. We zijn nu druk aan het schrijven en kaarten en visuals aan het maken.

We willen ons concept-rapport graag laten lezen door een aantal onafhankelijke denkers die goed zijn ingevoerd in de materie en zijn benieuwd naar hun feedback. Uw collega 10.2.e van LNV stelde voor om u daar ook voor te vragen, als bodem- en landbouwdeskundige.

Daarom aan u de vraag: wilt u svp ons concept-stuk lezen en van commentaar voorzien? We doen ons best om het rapport kort en bondig te houden. We zijn dan van plan om het stuk op 4 juni naar u te mailen en ontvangen graag uiterlijk op 11 juni uw (schriftelijke) feedback.

Zou u dit willen doen, en lukt dat binnen de aangegeven planning?

Hoor/lees graag van u.

Hartelijke groet,  
Berno Strootman

.....  
  
Funenpark 1-D  
1018 AK Amsterdam  
The Netherlands  
Kvk Amsterdam. 34167832

T. +31(0)20-10.2.e

[website](#)  
[linkedin](#)

.....



---

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** dinsdag 25 mei 2021 15:26  
**Aan:** 10.2.e )  
**Onderwerp:** Re: Erisman/Strootman

Ha, nee hoor, secretariaat heeft doorgezet.

Tot zo, 10.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 25 mei 2021 om 15:25 heeft 10.2.e @minInv.nl> het volgende geschreven:

Nee. Heb je link naar overleg, of moet ik die ff uit mijn agenda doorzetten naar je?

---

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Verzonden:** dinsdag 25 mei 2021 15:24  
**Aan:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Onderwerp:** Fwd: Erisman/Strootman  
**Ha** 10.2.e  
Zijn hier nog stukken voor? Groet, 10.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Begin doorgestuurd bericht:

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Datum:** 25 mei 2021 om 15:16:58 CEST  
**Aan:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Onderwerp:** Erisman/Strootman

U bent uitgenodigd voor een Teams-vergadering.  
Presentatie van Zonering Nederland met 10.2.e, B. Strootman, J.W. Erisman, 10.2.e  
[https://teams.microsoft.com/l/meetup-join/19%3ameeting\\_NmU4YjJlZjctNDhkMC00ODg0LTk1YmEtMzQwMThkN2I4OTA4%40thread.v2/0?context=%7b%22Tid%22%3a%221321633e-f6b9-44e2-a44f-59b9d264ecb7%22%2c%22Oid%22%3a%221e84ef2d-2c36-4c32-acd0-5b64f7840fe8%22%7d](https://teams.microsoft.com/l/meetup-join/19%3ameeting_NmU4YjJlZjctNDhkMC00ODg0LTk1YmEtMzQwMThkN2I4OTA4%40thread.v2/0?context=%7b%22Tid%22%3a%221321633e-f6b9-44e2-a44f-59b9d264ecb7%22%2c%22Oid%22%3a%221e84ef2d-2c36-4c32-acd0-5b64f7840fe8%22%7d)

Tik op de koppeling of plak deze in een browser om deel te nemen.

---

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** donderdag 3 juni 2021 20:29  
**Aan:** 10.2.g 10.2.e  
**Onderwerp:** FW: Verzetten vervolgggesprek d.d. 18 juni 09:00 uur

Ha 10.2.e,

Ik heb mail even aan jou en 10.2.e gestuurd; wil je met haar de afspraak afstemmen?

Dank!

10.2.e

---

**Van:** Berno Strootman 10.2.e  
**Verzonden:** donderdag 3 juni 2021 12:02  
**Aan:** Erisman, J.W. 10.2.e; 10.2.g @minez.nl>;  
10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e  
10.2.e @minInv.nl>  
**Onderwerp:** RE: Verzetten vervolgggesprek d.d. 18 juni 09:00 uur

Hallo 10.2.e,

Op zich komt het ons goed uit om de afspraak eerder in de week in te plannen, omdat we dan eerder alle feedback kennen en doelgericht naar de definitieve publicatie kunnen toewerken. Maar op de voorgestelde momenten kunnen we helaas niet allebei.

Jan Willem en ik kunnen allebei op de volgende momenten:

Ma 14<sup>e</sup> van 14:30-15:30 en na 17 uur  
Di 15<sup>e</sup> 8 tot 10 en vanaf 17:30 uur  
Wo 16<sup>e</sup> van 12-13 uur  
Do 17<sup>e</sup> van 8-12 en van 14:30-15:30 uur  
Vr 18<sup>e</sup> van 12-13.30 uur.

Hopelijk lukt het met een van deze data. En wat ons betreft: hoe vroeger in de week hoe beter.

Hartelijke groet,

Berno Strootman

.....  
  
Funenpark 1-D  
1018 AK Amsterdam  
The Netherlands  
Kvk Amsterdam. 34167832

T. +31(0)20-10.2.e

[website](#)

[linkedin](#)

---

**Van:** Erisman, J.W. 10.2.e  
**Verzonden:** donderdag 3 juni 2021 11:26  
**Aan:** 10.2.g @minez.nl>; Berno Strootman 10.2.e ; 10.2.e  
10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e  
10.2.e @minlnv.nl>  
**Onderwerp:** Re: Verzetten vervolgggesprek d.d. 18 juni 09:00 uur

Hallo 10.2.e

De 15e kan ik niet. De 16e op beide tijdstippen wel,

Groet,  
Jan Willem

---

**From:** 10.2.g @minez.nl>  
**Date:** Thursday, 3 June 2021 at 11:18  
**To:** Jan Willem Erisman 10.2.e , Berno Strootman 10.2.e  
10.2.e @minlnv.nl>, 10.2.e  
10.2.e @minlnv.nl>, 10.2.e @minlnv.nl>  
**Cc:** 10.2.g @minez.nl>  
**Subject:** Verzetten vervolgggesprek d.d. 18 juni 09:00 uur

Goedemorgen,

Helaas moeten wij het Vervolgggesprek d.d. 18-06 om 09:00 uur, wegens een ingelaste afspraak, verzetten.

Hiervoor hebben wij de volgende opties:

15-06 17:00-18:00 uur  
16-06 14:00-15:00 uur  
16-06 16:30-17:30 uur

Graag vernemen wij z.s.m.

*Met vriendelijke groet,*

10.2.e

10.2.e

---

Bureau Management Ondersteuning

A Zuid 2<sup>e</sup> etage BR gang  
Postbus 20401 / 2500 EK / DEN HAAG  
10.2.g [redacted]@minlnv.nl  
Werkdagen: maandag t/m donderdag  
T: 070-10.2.e [redacted]  
M: 06-10.2.e [redacted]

<http://www.rijksoverheid.nl/ministeries.van.landbouw.natuur.en.voedselkwaliteit/contact.met.lnv/route>

**Als u een bezoek brengt aan het Ministerie, dient u in het bezit te zijn van een geldig legitimatiebewijs**

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.  
The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

---

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** vrijdag 4 juni 2021 08:35  
**Aan:** 10.2.e  
**Onderwerp:** Conceptversie studie Erisman en Strootman  
**Bijlagen:** 20210602 Naar een ontspannen Nederland.pdf

Ha collega's,

Vanmorgen kreeg ik deze conceptrapportage doorgestuurd van 10.2.e . Dit is een conceptversie van een studie die door Berno Strootman en Jan-Willem Erisman wordt uitgevoerd onder regie van 10.2.e . Het is nog een conceptversie, dus het verzoek deze niet verder te verspreiden. Ik heb hem zelf nog niet gelezen, maar kort gescand en het kan niet anders dan dat hier veel gedachtes, feiten en redeneringen in staan die onze eigen vervolgstappen ondersteunen/verder inkleuren (financiële plaat, MR-notitie, GGA, richten van maatregelen). Kortom veel raakvlakken en goed om snel tot ons te nemen om ons eigen verhaal te stutten.

10.2.e

10.2.e  
10.2.e

.....  
**DG Stikstof**

**Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselveiligheid**

E: 10.2.e [@minlnv.nl](mailto:10.2.e@minlnv.nl)

T: +31 (0)6 10.2.e

Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag

Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag



---

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** dinsdag 8 juni 2021 00:57  
**Aan:** 10.2.e  
**Onderwerp:** FW: Strootman Landschapsarchitecten mail 10.2.e : Subsidie en BTW  
**Bijlagen:** DOMUS-10.2.g -Digitaal\_ondertekende\_brief\_10.2.g  
\_om\_te\_mailen\_naar\_geadresseerde.pdf

---

**Van:** 10.2.e @minezk.nl>  
**Verzonden:** maandag 17 mei 2021 13:07  
**Aan:** 10.2.e @minlnv.nl>  
**Onderwerp:** Strootman Landschapsarchitecten mail 10.2.e : Subsidie en BTW

Beste 10.2.e,

Ik heb onderstaand e-mailbericht ontvangen van 10.2.e .  
Ik kan me nog herinneren dat ik dit dossier heb behandeld.  
We hebben een aantal keren telefonisch contact gehad i.v.m. de BTW onduidelijkheid.  
Jij hebt toen ook contact opgenomen met mijn collega 10.2.e .  
N.a.v. dat gesprek heb jij een terugkoppeling gegeven aan de contactpersoon bij Strootman  
Landschapsarchitecten.

Ik vermoed dat het een en ander niet duidelijk is overgekomen bij de subsidieontvanger.

Kan jij nagaan wat je hebt teruggekoppeld n.a.v. de BTW discussie?

Ik hoor het graag van je.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

10.2.e

.....  
**Afdeling Financiële Diensten & Administratie**  
**Directie FEZ**  
**Ministerie van Economische Zaken en Klimaat**  
Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag |  
D-passage 2  
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

.....  
T: 06-10.2.e  
E-mail: 10.2.e @minezk.nl

.....  
<https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-economische-zaken-en-klimaat>

.....  
Aanwezig op maandag, dinsdag, donderdag, vrijdag

.....  
**Het FDA werkt voor de ministeries EZK en LNV**

---

**Van:** 10.2.e @strootman.net>  
**Verzonden:** woensdag 12 mei 2021 10:50

Aan: 10.2.g [redacted]@minezk.nl>

Onderwerp: Subsidie en BTW

Geachte heer/mevrouw,

Ik heb geprobeerd om telefonisch contact te krijgen maar kon niet doorverbonden worden. Ik weet ook niet wie ik voor onze vraag precies moet hebben maar ik zou het op prijsstellen als deze mail bij de juiste medewerker kan worden afgeleverd.

Wij hebben een subsidie mogen ontvangen van het ministerie van LNV. Volgens ons, onze adviseurs en de belastingdienst zijn onze werkzaamheden hiervoor belast met BTW. De subsidie wordt echter uitbetaald zonder BTW. In de subsidiebeschikking staat hierover:

2.4 BTW

U heeft mij opgegeven dat u BTW-plichtig bent. Derhalve kunt u de door u aan derden te betalen BTW met de fiscus verrekenen. Aangezien de BTW voor u dus geen kostenpost vormt, is mijn subsidie gebaseerd op de door u begrote kosten, uitgezonderd de BTW.

Kunt u uitleggen hoe wij hier mee om moeten gaan? Wij moeten aangifte doen voor de omzetbelasting en deze BTW afdragen. Wij krijgen het echter niet uitbetaald. Als wij het niet uitbetaald krijgen vormt het voor ons een kostenpost. Dat is niet de bedoeling.

Ik ben telefonisch rechtstreeks te bereiken op nummer 06-10.2.e [redacted] en werk doorgaans op maandag, woensdag en donderdag tot 16.00 uur.

Bij voorbaat dank voor u reactie.

Met vriendelijke groet,

10.2.e [redacted]

*aanwezig op maandag, woensdag en donderdag*

.....

Funenpark 1-D  
1018 AK Amsterdam  
The Netherlands  
Kvk Amsterdam. 34167832

T. +31(0)20-10.2.e [redacted]

[website](#)

[linkedin](#)

---

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** dinsdag 8 juni 2021 15:12  
**Aan:** 10.2.e  
**Onderwerp:** RE: Vraag over Subsidie en BTW

Hoi 10.2.e

Ik ben weer terug.

Je kan bellen.

Groetjes,

10.2.e

---

**Van:** 10.2.e <[redacted]@minInv.nl>  
**Verzonden:** dinsdag 8 juni 2021 14:37  
**Aan:** 10.2.e <[redacted]@minezk.nl>  
**Onderwerp:** Re: Vraag over Subsidie en BTW

Nee dus. Hoe laat kan ik je weer bereiken?

10.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 8 jun. 2021 om 14:10 heeft 10.2.e <[redacted]@minezk.nl> het volgende geschreven:

Heb je nu tijd?

Ik ga om 14.30 uur even met pauze.

---

**Van:** 10.2.e <[redacted]@minInv.nl>  
**Verzonden:** dinsdag 8 juni 2021 14:09  
**Aan:** 10.2.e <[redacted]@minezk.nl>  
**Onderwerp:** RE: Vraag over Subsidie en BTW

Kan ik je er zo even over bellen. Zo rond 14.30 uur.

10.2.e

---

**Van:** 10.2.e <[redacted]@minezk.nl>  
**Verzonden:** dinsdag 8 juni 2021 14:08  
**Aan:** 10.2.e <[redacted]@minInv.nl>  
**CC:** 10.2.e@strootman.net' 10.2.e <[redacted]@strootman.net>  
**Onderwerp:** FW: Vraag over Subsidie en BTW

Beste 10.2.e

Deze vraag betreft (vermoed ik) de subsidiebeschikking van het project Bodem onder landschap. Ik kan mij nog herinneren dat wij hierover hebben gesproken m.b.t de BTW onduidelijkheid. Toen had jij contact gehad met mijn collega 10.2.e <[redacted]> en had je een terugkoppeling gegeven aan de contactpersoon bij Strootman landschapsarchitecten.

Kan jij aangeven aan 10.2.e met wie je hebt gesproken?

Met vriendelijke groet,

10.2.e

10.2.e

.....  
**Afdeling Financiële Diensten & Administratie**  
**Directie FEZ**  
**Ministerie van Economische Zaken en Klimaat**  
Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag |  
D-passage 2  
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

.....  
T: 06-10.2.e  
E-mail: 10.2.e @minezk.nl

.....  
<https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-economische-zaken-en-klimaat>

.....  
Aanwezig op maandag, dinsdag, donderdag, vrijdag

.....  
**Het FDA werkt voor de ministeries EZK en LNV**

---

Van: 10.2.e

Verzonden: woensdag 12 mei 2021 10:50

Aan: 10.2.g @minezk.nl

Onderwerp: Subsidie en BTW

Reeds beoordeeld in dit verzoek

Funenpark 1-D  
1018 AK Amsterdam  
The Netherlands  
Kvk Amsterdam. 34167832

T. +31(0)20-10.2.e

[website](#)  
[linkedin](#)



**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** woensdag 9 juni 2021 14:29  
**Aan:** 10.2.e  
**CC:** 10.2.e  
**Onderwerp:** RE: Inzake Strootman Landschapsarchitecten B.V. BTW op subsidie LNV

Ik heb de voorbeelden een paar keer doorgenomen.

Het lijkt alsof (zo komt het bij mij over) de subsidie door de BV als omzet wordt geboekt of wordt gezien en daarmee direct btw over afboeken in het boekhoudsysteem. Ik betwijfel of de administratieve verwerking juist is. Daarom had ik 10.2.e opgebeld om nadere toelichting te vragen.

Of een deel van het werk wordt uitbesteed en een deel doen ze zelf.

Dat het deel dat uitbesteed wordt aan onderaannemers, daar betaalt de BV btw over. In hun systeem wordt het dan als 'terug te vorderen btw' geboekt (voor de latere verrekening). En dat deel van het werk dat de BV zelf doet, daar moet de BV ook zelf btw over betalen afhankelijk van de afspraken met de fiscus. Dit deel kunnen ze kennelijk niet verrekenen en of niet terugvragen bij de fiscus. En als dat zo is, dan ondervinden ze inderdaad een financieel nadeel. Dat moeten ze dan aantonen en moet LNV alsnog uitbetalen voor dat deel.

Aan de ene kant heeft de BV: Te vorderen btw bij de fiscus (bv btw op inkopen/btw inhuur onderaannemers) en aan de andere kant te betalen btw (uit bv omzet/verkoopen).

Dat wordt dan per saldo verrekend met de fiscus.

Per 'saldo' kan zijn: dat de BV btw moet betalen of terug moet ontvangen van de fiscus. Dat doet de administrateur van de BV.

Bedoel je dit 10.2.e?

Gr 10.2.e

---

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Verzonden:** woensdag 9 juni 2021 14:02  
**Aan:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Onderwerp:** RE: Inzake Strootman Landschapsarchitecten B.V. BTW op subsidie LNV

En hoe kijk je aan tegen haar rekenen voorbeeld wordt daar goed verrekend?

---

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Verzonden:** woensdag 9 juni 2021 13:53  
**Aan:** 10.2.e @minInv.nl>  
**cc:** 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e  
 10.2.e @minInv.nl>  
**Onderwerp:** RE: Inzake Strootman Landschapsarchitecten B.V. BTW op subsidie LNV

Ha 10.2.e,

N.a.v. het telefoongesprek van gisteren, heb ik het e.e.a. uitgezocht. Je gaf ook aan dat je met 10.2.e hierover had gesproken.

Mijn reactie:

- 1) Het btw verhaal is complex. Zie in dit kader de noab notitie, welke ik als bijlage heb ingesloten. Hieruit blijkt dat er meerdere variaties zijn.
- 2) Ik heb in dit kader hedenochtend telefonisch contact opgenomen met de fiscalist, 10.2.e, om te kijken waar het knelt. Echter geen gehoor en ik zou teruggebeld worden.
- 3) Ik heb ook de subsidiebeschikking doorgenomen, zie bijlage. Er staat onder het kopje 2.4 een zin: citaat 'Mocht achteraf blijken dat u de door u aan derden betaalde BTW niet kunt terugvragen van de Belastingdienst en dus (subsidiabele) kosten zijn, gelieve u een verzoek te doen tot uitbetaling van deze kosten. Dit verzoek dient vergezeld te gaan van een verklaring van de Belastingdienst dat Strootman Landschapsarchitecten B.V. voor dit specifieke project niet BTW plichtig is'.

Wellicht handig om contact op te nemen met 10.2.e van NVLG, 10.2.e

Maar punt 3 biedt een oplossing. Dus 10.2.e van Strootman Landschapsarchitecten B.V. zou zich hierop kunnen beroepen met een verklaring van de fiscus, want het is niet ons bedoeling om hun financieel te benadelen.

Ik hoop dat ik je een beetje heb kunnen helpen. En als ik nog info krijg van 10.2.e, dan laat ik het je weten.  
Gr. 10.2.e

---

Van: 10.2.e <[redacted]@minInv.nl>

Verzonden: dinsdag 8 juni 2021 17:32

Aan: 10.2.e <[redacted]@minInv.nl>

Onderwerp: FW: Inzake Strootman Landschapsarchitecten B.V. BTW op subsidie LNV

Urgentie: Hoog

Ha 10.2.e hieronder vind je het rekenvoorbeeld van de accountant 10.2.e  
Kijk maar eens wat je er van vindt.  
10.2.e

---

Van: 10.2.e <[redacted]>

Verzonden: dinsdag 30 maart 2021 17:27

Aan: 10.2.e <[redacted]@10.2.e.nl>

Onderwerp: RE: Inzake Strootman Landschapsarchitecten B.V. BTW op subsidie LNV

Urgentie: Hoog

Beste 10.2.e <[redacted]>  
Zou u mij kunnen bellen over onderstaande kwestie?

Met vriendelijke groeten

10.2.e <[redacted]>

Ministerie van LNV

o6 10.2.e <[redacted]>

---

Van: 10.2.e <[redacted]@10.2.e.nl>

Verzonden: maandag 8 februari 2021 08:27

Aan: 10.2.e <[redacted]@minInv.nl>

cc: 10.2.e <[redacted]@strootman.net>; Berno Strootman 10.2.e <[redacted]>

Onderwerp: Inzake Strootman Landschapsarchitecten B.V. BTW op subsidie LNV

Geachte 10.2.e <[redacted]> ,

10.2.e <[redacted]> van Strootman Landschapsarchitecten B.V. (hierna: 'Strootman') heeft mij gevraagd om te verifiëren hoe moet worden omgegaan met btw op subsidie van LNV.

Ik heb begrepen dat Strootman een subsidie gaat ontvangen van uw organisatie / het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Strootman zal voor een deel van de werkzaamheden onderaannemers inschakelen.

Vraag:

Bij mij is de volgende vraag neergelegd: klopt het dat als de subsidie wordt verlaagd met de omzetbelasting die de onderaannemers in rekening brengen aan Strootman, dat dit financieel niet nadelig uitpakt voor Strootman?

Het antwoord op deze vraag is: nee, dat klopt niet. Strootman ondervindt hiervan wel financieel nadeel. Dit omdat zij een lagere vergoeding ontvangt terwijl de afgesproken kosten van de onderaannemers gelijk blijven. Ik licht dit toe:

Toelichting:



Omdat Strootman een belaste prestatie verricht, is Strootman verplicht omzetbelasting aan de Belastingdienst af te dragen over de totaal door haar te ontvangen vergoeding annex subsidie (welke naam of kwalificatie de vergoeding ook heeft, er dient omzetbelasting afgedragen te worden).

Zoals aangegeven wordt een deel van de werkzaamheden verricht door onderaannemers. Deze onderaannemers sturen hun factuur rechtstreeks naar Strootman, met omzetbelasting, want het zijn ook voor deze onderaannemers belaste activiteiten. De desbetreffende onderaannemer draagt vervolgens de omzetbelasting af aan de Belastingdienst, Strootman zelf kan deze omzetbelasting op haar beurt verrekenen met de door haar af te dragen omzetbelasting.

#### **Rekenvoorbeelden:**

Cijfermatig werkt het als volgt uit (ik gebruik een rekenvoorbeeld, deze bedragen komen niet overeen met de daadwerkelijk afgesproken bedragen):

##### *Rekenvoorbeeld 1*

De subsidie die Strootman ontvangt van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit is € 200.000, *exclusief* 21 % omzetbelasting. De verplicht te betalen omzetbelasting is dan € 42.000. Daarmee komt het totaal van LNV te ontvangen bedrag op € 242.000,- incl. btw.

Strootman ontvangt facturen van haar onderaannemers voor totaal € 80.000, exclusief € 16.800 omzetbelasting. Hiervan kan Strootman € 16.800 aftrekken c.q. verrekenen met afgedragen omzetbelasting. In de geschetste situatie is dat dus € 42.000 minus € 16.800 = € 25.200 te betalen omzetbelasting aan de Belastingdienst door Strootman. Haar onderaannemers dragen deze € 16.800 af aan de Belastingdienst.

Onder aan de streep wordt dan dus aan omzetbelasting betaald aan de Belastingdienst € 16.800 (door onderaannemer) + € 25.200 (effectief door Strootman) = € 42.000. Dit komt overeen met het bedrag aan omzetbelasting dat over de totale som van € 200.000 afgedragen dient te worden. Op deze wijze loopt de omzetbelasting voor wat betreft de inschakeling van onderaannemers neutraal voor Strootman c.q. komt deze omzetbelasting van de onderaannemers niet voor rekening van Strootman maar voor rekening van uw organisatie, zijnde de uiteindelijke afnemer van de diensten van Strootman.

Na afdracht/verrekening van omzetbelasting, houdt Strootman € 120.000 'over' voor de door haar zelf verrichte diensten.

##### *Rekenvoorbeeld 2*

Stel dat de vergoeding € 200.000 is, *inclusief* omzetbelasting. De kosten/facturen van de onderaannemers blijven gelijk, namelijk € 80.000 excl. omzetbelasting. Afspraak is immers afspraak.

Van de € 200.000 dient in totaal € 34.710 aan omzetbelasting betaald te worden aan de Belastingdienst. Hiervan is € 16.800 toe te rekenen aan de onderaannemers en € 17.910 effectief aan Strootman.

Na afdracht/verrekening van omzetbelasting, houdt Strootman in dit cijfervoorbeeld € 85.290 'over' voor de haar zelf verrichte diensten. Dan houdt Strootman dus onder aan de streep minder over voor de door haar verrichte werkzaamheden t.o.v. rekenvoorbeeld nummer 1.

#### **Conclusie:**

Verlaging van de vergoeding met verschuldigde omzetbelasting door onderaannemers is financieel niet neutraal voor Strootman.

Ik hoop dat ik een en ander heb kunnen verduidelijken. Indien dit niet het geval is ben ik uiteraard gaarne bereid een nadere toelichting te geven. Dan wil ik voorstellen om deze week telefonisch contact te hebben om voorstaand door te nemen. Dit hoor ik dan graag van u.

Hoogachtend,

10.2.e

10.2.e

10.2.e

**Please don't print this e-mail unless you really need to**

*De informatie verzonden met dit e-mailbericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde[n] en kan persoonlijke of vertrouwelijke informatie bevatten, beschermd door een beroepsgeheim.*

*Gebruik van deze informatie door anderen dan de geadresseerde[n] en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van deze informatie kennis te nemen, is verboden.*

*Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden niet toegestaan, en wordt u verzocht dit bericht terug te sturen en het origineel te vernietigen. Tenzij uitdrukkelijk anders vermeld is op in dit bericht of in enige bijlage opgenomen verantwoording(en) door ons geen accountantscontrole toegepast.*

*Op onze dienstverlening zijn onze algemene voorwaarden van toepassing, (voor SRA: gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Utrecht onder nummer 40481496), waarin een beperking van onze aansprakelijkheid is opgenomen.*

*Op uw eerste verzoek zal u gratis een exemplaar worden toegezonden.*

*Use of this information by people other than the addressee[s] and use by those who are not entitled to peruse this information, is forbidden.*

*If you are not the addressee or are not entitled to peruse this information, publication, reproduction, distribution and/or provision of this information to third parties is not permitted and you are asked to return this message and to destroy the original.*

*Unless expressly otherwise indicated we have not audited the account(s) in this message or in any enclosure.*

*Our general conditions apply to the services we provide, (for SRA: deposited with the Chamber of Commerce in Utrecht under number 40481496), in which a restriction of our liability is included.*

*On your first request a copy will be sent to you free of charge.*

---

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** woensdag 9 juni 2021 14:30  
**Aan:** 10.2.e  
**CC:** 10.2.e  
**Onderwerp:** RE: Inzake Strootman Landschapsarchitecten B.V. BTW op subsidie LNV

10.2.e

Belangrijk is om in een beschikking de btw verklaring van de belastingdienst te volgen en te handelen. Wat 10.2.e zegt, klopt in algemene zin. Het moet dus worden nagegaan door de ondernemer bij de belastingdienst met een bewijsstuk.  
Dat is dan de basis voor ons.

groet,  
10.2.e

---

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Verzonden:** woensdag 9 juni 2021 14:20  
**Aan:** 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e  
10.2.e @minInv.nl>  
**cc:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Onderwerp:** RE: Inzake Strootman Landschapsarchitecten B.V. BTW op subsidie LNV

Die vraag/dat probleem heb ik niet eerder bij de hand gehad.

[Directie Strategie, Kennis en Innovatie, Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit](#)  
Postbus 20401 | NL-2500 EK Den Haag | T 070-10.2.e/0610.2.e  
Bezoekadres: Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC Den Haag.

[Aanwezig: maandag t/m donderdag \(woensdag bij RVO-Utrecht, Croeselaan 15\).](#)

---

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Verzonden:** woensdag 9 juni 2021 14:08  
**Aan:** 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e  
10.2.e @minInv.nl>  
**cc:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Onderwerp:** RE: Inzake Strootman Landschapsarchitecten B.V. BTW op subsidie LNV

Dat begrijpen we. Maar het gaat dus om de BTW over zijn eigen stuk werk!  
10.2.e

---

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Verzonden:** woensdag 9 juni 2021 14:06  
**Aan:** 10.2.e @minInv.nl>; 10.2.e  
10.2.e @minInv.nl>  
**cc:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Onderwerp:** RE: Inzake Strootman Landschapsarchitecten B.V. BTW op subsidie LNV

Blijft lastig uit te leggen aan externe partijen!

Als aanvrager BTW plichtig is, kan de aanvrager aan derden te betalen BTW verrekenen met de Belastingdienst (terugvragen). En vormt dan geen kostenpost.

Directie Strategie, Kennis en Innovatie, Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit  
Postbus 20401 | NL-2500 EK Den Haag | T 070-10.2.e /06-10.2.e  
Bezoekadres: Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC Den Haag.

Aanwezig: maandag t/m donderdag (woensdag bij RVO-Utrecht, Croeselaan 15).

---

**Van:** 10.2.e @minlnv.nl>  
**Verzonden:** woensdag 9 juni 2021 14:00  
**Aan:** 10.2.e @minlnv.nl>  
**cc:** 10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e  
10.2.e @minlnv.nl>  
**Onderwerp:** RE: Inzake Strootman Landschapsarchitecten B.V. BTW op subsidie LNV

Dank 10.2.e  
Ik heb dit traject gedaan met 10.2.e . Die heeft hier dus ook op meegekeken.  
Punt 3 lijkt soelaas te beiden, maar uiteindelijk zijn ze wel BTW plichtig. Dus dat helpt niet.  
De vraag is juist: ik ben BTW plichtig, over de activiteit moet BTW betaald worden, en dan betaalt/vergoedt LNV mij geen BTW.  
De crux is at betekent verrekenen in deze en is het dan opgelost?  
10.2.e

---

**Van:** 10.2.e @minlnv.nl>  
**Verzonden:** woensdag 9 juni 2021 13:53  
**Aan:** 10.2.e @minlnv.nl>  
**cc:** 10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e  
10.2.e @minlnv.nl>  
**Onderwerp:** RE: Inzake Strootman Landschapsarchitecten B.V. BTW op subsidie LNV  
Reeds beoordeeld in dit verzoek



Reeds beoordeeld in dit verzoek



Reeds beoordeeld in dit verzoek

---

**Van:** Erisman, J.W. 10.2.e  
**Verzonden:** maandag 14 juni 2021 11:06  
**Aan:** 10.2.e 'Berno Strootman'; 10.2.e  
10.2.e  
**Onderwerp:** Re: Vervolggesprek B. Strootman, J. Erisman met 10.2.e

Goede morgen,  
Mag deze meeting een half uur later? 10.2.e

Dank en groet,  
Jan Willem

---

**From:** 10.2.e @minlnv.nl  
**When:** 17:30 - 18:15 15 June 2021  
**Subject:** Vervolggesprek B. Strootman, J. Erisman met 10.2.e  
**Location:** Microsoft Teams-vergadering

03-06-21 – Iom B. Strootman en J. Erisman verzet.  
27-05-21 – Op verzoek van 10.2.e ingepland.

*Met vriendelijke groet,*

10.2.e  
10.2.e  
10.2.e

---

*Bureau Management Ondersteuning*

---

*Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV)*  
Bezuidenhoutseweg 73 / 2594 AC / DEN HAAG  
A Zuid 2<sup>e</sup> etage BR gang  
Postbus 20401 / 2500 EK / DEN HAAG  
10.2.g @minlnv.nl  
Werkdagen: maandag t/m donderdag  
T: 070-10.2.e  
M: 06-10.2.e

<http://www.rijksoverheid.nl/ministeries.van.landbouw.natuur.en.voedselkwaliteit/contact.met.lnv/route>

**Als u een bezoek brengt aan het Ministerie, dient u in het bezit te zijn van een geldig legitimatiebewijs**

---

Microsoft Teams meeting

**Neem deel via uw computer of mobiele app**  
[Klik hier om deel te nemen aan de vergadering](#)

[Meer informatie](#) | [Opties voor vergadering](#)

**Van:** 10.2.e @strootman.net>  
**Verzonden:** maandag 14 juni 2021 13:40  
**Aan:** 10.2.e  
**Onderwerp:** RE: Vraag over Subsidie en BTW

Beste 10.2.e,

Heb je voor mij de contactgegevens van de persoon met wie ik het BTW vraagstuk af kan stemmen?

Met vriendelijke groet,

10.2.e

*aanwezig op maandag, woensdag en donderdag*

.....

Funenpark 1-D  
1018 AK Amsterdam  
The Netherlands  
Kvk Amsterdam. 34167832

T. +31(0)20-10.2.e

[website](#)  
[linkedin](#)

---

**Van:** 10.2.e @minezk.nl>  
**Verzonden:** dinsdag 8 juni 2021 14:08  
**Aan:** 10.2.e @minInv.nl>  
**cc:** 10.2.e @strootman.net>  
**Onderwerp:** FW: Vraag over Subsidie en BTW

Reeds beoordeeld in dit verzoek

Reeds beoordeeld in dit verzoek

Reeds beoordeeld in dit verzoek

**Van:** 10.2.g  
**Verzonden:** maandag 14 juni 2021 14:32  
**Aan:** 10.2.e  
**Onderwerp:** RE: Stukken overleg B. Strootman en J.W. Erisman

Goedemiddag,

Wij hebben het nog niet voorbij zien komen. Zou jij het met ons kunnen delen?  
Alvast bedankt.

*Met vriendelijke groet,*

10.2.e  
10.2.e  
10.2.e

---

*Bureau Management Ondersteuning*



*Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV)*

*Bezuidenhoutseweg 73 / 2594 AC / DEN HAAG*

*A Zuid 2<sup>e</sup> etage BR gang*

*Postbus 20401 / 2500 EK / DEN HAAG*

**10.2.g** [@minlnv.nl](mailto:10.2.g@minlnv.nl)

*Werkdagen: maandag t/m donderdag*

*T: 070-10.2.e*

*M: 06-10.2.e*

<http://www.rijksoverheid.nl/ministeries.van.landbouw.natuur.en.voedselkwaliteit/contact.met.lnv/route>

**Als u een bezoek brengt aan het Ministerie, dient u in het bezit te zijn van een geldig legitimatiebewijs**

---

**Van:** 10.2.e [@minlnv.nl](mailto:10.2.e@minlnv.nl)>  
**Verzonden:** maandag 14 juni 2021 11:35  
**Aan:** 10.2.g [@minez.nl](mailto:10.2.g@minez.nl)>  
**Onderwerp:** Re: Stukken overleg B. Strootman en J.W. Erisman

Het stuk, het document, is er volgens mij al.

10.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 14 jun. 2021 om 11:31 heeft 10.2.g [@minez.nl](mailto:10.2.g@minez.nl)> het volgende geschreven:

Goedemorgen,

Komen er nog stukken voor het gesprek morgen met B. Strootman en J.W. Erisman 18:00-18:45 uur.  
Verneem het graag.

Met vriendelijke groet,

10.2.e  
10.2.e  
10.2.e

---

Bureau Management Ondersteuning

---

<image002.jpg>

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV)

Bezuidenhoutseweg 73 / 2594 AC / DEN HAAG

A Zuid 2<sup>e</sup> etage BR gang

Postbus 20401 / 2500 EK / DEN HAAG

10.2.g @minlnv.nl

Werkdagen: maandag t/m donderdag

T: 070-10.2.e

M: 06-10.2.e

<http://www.rijksoverheid.nl/ministeries.van.landbouw.natuur.en.voedselkwaliteit/contact.met.lnv/route>

**Als u een bezoek brengt aan het Ministerie, dient u in het bezit te zijn van een geldig legitimatiebewijs**



---

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** woensdag 16 juni 2021 11:04  
**Aan:** 10.2.e  
**Onderwerp:** RE: Ontspanning

OK, 10.2.e, goede timing 😊. Maar vakantie is iedereen – en dus zeker ook jou – van harte gegund.

Heel fijn als jij deze week een (opzet van) nota maakt. Die kan ik sowieso wel afpoetsen.

Laten we nog even broeden op contactpersoonschap. Ik merk dat ik intuïtief denk 'zal ik dat doen', maar vermoedelijk is het weer meer werk dan dat ik nu voorzie. Zou fijn zijn als jij ook denkt of iemand uit jouw hoek (strategen/SK&I) rol in samenwerking met mij kan vervullen. Ik kan en wil best wat doen, maar samen met iemand helpt denk ik wel.

Groet,

10.2.e

---

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Verzonden:** woensdag 16 juni 2021 09:47  
**Aan:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Onderwerp:** Re: Ontspanning

10.2.e

Ik hoorde je gisteren een aantal toezeggingen doen waar ook mijn naam bij genoemd werd. Op zich hadden me die klussen aardig geleken, ware het niet dat zaterdag mijn 14 dagen vakantie beginnen. We zullen dus tav contactpersoon en de notitie iets anders moeten verzinnen. Voor dat laatste zal ik een aanzet maken.

10.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 16 jun. 2021 om 08:18 heeft 10.2.e @minInv.nl> het volgende geschreven:

Goedemorgen 10.2.e,

Nav overleg gisteren:

- Ik ga vermoedelijk vanmorgen E&S cc jou doorgeven dat ik geen meegevers heb op rapport.
- Kun jij een hele korte concept-nota aan M opstellen (kort informeren dat dit eraan komt, voorstellen dat we de TK kort informeren met aanbiedingsbriefje, vragen of zij het rapport in ontvangst wil nemen) en schakelen met DC over nota en dat dit rapport eraan komt? Goed dat DC het aan ziet komen en weet dat wij ergens komende weken een concept-persbericht van E&S met hen afstemmen.

Hopelijk lukt dit. Laat weten als ik wat kan/moet doen. Naar vermogen zal ik leveren, maar het is nogal druk.

Dank en groet,

10.2.e

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** maandag 21 juni 2021 21:49  
**Aan:** 10.2.e  
**Onderwerp:** Re: Verzoek om met 10.2.e te werken aan lancering ontspannen NL 1 juli

Geen serieuze wetenschappelijke, wel zijn er een tiental mensen als meelezers ingezet. Waaronder 10.2.e , maar vooral planners.

In het team zaten juristen, economen als krijn, bodemkundigen etc.

10.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

> Op 21 jun. 2021 om 21:27 heeft 10.2.e @minInv.nl> het volgende geschreven:

>

> Is er ook nog een soort validatie geweest?

>

>> Op 21 jun. 2021 om 19:22 heeft 10.2.e @minInv.nl> het volgende geschreven:

>>

>> Laat 10.2.e het meeste doen. Het is ook hun project. En ik heb al zoveel aan de administratieve kant voor hen gedaan.

>> 10.2.e

>>

>> Verstuurd vanaf mijn iPhone

>>

>>> Op 21 jun. 2021 om 19:05 heeft 10.2.e @minInv.nl> het volgende geschreven:

>>>

>>> Veel keus zal er niet zijn, toch? Ik zit wel heel krap in mijn tijd; dat weet 10.2.e ook.

>>>

>>> -----Oorspronkelijk bericht-----

>>> Van: 10.2.e @minInv.nl>

>>> Verzonden: maandag 21 juni 2021 18:06

>>> Aan: 10.2.e @minInv.nl>

>>> Onderwerp: Verzoek om met 10.2.e te werken aan lancering ontspannen NL 1 juli

>>> Urgentie: Hoog

>>>

>>> Hoi 10.2.e

>>> Ik ben sinds dit weekend op vakantie en zou je willen vragen, nadat ik dit overlegde met 10.2.e, of je samen met 10.2.e de inhoudelijke afhandeling van het verhaal van Strootman Erisman op weg naar 1 juli de lancering van hun rapport zou kunnen doen. Dat betekent een adviserende nota naar de minister samen met hem maken en het zijn van contactpersoon (meer taak van 10.2.e). In de nota moet de minister gevraagd worden om akkoord voor verzending aan de kamer en event. voor het persoonlijk in ontvangst nemen. Hierbij gaat de lange samenvatting en ik zet jou en 10.2.e een eerste aanzet voor de nota door in DOMUS.

>>> Laat je even weten (via app?) of je dat kunt doen? Anders laat ik 10.2.e even weten dat ze iets anders moeten verzinnen.

>>>

>>> Groet en dank alvast

>>> 10.2.e

>>>

---

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** dinsdag 22 juni 2021 15:57  
**Aan:** 10.2.e @minlnv.nl>  
**Onderwerp:** RE: Aanbieden rapport aan Carola Schouten

Hoi 10.2.e

Dank!!

Ik vind eigenlijk ook dat de m het beter niet zelf in ontvangst kan nemen, maar ik weet niet hoe 10.2.e dit ziet. Mi is het veel beter om het badwater te voelen ahv dit rapport. Wel met kort inhoudsloos briefje aanbieden aan de TK, omdat het tot stand is gekomen met subsidie van LNV. Mi zeer neutraal houden, hooguit dingen als 'goed dat er nieuwe voorstellen ten aanzien van dit belangrijke en urgente onderwerp meegewogen kunnen worden in de besluitvorming hoe volgende stappen te zetten'.

Misschien goed om aan te geven dat we nog geen aanbiedingsbriefje aan de TK bijvoegen omdat het voor de precieze tekst ervan uitmaakt of ze het rapport in ontvangst neemt. Misschien ook goed om aan te geven dat we met DC ahv persbericht initiatiefnemers een persreactie voorbereiden met DC die nog met haar wordt afgestemd.

Kun jij de nota afpoetsen en de lijn in sturen?

Groet,

10.2.e

---

**Van:** 10.2.e @minlnv.nl>  
**Verzonden:** dinsdag 22 juni 2021 15:50  
**Aan:** 10.2.e @minlnv.nl>  
**Onderwerp:** RE: Aanbieden rapport aan Carola Schouten

Ha 10.2.e

Domus is weer aan de praat, bijgevoegd de nota.

Als ik de minister vorige week goed gehoord heb, was ze vooral ook geïnteresseerd in de gebiedsprocessen. Ik zie op dat punt vooral verwijzingen in de samenvatting naar Veerman cs. Dat maakt me terughoudend om meteen te adviseren aan minister om in ontvangst te geven.

Meer in algemene zin:

- Hoe zie je versturen naar TK voor je? Alleen met een aanbiedingsbriefje toch? Er staat dingen in het rapport die niet zonder meer onderschreven kunnen worden.
- Interessant haakje is natuurlijk wel de 'bescherming van goede landbouwgrond'.
- Inhoudelijk kom ik in de samenvatting wel dingen tegen waarvan ik denk: daar heb ik een vraag over (denk de 30% emissiereductie). Maar 10.2.e heeft geloof ik al zo'n ronde gehad.

Groet,

10.2.e



---

Van: 10.2.e  
Verzonden: dinsdag 22 juni 2021 10:46  
Aan: 10.2.e <@minInv.nl>  
Onderwerp: RE: Aanbieden rapport aan Carola Schouten

Ha 10.2.e

Overgedragen is een groot woord. Hij gaf vanaf zijn vakantieadres door dat er al e.e.a. in gang is gezet. Ik zie een conceptnota in domus, maar die kan ik (op het moment) niet openen. Ik probeer straks nog een keer of het lukt, het domusnummer is 10.2.g .

Weet jij wat de timing is van het duo?

Groet,

10.2.e

---

Van: 10.2.e <@minInv.nl>  
Verzonden: dinsdag 22 juni 2021 10:21  
Aan: 10.2.e <@minInv.nl>  
Onderwerp: FW: Aanbieden rapport aan Carola Schouten

Hoi 10.2.e

Heeft 10.2.e dit naar jou overgedragen? Hij zou concept-nota naar mij mailen (misschien nu niet meer nodig, omdat de m al van veel weet) maar ik heb niets gezien. Ben benieuwd of hij wat naar jou heeft overgedragen. Dank en groet,

10.2.e

---

Van: Berno Strootman 10.2.e  
Verzonden: dinsdag 22 juni 2021 10:13  
Aan: Erisman, J.W. 10.2.e >, 10.2.e <@minInv.nl>  
Onderwerp: RE: Aanbieden rapport aan Carola Schouten

Goedemorgen heren,

Ter info: 10.2.e appte gisteravond dat hij nu met vakantie is, en zijn collega 10.2.e samen met 10.2.e "de landing" voorbereidt.

Hartelijke groet, Berno

---

Van: Erisman, J.W. 10.2.e  
Verzonden: dinsdag 22 juni 2021 09:51  
Aan: 10.2.e <@minInv.nl>  
CC: Berno Strootman 10.2.e  
Onderwerp: Aanbieden rapport aan Carola Schouten

Goede morgen 10.2.e,

Jij was erbij dat de minister aangaf het rapport graag te ontvangen. Denk je dat dit realiseerbaar is volgende week donderdag of vrijdag? Zou wel meer cachet geven aan de lancering. Wij moeten daar dan wel rekening mee houden in het persbericht en zo.

Hoor graag van je of dit gaat lukken?

Dank en groet,  
Jan Willem

---

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** dinsdag 22 juni 2021 17:02  
**Aan:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Onderwerp:** FW: Aanbieden rapport aan Carola Schouten

Hoi 10.2.e

Bij de nota doen als concept?  
Zie jij kans om met DC te schakelen hierover?  
Groet,

10.2.e

---

**Van:** Erisman, J.W. 10.2.e  
**Verzonden:** dinsdag 22 juni 2021 16:56  
**Aan:** 10.2.e @minInv.nl>; 'Berno Strootman' 10.2.e  
**cc:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Onderwerp:** Re: Aanbieden rapport aan Carola Schouten

Reeds beoordeeld in dit verzoek

Reeds beoordeeld in dit verzoek



---

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Verzonden:** woensdag 23 juni 2021 18:46  
**Aan:** 'Erisman, J.W.' 10.2.e 'Berno Strootman' 10.2.e  
**CC:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Onderwerp:** RE: Aanbieden rapport aan Carola Schouten

Dag Jan-Willem en Berno,

In aanvulling op 10.2.e , en met dezelfde disclaimer, nog wat aanvullende reflecties.

- De drieslag die ik uit het verhaal haal is (hele) forse stappen zetten op drie plekken, om daarna ruimte te hebben voor nog integraler aanpak in zes gebieden én om perspectief te bieden in goede landbouwgebieden, en op lange termijn overal onder de KDW te komen (waarbij ondertussen iedereen meedoet). Dat zie ik niet zo expliciet terugkomen in het persbericht.
- 11.1
- Naast het wat explicieter maken van de opgaven en maatregelen, kan dat ook voor de kosten. Ook omdat er flinke baten tegenover staan.

Zodra we duidelijkheid hebben van de minister t.a.v. aanbieden rapport, horen jullie het.

Hartelijke groet,

10.2.

---

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Verzonden:** woensdag 23 juni 2021 18:11  
**Aan:** 'Erisman, J.W.' 10.2.e 'Berno Strootman' 10.2.e  
**CC:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Onderwerp:** RE: Aanbieden rapport aan Carola Schouten

Dank, Jan-Willem!

Natuurlijk gaan jullie over jullie eigen persbericht, maar toch als reflectie:

- Grosso modo mooi persbericht.
- De omvang van de aanpak ('noodzakelijke reductie voor ontspanning', zeg even jullie 66%) in de gebieden waar gerichte maatregelen nodig zijn ontbreekt, waardoor de impact van jullie boodschap denk ik niet goed overkomt. Het is zacht gezegd best stevig wat naar jullie inschatting voor ontspanning nodig is.
- Het staat er wel, maar mi wat subtiel: de boodschap dat het verstandig is om te kiezen voor een aanpak met als hart/motor/locomotief stikstof en veereductie, maar dat zo getweakt dat ook andere opgaven slim worden meegekoppeld (kost misschien iets meer, maar dan wel more bang for a buck). Volgens mij is dat een belangrijke boodschap van jullie rapport (correct me if I am wrong), die mag dan denk ik wel wat helderder in het persbericht.
- Verder maakt het persbericht nieuwsgierig waarom zandgronden (en bijvoorbeeld niet veenweide). Dat wordt snel te lang voor een persbericht, maar bij jullie kan de lat volgens mij hoog: zou mooi zijn als dat in een (bij)zin kan worden uitgelegd.

Hopelijk hebben jullie er wat aan.

Maar even goed contact houden, ook als het gaat over hoe onze minister kijkt naar aanbieden rapport.

Groet,

10.2.e

---

**Van:** Erisman, J.W. 10.2.e

**Verzonden:** dinsdag 22 juni 2021 16:56

**Aan:** 10.2.e <[redacted]@minInv.nl>; 'Berno Strootman' 10.2.e

**CC:** 10.2.e <[redacted]@minInv.nl>

**Onderwerp:** Re: Aanbieden rapport aan Carola Schouten

Reeds beoordeeld in dit verzoek

---

**Van:** Berno Strootman 10.2.e

**Verzonden:** dinsdag 22 juni 2021 10:13

**Aan:** Erisman, J.W. 10.2.e <[redacted]@minInv.nl>; 10.2.e <[redacted]@minInv.nl>

**Onderwerp:** RE: Aanbieden rapport aan Carola Schouten

Cc: 10.2.e [redacted] <[\[redacted\]@minInv.nl](mailto:[redacted]@minInv.nl)>  
Subject: RE: Aanbieden rapport aan Carola Schouten

Beste heeren,

Ik had 10.2.e [redacted] vorige week al gecomplimenteerd voor zijn goede gevoel van timing om met vakantie te gaan 😊.

Het klopt dat 10.2.e [redacted] en ik het fort bewaken. We zijn in afwachting van reactie van onze minister op al dan niet in ontvangst nemen. Zodra we meer weten horen jullie natuurlijk.

Misschien sowieso wel goed om al eerder eens te kijken naar persbericht en de LNV-woordvoeringslijn (die we dan met DC opstellen). Maar weet niet wanneer jullie een serieus draft hebben.

Groet,

10.2.e [redacted]

---

Van: Berno Strootman 10.2.e [redacted]  
Verzonden: dinsdag 22 juni 2021 10:13  
Aan: Erisman, J.W. 10.2.e [redacted]; 10.2.e [redacted] <[\[redacted\]@minInv.nl](mailto:[redacted]@minInv.nl)>  
Onderwerp: RE: Aanbieden rapport aan Carola Schouten

Goedemorgen heren,

Ter info: 10.2.e [redacted] appte gisteravond dat hij nu met vakantie is, en zijn collega 10.2.e [redacted] samen met 10.2.e [redacted] "de landing" voorbereidt.

Hartelijke groet, Berno

---

Van: Erisman, J.W. 10.2.e [redacted]  
Verzonden: dinsdag 22 juni 2021 09:51  
Aan: 10.2.e [redacted] <[\[redacted\]@minInv.nl](mailto:[redacted]@minInv.nl)>  
CC: Berno Strootman 10.2.e [redacted]  
Onderwerp: Aanbieden rapport aan Carola Schouten

Goede morgen 10.2.e [redacted],

Jij was erbij dat de minister aangaf het rapport graag te ontvangen. Denk je dat dit realiseerbaar is volgende week donderdag of vrijdag? Zou wel meer cachet geven aan de lancering. Wij moeten daar dan wel rekening mee houden in het persbericht en zo.

Hoor graag van je of dit gaat lukken?

Dank en groet,  
Jan Willem

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you

---

**Van:** 10.2.e  
**Verzonden:** vrijdag 25 juni 2021 08:31  
**Aan:** 10.2.e  
**Onderwerp:** RE: publicatie en ontvangst "ontspannen Nederland"

tja

---

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Verzonden:** vrijdag 25 juni 2021 08:18  
**Aan:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Onderwerp:** RE: publicatie en ontvangst "ontspannen Nederland"  
Dank 10.2.e,  
Qua afstemming en timing publiciteit lijkt het niet helemaal te zijn gelukt, gegeven berichtgeving van vandaag....  
Groet,  
10.2.e

---

**Van:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Verzonden:** donderdag 24 juni 2021 08:35  
**Aan:** 10.2.e @minInv.nl>  
**Onderwerp:** FW: publicatie en ontvangst "ontspannen Nederland"  
10.2.e,  
Ter info nota tbv rapport Erisman Strootman. 10.2.e zou dat doen, maar is op vakantie.  
Groet,  
10.2.e